

9

26/11/94

מדינת ישראל
ארכיון המדינה

חץ

משרד החוץ

יכנסים - איסלם
כרך א'

נפתח: 1.4.84

נסגר: 3/86

שם תיק: ירושלים - איסלם
מזהה פנימי: חצ-26/8709
מזהה פריט: R0003dun
כתובת: 2-120-1-11-3

תאריך הדפסה: 18/05/2021

כרך
יכנסים - איסלם
26/11/94

רח אסלאן

EMBASSY OF ISRAEL
WASHINGTON, D. C.

שגרירות ישראל
ושינגטון

יז' אדר ב' תשמ"ו
28 מרס 1986

111.10

אל - מאס
מצפ"א

מאת - היועץ - נושינגטון

הנדון :- פקיסטאן - ישראל - ערבים

במסגרת השיחה עם סוזאן ג'ונסון (נר 737) עלה גם נושא "הצעת" שליט פקיסטאן לאש"פ להכנס למו"מ עם ישראל (מעריב 14.3). סוזאן אמרה שהדבר אינו מפליא אותה. מפקיסטאן שמעו רבות שאינם שבעי נחת מהערבים המנצלים תחת שם האחדות המוסלמית העלאת הנושא הפלסטיני בכל מקום ובכל ארוע וכאשר הפקיסטאן (לדברי סוזאן, גם מדינות מדינות מוסלמיות אחרות שלא פרטה) מנסה להתחמק שולפים הערבים את נושא ירושלים כדי למנוע ויכוחים ולאחד השורות.

מה שנכון שזו הפעם הראשונה ששומעים בפומבי טרזניה של ראש מדינה מוסלמית.

אשר למרכזיות ירושלים בעיני המוסלמים (דבר שלא היה כה בולט בעבר), אמרה שהאיסלאם עבר הקצנה לעומת העבר אך הסכימה שלמעשה דת ופוליטיקה משמשים בערבוביה ומפרים זה את זה.

מברכה

דוד מתני

העתק :- ממנכ"ל
גבי יעל ורד, יועץ לשר
ממ"ד, בינ"ל

משרד החוץ-מחלקת הקשר

אל: המשרד, נר: 1, ט: 1100
 דח: ר, סג: 1, תא: 040286, יח: 1100

111. / 0

בלמס רגיל

מאס, בטמח

בעיר SRINAGAR שבמדינת קשמיר היו אמש (3.2) הפגנות של
 מוסלמים נגד חילול מסגד אלאקצה על ידי הישראלים
 במהלך ההפגנה, נזרקו אבנים שרפו את דגל ישראל ופצעו שוטרי
 בוצעו מספר מעצרים

הנועדה המוסלמית בשם ALSTAL אשר ארגנה ההפגנה גינתה את
 ישראל וקראה לממשלת הודו להפעיל לחץ עליה לחזור מחילול
 המקומות הקדושים

בן חור

תפ: שהח, מנבל, ממנכל, פרימור, אסיה, ורד, בטמח, שמורק, מעת,
 הסברה, ר/מרב, סמד, רם

משרד החוץ-מחלקת הקשר

לממשל
משרד החוץ-מחלקת הקשר
12.1.86

7. ועידת שה"ח האיטלקיים החליטה להעלות על נס העמידה האיתנה של תושבי ירושלים, להזהיר ישראל מפני תוצאות הדות גורל, להפיק על הקהילה הבי"ל והאחריות להמשך התוקפנות ע"י ישראל, ולבקש ממוב"ל הועידה לדווח למוב"ל האומ' לנשיא מועב"ט ולמוב"ל אונסק"ו על הארועים.
8. מובידות הלע"ד גינתה האידונעים במסגד אל-אקצה וקראה לחברה הבי"ל לצאת נגד המדיניות הציונית (כ' בגדאד 11).
9. נציג אסי"ף באומ' קיבל הודאות מטופחת לדרוש התערבות מוב"ל האומ' ומועב"ט כדי לשים קץ ל"פגיעות הגלתי פוסקות" של ישראל באיוור מסגד אל-אקצה (סימו"ת 10).
10. שה"ח מצרים שאדצו רואה בקריאת הועידה האיטלקית לבינוס מועב"ט נושא עקרוני וכבד משקל, וכי היא מגנה כל התגרות ישראלית במסגד אל-אקצה או כל נסיון לטמא המסגדים (סיק' 11).

אלאס

ו-ס אלסאס

~~אלסאס, נכס'ל~~

משרד החוץ
המרכז למחקר
מדיני

כח' בכסליו תשמ"ו
11 בדצמבר 85

111.10

אל : גב' יעל ורד, כנסיות

מאת : ס/מנהל ערב 3

הנדון: חילול מקומות קדושים לאסלאם

להלן לפי עכאט', סעודיה, 2.12.85:

ועדת מחקר המורשת וההקדשים המוסלמים, שהוקמה בירושלים ב-1984 מדווחת על פגיעות במסגדים וקברי מוסלמים, בהפיכתם למסעדות וחנויות. בין היתר, נגרמו נזקים למסגד אלאקצא, לכפת הסלע ולמסגד אברהם (המכפלה) בחברון. מסגד אל-זאהר ביברס במגדל הפך למסעדה ואילו המסגד באשקלון נהרס ובמקומו נבנה בית חולים. כן נפגעו מסגדים בחיפה, יפו, ירושלים, באר שבע ובית גוברין.

ב ב ר כ ה ,

203.3
ד. זוהר

העתק: ראש המרכז

הסברה

ארב'ל

~~החוק~~
(חוק יחסי - אסלאם)

ש מ ר

שגרירות ישראל

سفارة اسرائيل

קהיר, כו' חשון תשמ"ו

10 נוב' 1985

תיק 300 / 824

11.10

הערך אחר (עם הצהרה)
בגין קאסיס / ומתק
הערך - אסלאם

אל: כנסיות

מאת: יצחק נוריאל - קהיר

הנדון: אנבא שנודה + הוועידה האיסלאמית.
11/13

סימוכין: נר 85 מ- 9.11.85

מצ"ב שני המאמרים - האחד בעתון "אלאחראר" והשני ב-

"אח' באר" - בבקשתכם.

אסלאם ויחסי

לידיעתכם, ערב 1 מקבלת את הפרסומים הנ"ל באופן סדיר.

ב ב ר כ ה

יצחק נוריאל

01.111

كلمة اليوم

مصر .. مركز تعاليم الاسلام

في المؤتمر الصحفي الذي عقده قبيل مغادرته القاهرة امس الاول قال الرئيس الباكستاني محمد ضياء الحق ان مصر هي مركز تعاليم الاسلام وهي مهد الحضارة القديمة . و اضاف : . لقد شعرت بالاحالة امام عمالة علماء الاسلام الذين التفت بهم في الازهر خلال زيارتي .. وانا لا اعتبر ذلك تقديرًا شخصيًا بقدر ما هو تكريم لدور باكستان المتواضع في خدمة الاسلام . . ولعله كان من حسن السطالع ان تتوافق زيارة الضيف الباكستاني الكبير لمصر مع انعقاد المؤتمر الدولي الرابع للسيرة والسنة النبوية الشريفة والمؤتمر العاشر للبحوث الاسلامية . فقد أكدت كلمات الرئيس ضياء الحق وانعقاد هذين المؤتمرين الدور الرائد لمصر في العالم الاسلامي .

وبنفس هذا القدر من السعادة كانت سعادتنا بان يثار موضوعان في غاية الاهمية في اطار المؤتمر احدهما هو - طبقا لتوجيهات الرئيس حسني مبارك تشكيل لجنة لصياغة قرار يدعو الى وقف الحرب العراقية الايرانية .. والثاني وهو الذي جاء استجابة لرغبة الشيخ عبد الحميد السايح رئيس المجلس الوطني الفلسطيني ورئيس وفد فلسطين في المؤتمر الدولي الرابع للسنة والسيرة النبوية بخصوص تشكيل لجنة من المؤتمر لصياغة قرار بشأن القدس والقضية الفلسطينية . وقد علمنا خلال لقاء خاص بالشيخ عبد الحميد السايح ان البحث

الذي قدمه للمؤتمر العاشر للبحوث الاسلامية قد اختار له موضوع . الاسراء والمعراج . لربطه وارتباطه الوثيق بالقدس . التي كانت منتهى اسراء الرسول عليه الصلاة والسلام ومنطلق اعراجه عليه السلام .

ولا شك ان هذا وغيره كثير يؤكد . بما لا يدع مجالاً للشك . مدى النجاح الذي احرزه المؤتمر في مصر .. وهو شيء يسعدنا ان تخرج من مصر كل الدعوات للتمسك بالقدس القليلة الاولى للمسلمين وموقع المسجد الأقصى .. ويسعدنا كذلك ان تخرج من القاهرة الدعوة للمسلمين جميعا بنقد الخلافات ورأب كل صدع من خلال وقف الحرب للجنة العنيفة بين العراق وايران .

وهذا تكون جملة في محلها تماما تلك التي جاءت على لسان رئيس باكستان ضياء الحق .. بان مصر هي مركز منارة للاسلام والمسلمين وموقعا دائما لخدمة قضايا الامة الاسلامية ..

المؤتمر العالمي الرابع للسيرة والسنة يفتتح أعماله غدا لجنة مساعي إسلامية تتجه إلى العراق وإيران لمحاولة وقف حرب الخليج بيت مال للمسلمين لتلقي التبرعات لخدمة الإسلام

فضيلة الشيخ عبدالقادر أحمد عبدالقادر من السعودية والشيخ محمد المكي التاجري رئيس المجلس العلمي للمغرب وبيدهما الشيخ محمد إبراهيم البدرى من مصر يتابعون مناقشات الحدود في الإسلام

يختتم المؤتمر العالمي الرابع للسيرة والسنة النبوية أعماله غدا ... يعقد المؤتمر جلسته الختامية برئاسة فضيلة الإمام الأكبر جاد الحق على جاد الحق شيخ الأزهر لإعلان القرارات والتوصيات التي أعدتها لجان المؤتمر خلال مناقشاتها للأبحاث التي قدمها رجال وعلماء المسلمين من مختلف أنحاء العالم في السنة والسيرة النبوية ومكانتها في التشريع .. وأعداد الأسرة في هدى الإسلام ومبادئه .. ودور الإسلام في تشجيع العلم والعلماء .. والبحث على استخدام أحدث الوسائل العلمية في تجميع السيرة والسنة .. ورسالة الإسلام في مواجهة أكاذيب المستشرقين .. كما بدأت الأمانة الفنية لأعداد توصيات المؤتمر أعمالها أمس برئاسة الدكتور عبدالمنعم النمر .

تابع أعمال لجان المؤتمر

مرزوق هلال

عيسى مرشد

محمد حسن البنا

وكانت لجان المؤتمر وأمانتها الفنية واصلت اجتماعاتها مساء أول أمس ... ورغم استمرار اجتماعاتها حتى ساعة متأخرة مساء إلا أن جميع قاعات اللجان كانت مزدحمة بأعضاء الوفود الذين شاركوا في المناقشات وقدموا العديد من الاقتراحات البناءة التي تخدم الإسلام ورسالته إلى جميع الأمم والشعوب للنهوض بها لتحقيق العزة والكرامة لها ، وحماية شبابها من الفزوات الفكرية الاتحادية التي توجه لطمع الإسلام ، وتشويه السيرة والسنة النبوية .

لجنة للسفر للعراق وإيران

وطالب أعضاء الوفود بتشكيل لجنة إسلامية على مستوى عال من كبار العلماء المسلمين للسفر إلى كل من

المسلمين ومواجهة الأزمات التي تواجه الشعوب الإسلامية .. والاتفاق على مشروع تحفيظ القرآن الكريم على مستوى العالم .. والعمل على تطبيق الشورى في المجتمعات الإسلامية .. ومواجهة التحديات التي تواجه الشعوب والأقليات الإسلامية .. وضع خطة إسلامية شاملة تشكل تحقيق وحدة المسلمين في شتى بقاع الأرض .. وإيجاد رجل دين في كل سفارة ليكون

القطرين الشقيقين العراق وإيران لبحث إنهاء الحرب بينهما ووقف نزيف الدم .. والتحكيم بكتاب الله وسنة رسوله الكريم التي تدعو إلى العدل والسلام .. وإصدار سلسلة كتب عربية توضح تاريخ القدس ونشأتها وتدرسيها للطلاب دعماً للانتماء الإسلامي .. وإن القدس عربية ١٠٠٪ .. ويجب الحفاظ على أرضها وترباتها .. وأنشاء بيت مال للمسلمين تجمع فيه التبرعات والهبات من الأفراد والحكومات المسلمة والهيئات للاتفاق منها على فقراء

السنة النبوية

وكانت اللجنة الأولى عقدت اجتماعها برئاسة الدكتور محمد السيد طنطاوي ونافشت الأبحاث المقدمة من على القاضي .. والدكتور عبدالغفار بدر الدين .. والدكتور محمد سعيد رافت .. والدكتور جعفر عبدالسلام وهي : الحدود في الإسلام .. وأدب الحرب في السيرة والسنة النبوية .. ودور الإسلام في مواجهة تحديات المستشرقين .. والمستشرقون والوحي .. وثلاث أعضاء الوفود باسدر توصية لتطبيق الشورى في الدولة الإسلامية والزام الحكام بالعمل على تنفيذها وقيام المؤتمر بإبراز محاسن الإسلام في صياغة الحياة المعلى للمسلمين .. والتأكيد على الحاجة إلى الشورى في الأسرة والحكومة والمجتمع .. وحماية أبناء المسلمين في الخارج مما يتعلمون في الغرب من أمور تعمل على هدم الإسلام وتشويه السنة النبوية ومواجهة التحديات التي تواجه المجتمعات الإسلامية وبصفة خاصة المستشرقين والصهيونية والرجوع إلى العقيدة واستخدام الكمبيوتر في حفظ الحديث والسنة وأعداد كتاب في السيرة تدرس في المدارس لقصور الكتب الحالية عن تقديم المعلومات الإسلامية الصحيحة .. وضرورة أعداد المجتمعات قبل تطبيق الشريعة الإسلامية .. والأسراع في إصدار مكتب الدراسات الإسلامية في قطر بإصدار موسوعة السنة والسيرة النبوية .

أخلاق الرسول

أما اللجنة الثانية فقد ناقشت اجتماعها برئاسة الشيخ عبدالعزيز عيسى عضو مجمع البحوث الإسلامية وعضو مجلس الشورى أبحاثاً قدمها الدكتور محمد عبدالفتاح عليان .. والدكتور محمد أخضر سعيد والمهندس محمود عبدالوهاب والدكتور يحيى هاشم فرغل .. والدكتور حسن ضياء الدين عن وحى الله .. حقائقه وخصائصه في الكتاب والسنة والمنهج الإسلامى .. وأثر الرسالة المحمدية في سعادة البشرية .. ومحمد رسول الله هو المعجزة .. أكدت المناقشات أن رسول الله محمد صلوات الله وسلامه عليه هو المعلم الأول للبشرية في شتى مجالات الحياة .. وأنه القدوة التي يجب اتباعها ضماناً لانقاذ المسلمين من أعمال أعداء الإسلام .. لأن مولده كان المعجزة الكبرى التي ستبقى إلى أن تقوم

الساعة .. بعد ضرب الرسول أروع الأمثلة في الصبر والحكمة والشجاعة وفي كل مجالات الحياة .. وكان قدوة وينبوعاً دائماً من خلال السنة والسيرة .

منهج الإسلام

وكانت اللجنة الثالثة والتي رأسها الدكتور مهدي علام قد خصصت اجتماعها المسائي لمناقشة أبحاث متنوعة عن أخلاق الرسول الكريم قدمها الدكتور نور الدين عنتر .. والدكتور محمد أبو الأنوار وعلى عيسى محمد .. والدكتور سعد ظلام والدكتور قاسم أبو حمزة والدكتور زهير محمد خان وتناولت هذه الأبحاث والمناقشات العشرات بنسبة خاتم النبئين .. وينو هاشم شجرة النبوة وفي رحاب الخصائص المحمدية ومن جوامع العظمة في سيرة المصطفى صلوات الله وسلامه عليه .. وأكدت أن الرسول كان يغرس في نفوس المسلمين جذور الايمان والتقوى والقوة والرجولة والعزم والصلاة والثبات على المبدأ والرفق والحياء والشهامة والسرورة والعفو والكمال .. بهذا دانت الدنيا للإسلام بالسيادة .. ونشر الإسلام دعوته تحت لواء السماحة والحب والعبادة لله الواحد الأحد .. أن منهج الإسلام هو منهج صنع الأبطال والعظماء .. لقد ركز الرسول الكريم على التلوة وكان لهم بمثابة الجامعة الشاملة التي استقى منها المسلمون كل الطرق المثلى في تربية ومعاملة الأطفال ..

القدس عربية

وخصصت اللجنة الرابعة جلسيتها برئاسة الدكتور عبدالله شحاتة لمناقشة أبحاث قدمها الشيخ عبدالحميد السايح .. والشيخ عبدالله الأنصاري .. والدكتور نبيل غنאים .. وحبيب على كوميو .. وتركزت الأبحاث على الأسراء والمعراج وهدى النبوة .. وبدء الوحي .. العلاقات الإسلامية اليهودية في عهد الرسول وأكدت المناقشات على عروبة القدس وأنها عربية حتى قبل ظهور الإسلام لأن الذين بنوها هم البيوسيون من أصل كنعاني وليس اليهود ولهذا فإن القدس هي عربية وإسلامية ١٠٠٪ .. كما تناولت المناقشات معنى الأسراء والمعراج وهل كان بالجسد والروح أم بالروح فقط .. أن وقع الأسراء والمعراج .. إن واجب المسلمين الحفاظ على القدس من كل دنس واعتداء حتى يتمكن كل مؤمن بالله ورسالاته أن يزور هذه المدينة كلف أراد .. أن ذلك لا يمكن أن يتحقق إلا إذا كانت السيادة للإسلام والمسلمين .

وزارة النقل البحري

الشركة العربية المتحدة للشحن والتفريغ

١٣ شارع أحمد عرابي / إكسندرية

تعلن الشركة العربية المتحدة للشحن والتفريغ بالإكسندرية عن المناقصات العامة الموضحة بيانها بعد :-

رقم المناقصة	نوع المدة المطلوبة	ميعاد فحص المظاريف	تاريخ فحص المظاريف	من كرامة
٤	١٠ ونش شوكه صمولة ٥ طن	الساعة ١٢ ظهراً	الإثنين الموافق ٨/١٤/٨٥	٥٠ جنيه
٥	١٠ ونش شوكه صمولة ٣ طن صر صر صر ٥ ونش شوكه صمولة ٣ طن صر صر عادى	الساعة ١٢ ظهراً	الإثنين الموافق ٩/١٤/٨٥	٥٠ جنيه

وذلك بالشروط والمواصفات المحددة بكمية الشروط والمواصفات التي تطلب من خزينة الشركة بمقر مركزها الرئيسى ١٣ شارع أحمد عرابي بالإكسندرية نظير مدار القيمة المبنية قرين كل مناقصة .

- تقدم البطاقات داخل مظروف مغلق باسم السيد رئيس مجلس الإدارة حتى الساعة الثانية عشرة ظهراً يوم جليلة فحص المظاريف المحددة قرين كل مناقصة والتي يستفقد بمقر مركز الشركة بقطاع المعمرات والنقل التابع للشركة والكائن بشارع عبدالقادر حمزة بجوار باب ٢٧ جمارك بالقبارى بالإكسندرية .

- يشترط أن يكون العطاء مصحوباً بتأمين استلئ قدره (٢٪) من القيمة بخطاب ضمان أو بشيك

مقبول الدفع يضاف إلى (١٠٪) كأمين نهائى لمن يرمو عليه العطاء .

- يشترط تقديم عطاء كل مناقصة على حدة .

يفضل بضاعة حاضرة وسيتم مدار القيمة بالعملية المحلية .

البابا شنودة : لن ندخل القدس إلا مع العرب

المصنقات الدينية كانت تعبيراً عن حب الناس لرؤسائهم

واتخذت إتجاهها عكسياً

عندما أصدرنا أوامراً بمنع هذه المصنقات

البابا شنودة

كتب احمد عز الدين :
هبط على موعد اللقاء مع البابا شنودة في ذلك المساء المتأخر ، كأنه نسمة منعشة مفاجئة ، في جوف صيف حار ..

دق جرس التليفون في منزلي مساء ، وكان المتحدث الاب « بيستني » من المقر البابوي ..
قال : اذا كان بمقدورك ان تأتي فان قداسة البابا لديه متسع من الوقت لاستقبالك .

قلت متى ؟
قال : الآن .
كان يفصلني عن منتصف الليل نحو ساعة واحدة ، كما كان يفصلني عن كاتدرائية مار مرقس رحلة في تلوذ هذا الوقت الباقى حتى منتصف الليل .

منذ أكثر من شهر وأنا انتظر هذا موعد بعد ان افوتت ان قداسه في دير « وادي النطرون » يجب ان يغلو وان يتسائل « ولذلك قلت لتفسي انه لن يكون غداً لقاء فصيح مجمل ، فلم يكن بمقدوري ان اتخيل اننى يمكن ان اكون صيف قداسه على مائدة حوار تتواصل على امتداد الساعتين اللتين يخرج فيهما الليل من صلبه مقدمات الحواد النهار .

حين صعدت الدرج الرخامي الرحب لكاتدرائية مار مرقس - ودللت من الباب الخشبي المزخرف الى الردهة الواسعة وجسدتني امام قداسة البابا شنودة وجلسا لوجه . كان واقفاً على باب غرفته وبعض من رعاياه يلتفون من حوله ، وهم يوزع عليهم الحلوى ، ولم تطل بعد ذلك المسافة الى غرفة استقباله او الى بداية هذا الحوار .

ثم بدأ صوت قداسه ، بهودته بوعده يلا جر الحبرسة ، اذن ان كلماته كانت تفيض من وجدانه ، بلا حواجز ، واذن لذلك ان ايفاض القلب امتزج فيها بنض العقل - إلى اختلط الفكر بالشمع ، والرمز بالواقع .

قال :
تحدثت عن المصنقات ، انها كلمة بعض التصرفات والظواهر التي يعيشها مجتمعنا وامتنا ، تبدو خارج دائرة العقل ، فتعصف اصابع من غنا وهناك تحاول ان تغرق السينة ، سواء اكانت تدري انها تغرق احلها ام لا ..

على مستوى مصر مثلاً ، هناك من يحاول ان ينتزع من وجدان شعبنا تلك الحكمة التي صمغها بالدم والرق على مسار التاريخ . الدين لله والوطن للجميع . كيف تنظر الى هذه الظواهر ، وكيف تقيمها وترى اسبابها ؟

ان عبارة « الفتنة الطائفية » هي عبارة دخيلة على مصر ، وعبارة مصنطة ولا تعبر عن حقيقة . وقد استخدمت سياسياً في فترة معينة ، ولكن المصريين يحبون بعضهم بعضاً . ويمشون في كآلة . وان كانت تختلف وجهات النظر في بعض الاوقات فهذا شيء طبيعي .

اخر عن مقدمات الفتنة الطائفية في ايلول - سبتمبر ٨١ . ففي اعتقادي ان مقدمات هذه الفتنة بهم اوجع سنوات لتحتاج الى مزيج من اللاه الفسوف عليها لاستخلاص الدروس منها ، كيف ترى عواملها واسبابها ، والاعطال التي ساعدتها على الانتاج ؟

في سبتمبر ١٩٨١ كانت الامور مادية جداً في مصر ، الفصح في آخر أغسطس ، ولعل هذا هو السبب الذي جعل غالبية الحاكم تلتفي لقرارات ميستمر . لان الجو كان حاداً ولم يكن يستعمل استعمال فواين استثنائية .

لقد حدثت مشكلة في منطقة « الزاوية الحمراء » وكان يمكن القضاء عليها في يوم او في ساعات معدودة .

الى هذا الحد ؟
طبعاً ، والذي حدث انها استغلت استقلالاً سياسياً . وعندما صدرت لقرارات في سبتمبر كانت الامور مادية جداً فقد انتهت المشكلة تماماً في الشهر السابق .

كان استخدام شعار « الفتنة الطائفية » اذن ، غطاء لانقاذ اجراء سياسي ضد المعارضة الوطنية ككل ؟

انتم ترون حال وسوج ان كل المصريين يتعاملون معاً في هذه « ابن توحده هذه « الفتنة الطائفية » الى تعبير جديد ولم يستخدم الا في هذه السنوات الاخيرة . وعندما نقرأ تاريخ مصر لا نرى ان هذه العبارة قد استخدمت مطلقاً .

لا اعرف اول من صاغ هذا التعبير في مصر .
(شاكراً) : المهم اساساً ان يزول هذا التعبير . وبعض النظر عن ولادته علينا ان نذكر في موقه . ان كل انسان له « بناء » من التفكير . يتحسب للتفكير . ولكن نحن لا نؤمن بالعنف في تنفيذ الافكار او الآراء .

كل انسان من حقه ان يعتقد ما يشاء من آراء ، لكن لا يصح ان يرغم غيره عليها بالعنف ، لان في ارقام انصار بالعنف ، تجاهلاً لانسانيته وحريته ولان العنف ايضا لا يأتي بنتيجة . قد يكون الانفعال ومسيلة بطيئة ولكنها اكثر نجاتاً ورسوخاً . وقد يكون العنف وسيلة سريعة ولكن ليس لها ثباتات او رسوخ .

بعد ان انتشرت ظاهرة حرق المصنقات الدينية ، على السيارات واخذت الدولة قراراً بتزج هذه المصنقات ومن بينها صور قداسكم . اعرف انكم اصدرتم نداء الى الاخوة المسيحيين بالاستجابة للقرار ، ولكنني كنت اريد ان اتوقف عند رؤيتكم لهذه الظاهرة ، ولاسبابها .

المسألة ان تاخذ مؤلفاً حكيماً ، لا يؤدي بها الى الاستسلام بالغير او اشاعة جو من التنافس او الصراع . فلا داعي اذن للقلق هذه الصور . كنت اسأل عن سبب الظاهرة من الجانبين ؟

لا ، لصق المصنقات الدينية بشكل عام .
اعتقد انها وصلت تدريجياً ، في بعض الاوقات كانت تعلق على السيارات اشارات بعض المهن ، ثم تطورت الى الاعلان عن الامم او مبادرات او سجناء .

ثم رأى البعض ان يستبدل هذه الاعلانات بصور بعض القديسين ليشتبع بهم ، او صور البابا . ثم تطورت المسألة على الجانب الآخر ، وهكذا كبر الموضع ، وأخذ شكله الاسير لكن المسألة تفرجت ولم تبدأ دينية .

لكن البعض حاول استخدامها دينياً ..
عندما رأينا انها يمكن ان تستخدم متناساً . وقد قلت للناس انتموا المصنقات لتلا يكون هناك من قد يتسبب ضحية بسبب لزع مسسورة البابا او رئيسه الديني ، أقول ان المصنقات قد بدأت حياً ، وكذا ينبغي لا تنتهي الى صراع .

يعني انكم كنتم مع الدولة في انقاذ هذا الموقف الحازم ؟
لقد قلت في ندائي الى الاقباط ان قرار لمر لا كان حكيماً ، لان لقسود به السلام وعدم الصراع ، ونحن لا نريد صراعاً على الاطلاق .

هناك وجهات نظر تقول ان ما حدث في لبنان هو مجرد « بروفة » لتسرع كبير قابل للتطبيق في مصر ، لانها المستهدفة بالاساس . ما هي في تقديركم القوى التي تريد ان تحول مصر الى لبنان آخر ، وكيف يمكن قطع الطريق على هذه القوى ؟

انا لا اعرف ما هي هذه الخطوة وما تدبرها . ولكنني اعرف شيئاً عاماً وهو ان مصر غير لبنان في نواح أساسية .

ان مصر من الناحية الاولى تختلف من لبنان في ان لها جيشاً واحداً فقط ولا توجد فيها « ميليشيات » في لبنان كل طائفة لها اسلحتها التي تصل الى مستوى عال . كالاسلحة الثقيلة والصواريخ . بل يمكن ان تقول ان في لبنان جيوشاً متعددة . اما في مصر فليس لها سوى جيش وطني واحد . وهذه نقطة اختلاف جوهري .

ولبنان من الناحية الثانية ، تصارع فيها دول كثيرة غير لبنان نفسه ، وهذا امر لا يوجد في مصر . وهذا اختلاف جوهري آخر . ولبنان من الناحية الثالثة كانت مقسمة قبل الحرب الداخلية الحالية الى طوائف كثيرة ، وكل طائفة لها نظامها وحقوقها السياسية ، ولها تمثيلها بطريقة ما . اما مصر فلم يكن فيها في يوم من الايام هذا التقسيم الطائفي . وتوزيع المناصب على الطوائف .

اعتقد ان هذه امور جوهريه تختلف فيها مصر عن لبنان بعض النظر عن هذه المحاولات الخارجية . ومن المهم ايضا ان اغشيف شيئاً جوهرياً يتعلق بطبيعة شعب مصر . ان طبيعة هذا الشعب لا تقبل ان يوجد فيها شيء من هذه العوامل التي لككت لبنان .

يمكنك ان تصبغ الى ذلك طبيعة لبنان الجغرافية بجبالها ومرتفعاتها . مقارنة مع البيئة الفيضية المصرية المنبسطة .

انتقلنا من الادب الى السياسة ، واذك أقدم تحليلاً سياسياً ..
(يشكك بسبق) : لا ، أقول ما اراه اقولته كماير سبيل ..

هل شكت الكنيسة المصرية - كما تردد - الى بابا الكاثوليك موضوع « دير السلطان » الذي استولت عليه اسرائيل . وسلعت الى الرهبان الانثويين ؟

لا ، لم تشك الكنيسة المصرية اطلاقاً الى بابا الكاثوليك . لانه ليس طرفاً في النزاع .

ومسألة عن اخبر تطورات الموضوع ؟
ان المسألة تعود الى حرب عام ١٩٦٧ ودخول اسرائيل الى القدس . لقد جمعت اسرائيل يومها كثيراً من القيادات الدينية في المدينة ، ولكن مطراناً هناك كان له موقف وطني . وهو مصري يحب بلاده . وهكذا اخذت اسرائيل منه موقفاً ، وسمحت لبعض الانثويين ان يتسلموا الدير . وكان الموقف السياسي عند ذلك في اثيوبيا يختلف مع الموقف السياسي المصري ومع جمال عبد الناصر .

الم تكن الكنيسة الانثوية تابعة للكنيسة المصرية ؟
في ذلك الوقت كانت لدى الكنيسة الانثوية ايضا نزعة استقلالية . وقد تطور هذا الموقف حتى رسم لها بطريرك خاص في سنة ١٩٧١ .

المهم ان الدير قد اخذ ، والذي حدث ان مطراناً هناك اشكى الى المحكمة اليهودية العليا . فحكمت لصالحه . وافترت بأن الدير ملك للاقباط المصريين . وادانت وزير الداخلية اليهودي . ولكن السياسة شغلت على حكم القضاء وبقي الحكم بلا تنفيذ . وظل السدير في ايدي الانثويين الى يومنا . مع اننا نملك هذا الدير . ومع ان المحكمة اليهودية ادانت وزير الداخلية اليهودي .

وما هو موقفكم من ذلك ؟
ما زلنا نطالب بهذا الدير ، ولكن وقد تحولت المسألة الى موقف سياسي فقد اصبحت في وضع اعلى من مستوى الكنيسة ، والدولة نفسها مهتمة باسترجاع هذا الدير ، لانه ما دام الدير يتبع المصريين الان فهو ارض مصرية دخل القدس . بعض النظر عن ان تكون ملكاً للكنيسة او لاحد آخر ، انها ارض عربية ومصرية داخل القدس . لذلكا تغطي لغونا بغير وجه حق ؟

معلوماتي ان « قضية الدير » اصبحت مضاعفة في إطار التفاهم حول مسألة طابا .
آه ، طبعاً اعتقد انه سيرفض في المفاوضات المقبلة .

لو تمت هذه المفاوضات فاعز المعلومات تقول ان شامير عاد الى تأكيد رفضه لطلب مصر واصرارها على اللجوء . الى التحكيم في قضية طابا ، ولكن ما دمتا بعدد قضية (دير السلطان) فان للكنيسة المصرية موقفاً وطنياً عظيماً منذ دخول الاسرائيليين للقدس . بمنع زيارة الاقباط المصريين لها .

وما زالت تمتع . وحتى لو حلت مشكلة « دير السلطان » . نحن لا نستطيع ان ندخل الى القدس الا اذا دخلها كل لعرب . يعني اننا بوضوح لن ندخل الى القدس الا بصحبة العرب جميعاً . واذ لم يدخل العرب جميعاً فمن ندخل . ان المسألة مسألة القدس كلها . ومسألة الارض كلها . ومسألة الشرق الاوسط كله ، ولذلك ينبغي لقرار تعاملنا مع القدس في إطار الجو العربي كله . والموقف . والقرار العربي كله .

نشر الحديث ايضا بمجلة كل العرب

• وهل ترون ان هناك املاً في تحقيق سلم عادل وشامل في الشرق الاوسط ؟

ان الموقف الامريكي لا يزال يزداد تطابقاً مع الموقف الاسرائيلي . ومنذ ايام قليلة كان هناك « فيتو » امريكي جديد لحماية معارسة اسرائيل في الارض المحتلة من اداة دولة جديدة . - الا بطبعتي لا افقد الامل اطلاقاً وكرجل « دين » لا الحق باب الامل مطلقاً امام أي شيء .

ان لقمان الامل مثله الياس . والياس يعني أي تصرف . ونحن نلق ان الباب ما يزال مفتوحاً امامنا . ربما تحتاج المسألة الى مزيج من الصبر . الى مزيج من الاحتسبال . ربما تحتاج الى تغيير الخطة كلها . وربما بهه هذا التحب كله . ومقطة هذا الطريق الطويل . يسميه العرب التفكير في الوحدة الكاملة . في وحدة الصف . ووحدة الخطة . ورجال ان يتول الامر الى غير ، اننا لا نفقد الامل . ان الناس يلحقون الامل اذا شعروا ان الاوضاع القائمة مستظلمة قائمة . وربما لا تبقى الاوضاع القائمة قائمة . وتغير الامور . ويكتسب الناس درسا من القبح الحال . ويفكر العرب في خطة موحدة لاصلاح الجو .

ما دام الامر كذلك . هل يمكن ان تلق على رؤيتكم مسألة الوحدة العربية . والقومية العربية ؟
عندما نقول موقف الكنيسة المصرية من لومة العربية . فان هذا قد يعني ان لها موقفاً سياسياً . (استعرد شاكراً) : هل نقصد الاقباط كاتراند ام الكنيسة ككل ؟ (قلت شاكراً ايضا) التي

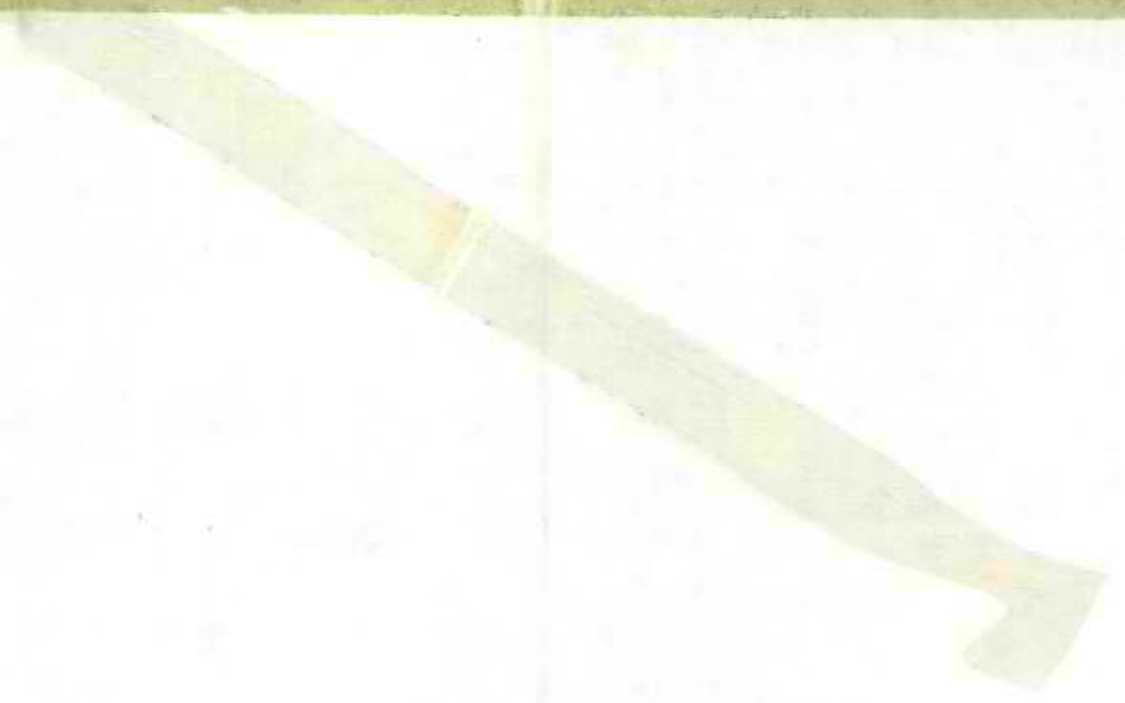
الفصح ما تراه ..
ان الكنيسة المصرية كجزء من مصر تؤمن بالاهداف القومية والعربية التي تؤمن بها مصر . ومن ضمن هذه الاهداف الوحدة العربية . ولا ننس موقف مصر العربي . غير التاريخ .

اننا ما زلنا نؤمن بكل قوتنا بالداخل . وفي وجوب وحدة عربية . لانها بوضوح . الجبل القلبي الرحيم لشككة الشرق الاوسط . يعني ان مشكلة الشرق الاوسط لا يمكن ان تحل اذا كان العرب مختلفين فيما بينهم ويصارعون بعضهم بعضاً . انها تحل فقط . بوحدة عربية . هنا يقينا . ولهذا فنحن نؤمن بهذه الوحدة كرى يمكن ان تحل المشكلة . ومن جهة أخرى فان الوحدة العربية يمكن ان تعطل لسياسة موحدة للمنطقة العربية . فسانه بعضها بعضاً . وتحقق بقية اهدافنا المرجوة .

وعن الحروب الصراعية - الايرانية ؟
ان يتصارع الاخوة . وان يحترق في وقود هذا الصراع اموال وأفسس . فهذه مأساة ..

ومن الناحية الاخرى . لو لم تكن هذه الحروب قائمة الان لامتكن الاستفادة من كل هذه الطاقات . اننا نرجسو من الله ان تنتهي هذه الحرب . وان تعود الامور الى سجارها الطبيعي .

Handwritten text in Arabic script, likely a title or header, spanning the width of the page. The text is written in a cursive style and appears to be a religious or scholarly document.

משרד החוץ-מחלקת הקשר בלמ'ס

אלי: בון , בריסל , האג , לונדון , פריס , רומא , וושי ,
אוסטבה , ני , נר: חווס 481 , מ : המפד
רח: ד , ג: כ , מא: 081185 , רח: 0930

י. א. א. א.

111.10

בלמס/רגיל

לוי דע יעקב

א. כפי י'אח'כאד'י הקאהירי מה-6 דנא הקימה הועידה המוסלמית
ועדה לנושאי ירושלים והבטיה הפלסטינית. הוועדה קבעה בדיוניה:
1. ירושלים י'עובית ומוסלמית במאה אחוז, מאחר שהקימה היבוסים
שמוצאם כנעני ולא היהודים'.

2. חונת המוסלמים י'להגן על ירושלים משומאה ומתוקפנות כדי
שיתאפשר לכל מאמין לבקר בה כרצונו, דבר שלא יתמשש אלא אם
תהיה כריבונות האיסלאם והמוסלמים'.

ב. הנ'ל שוב נסתירה לדברי האפיפיור ב-19 באוגוסטו (במסוטו
לקובלנקה) על עמדת המוסלמים לגבי ירושלים.

בנסיות

תפ: שהח, מנכל, ממנכל, ענוג, אירא, אירב, ורד, בנסיות, שמורק,
הסכרה, אנרג'יה/חרס, קידר, מצרים, ד/מרבנו, מצפא, ממד

משרד החוץ-מחלקת הקשר

בלמ"ס

אלו ווש, ני, לוונדון, פריס, בון, רומא, בריסל,
טוקיו, קהיר, נרו חוום 540, מ: המשרד
דח: מ, סג: ב, תא: 081185, וח: 1400

י"ס צ"א

10.11

בלמס/מייד

ועדה איסכאמית חדשה בענין ירושלים

1. ב-2 דנא נפתחה ב"אלאוהר" בקהיר ועידה עולמית לדיון
ב"אלסירה ואכסונה" נאורח חיי הנביא והתורה שבטפ"ה. הועידה
קיימה ריוניה מסך חמישה ימים ובפתיחתה נאם מובארך.
2. טיח אלאוהר מסר (3) שלפי הנחיות הנשיא הוקמה ועדה מיוחדת
לענין ירושלים, בנוסף לוועדות הטוסקום בעניני הלכה, אורח
חיי הנביא ומלחמת עיראק-איראן. הועדה לענין ירושלים תגיש
למליאת הכנס המכצות והצעות החלטה בנושא.

מ"ד-ערב 1
ה"ל ביל"א
אל-סאיה י"ר אל

תפ: שהח, דהח, מנכל, ממנכל, סמנכל, סמז, רס, אמן, מצפא, ארבל, 2,
אירא, אירנ, מאסוק, מצרים

מס' מוסד אסלאמי
10/11

10/11

BOTSCHAFT DES STAATES ISRAEL

ס נ ר י ר ו ת י ס ר א ל

טז' חשוון תשמ"ו

בון - 31.10.85

- 745 -

אל: גב' יעל ורד - יועצת שר החוץ
מאת: השגרירות בון

הנדון: ביקורו של נשיא רפ"ג אצל המופתי של ירושלים

במשך ביקורו של הנשיא פון וייצקר אצל המופתי, קבלו מספר עתונאים גרמניים את הטקסט של הדברים אשר נשא המופתי בפניו, (לא ידוע לי אם אכן אמר את הדברים או אם הטקסט הרצ"ב רק שמש כחומר רקע שחולק בין העתונאים, אשר - ד.א. לא היו נוכחים בפגישה.) אחד מהעתונאים מסר לי את החומר. תוכן הדברים, מדבר בעד עצמו, וודאי תמצאי ענין בהם.

ב כ ר כ ה

יהודי קינר

העתק:מנהל הסברה
אירופה 1

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

SA'D ED DIN ALAMI

MUFTI OF JERUSALEM

PRESIDENT OF THE ISLAMIC COUNCIL

ACTING CHIEF JUSTICE

PRESIDENT OF THE WAQF COUNCIL AND THE
ISLAMIC AFFAIRS AND SHRINES

☒ 283528

☒ 19859

مُتَّعِدُ الدِّينِ الْعَلِيَّةِ

مفتي القدس

رئيس الهيئة الاسلامية

القائم باعمال قاضي القضاة

رئيس مجلس الاوقاف والشؤون والمقدسات الاسلامية

٢٨٢٠٢٨ ☒

١٩٨٠٩ ☒

-1-

Mr. President. distinguished guests,

In the name of the Palestinian Arabs and in the name of the Supreme Islamic Council I welcome you and thank you for your visit. The word "Arab" means the Moslems and Christians in this country and in their name I welcome you.

The traditional Arab-German friendship is very old and this friendship, which we cherish, will remain. This country is Arab and the first people who set foot on it were the Arabs.

We are a peaceful nation that does not like war and loves peace but we cannot impose peace on the oppressed and those whose rights were plundered. The way to peace is by justice. For wherever there is justice there is peace. In my view justice directs withdrawal of Israel to the border it occupied in 1948—where it could be free in it. Justice also directs that Israel relinquishes the territories it occupied in 1967 to their Arab owners so that they can be free in their area.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

SA'D ED DIN ALAMI

MUFTI OF JERUSALEM

PRESIDENT OF THE ISLAMIC COUNCIL

ACTING CHIEF JUSTICE

PRESIDENT OF THE WAQF COUNCIL AND THE
ISLAMIC AFFAIRS AND SHRINES

☎ 283528

☎ 19859

مفتي القدس

رئيس الهيئة الإسلامية

القائم بأعمال قاضي القضاة

رئيس مجلس الأوقاف والشؤون والمقدسات الإسلامية

٢٨٢٠٢٨ ☎

١٩٨٠٩ ☎

-2-

Jerusalem

This country is sacred to one thousand million Moslems and one thousand million Christians in the world. And for that reason, When Caliph Omar came to this country and built his mosque in the yards of Al-Aqsa mosque, there was no temple belonging to any religion at that time in these yards. No temple belonging to any body was destroyed and no aggression was exercised on anybody. And when Abd-el- Malek ibn Marwan built the Dome of the Rock and Al-Aqsa mosque this area remained a sacred mosque for all Moslems from that date until now. The Moslems did not transgress on anyone and did not destroy any temple belonging to any body.

should return to the hands of the Arabs so that Freedom of worship and the security of the holy places are secured.

Some Jewish sects did not suffice with burning Al-Aqsa mosque in 1969 but tried since 1967 up until now to enter into the yards of Al-Aqsa Mosque and pray in them. Some of them declare their wish to destroy the Dome of the Rock and Al-Aqsa mosque. When Chancellor Helmut Cole came to visit this country-this visit which we cherish, they brought huge quantities of explosives enough to destroy the two mosques. But with God's help and with the diligence of our guards the crime was exposed before it was committed.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

SA'D ED DIN ALAMI

MUFTI OF JERUSALEM

PRESIDENT OF THE ISLAMIC COUNCIL

ACTING CHIEF JUSTICE

PRESIDENT OF THE WAQF COUNCIL AND THE
ISLAMIC AFFAIRS AND SHRINES

☎ 283528

☒ 19859

مفتي القدس

رئيس الهيئة الإسلامية

القائم بأعمال قاضي القضاة

رئيس مجلس الأوقاف والشؤون والمقدسات الإسلامية

٢٨٣٥٢٨ ☎

١٩٨٥٩ ☒

-3-

They sent me several threats, threatening me and promising to enter the yards and pray in them. One of these threats was as follows: "Alami take one million dinars or we will kill you". I declared that if the whole world was filled with gold that does not equal one atom of Al-Aqsa soil. There were other threats that said if we did not allow them to pray they were going to destroy all Moslem and Christian holy places. Other threats promised to slaughter all the Christians and Moslems and give the blood to the Israeli nation to drink. I declared that I will not allow them to destroy any sacred place to the Christians or Moslems and I will not allow them to slaughter any Moslem or Christian and I will defend personally, and with the Moslems and Christians of this country, all the sacred Moslem and Christian places.

Mr. President

This country is Arab. The Holy Sepulchre and all the Christian sacred places and all those who hold these places sacred are Christian Arabs who wish to live free. Al-Aqsa mosque and all the Moslem sacred places and all those who hold them sacred declare and wish to live free.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

SA'D ED DIN ALAMI

MUFTI OF JERUSALEM

PRESIDENT OF THE ISLAMIC COUNCIL

ACTING CHIEF JUSTICE

PRESIDENT OF THE WAQF COUNCIL AND THE
ISLAMIC AFFAIRS AND SHRINES

☎ 263528

☒ 19859

مفتي القدس

رئيس الهيئة الإسلامية

القائم بأعمال قاضي القضاة

رئيس مجلس الاوقاف والشؤون والمقدسات الإسلامية

٢٨٢٠٢٨٢

١٩٨٠٩ ☒

-4-

I apologise for taking your time but I wish to request from the Honourable President to make it known to the German nation and all peace-loving nations that we are a nation that loves peace and freedom and we do not like aggression on any body and we do not like to be transgressed at.

After Israel occupied this land a council was formed to supervise the welfare of the sacred places. I collected all the material that dealt with the activities of this Council since its formation in 1967 up until now. This is a copy of the book.

Once again I welcome you and the German nation who are peace-loving and friend of the Arabs.

V. W. Jerusalem ist ein Platz, heilig für alle Religionen.

Sie finden hier den guten Willen in jordan Lager
in jeder Art Gemeinschaft.

Wir wollen, nicht befehlen,

mit dem Willen der Freiheit.

Wir wissen, dass Gewalt nicht den Frieden stiftet.

א-מ אספק

~~א-מ אספק, א-מ אספק~~

המשלחת הקבועה
של ישראל לאומות המאוחדות
PERMANENT MISSION OF ISRAEL
TO THE UNITED NATIONS

800 SECOND AVENUE
NEW YORK N.Y. 10017
OXFORD 7-5500

ט' באלול, תשמ"ה
26 באוגוסט 1985

111/10

אל : ארב"ל 2
מאת: דוד גרנית, נאו"ם

הנדון: הודעת הועידה האסלמית - אל אקצה

רצ"ב הודעת מזכ"ל הועידה האסלמית לרגל יום השנה (21/8/69) לשריפת
מסגד אל-אקצה.

בברכה,

דוד גרנית

העתק: ממ"ד
למח' שטחים

Permanent Observer Mission to the U.N.
Organisation of the Islamic Conference

PRESS RELEASE

OIC/A/004/85

Text of the Statement Issued by His Excellency the Secretary General of the Organization of the Islamic Conference on the Occasion of the Anniversary of the Burning of the Al-Aqsa Mosque on August 21, 1969

On 21st August 1969 the Zionist enemy committed a most despicable crime against the Islamic Ummah by burning the holy Al-Aqsa Mosque - the first Qibla and the third most venerated of Islamic holy places - which caused widespread indignation throughout the Islamic world and prompted condemnation and denunciation by the Islamic Ummah and the international community. Since then, and despite disapproval and condemnation by the entire world of the Zionist terrorism against Palestine, the Palestinian people and Islamic holy places, the Zionist entity has persisted in its aggression against the Palestinians and Arab States and its desecration of Islamic holy places. The Zionist entity has been engaged in ceaseless efforts to consolidate its occupation and usurpation of Palestinian and Arab territories, the oppression and expulsion of the inhabitants of the Palestinian and Arab lands forcibly occupied by it. The Zionist entity has rejected all efforts towards a settlement of the Palestinian problem which constitutes the heart and core of the Middle East conflict.

The international community has repeatedly expressed its disapproval and rejection of the Zionist entity's aggressive, expansionist and racist policies and voiced support for the protection of Islamic holy places as well as for the restitution of the inalienable national rights of the Palestinian people. That the Zionist entity has shown utter disregard for the will of the international community is due in large measure to the unlimited support received by it from the United States of America. On behalf of the Organization of the Islamic Conference and in the name of the over one billion Muslims and the 45 Islamic states represented in the OIC, on this day of commemoration of the burning of the Al-Aqsa Mosque, I urge

all peaceloving people, states and governments, specially the United States of America, to accept their collective responsibility and undertake all necessary measures to confront and foil Zionist aggression against Jerusalem and the Zionist entity's premeditated policies of aggression and oppression against the Palestinian people.

On this occasion we cannot but reiterate that peace and security in the Middle East cannot be established in the absence of a just, comprehensive and lasting settlement of the Palestinian question on the basis of restitution of the inalienable and legitimate rights of the Palestinian people, including their right to return to their homeland, self-determination, and establishment of an independent sovereign state with Jerusalem as its capital under the leadership of the Palestine Liberation Organization, the sole legitimate representative of the Palestinian people.

On this day, which is also the day of Islamic solidarity with the peoples of Palestine, I salute our brethren in occupied Palestine who have been victims of aggression and oppression by the Zionist occupation authorities and who have waged an epic struggle against Zionist tyranny. I wish to assure them that the Islamic Ummah would continue to lend its unstinted support to their just and legitimate struggle for national liberation and self-determination.

משרד החוץ-מחלקת הקשר

406

י' צ"ח

בלמ"ס

אל: דומא, נרו 158, מ: המשרד
דח: מ, סג: ב, תא: 210885, וח: 0800

10. 111

בלמס/מיד

רון, בינו

ומיקאן, איסלאם וירושלים

בהמשך למברק בנסיות מהבוקר:

להלן מתוך אחרת מהחלטות הפיסגה האיסלאמית השלישית שנערכה
במכה ובטאיף בינואר 1981 (בפי שפורסמו, לבקשת סעודיה, במסמך
אז'ים 36/138 / A מיום 31.3.81).

STRESSING THE COMMITMENT TO LIBERATE ALL THE PALESTINIAN
AND ARAB TERRITORIES OCCUPIED SINCE THE 1967 AGGRESSION
INCLUDING HOLY AL-QUDS AL SHARIF.

וטוד באותה החלטה:

1000 1000 1000 1000 1000

1000 1000 1000 1000 1000

1000 1000 1000 1000 1000

1000 1000 1000 1000 1000

1000 1000 1000 1000 1000 1000 1000 1000 1000 1000

1000 1000 1000 1000 1000 1000 1000 1000 1000 1000

1000 1000 1000 1000 1000

משרד החוץ-מחלקת הקשר

MAINTAINING CONTACTS WITH THE VATICAN AND THE WORLD
COUNCIL OF CHURCHES AS WELL AS OTHER CHRISTIAN
INSTITUTIONS AND FOUNDATIONS TO ENSURE THEIR SUPPORT OF
THE RESTORATION OF FULL ARAB SOVEREIGNTY OVER AL-QUDS.

כנסיות - ממ'יד. ==

תפ: שהח, מנכל, ממנכל, ורד, כנסיות, ענוג, אירא, ר/מרכו, ממד

משרד החוץ-מחלקת הקשר

שמו

אל: המשרד, נד: 217, מ: לונדון
 דח: ר, סג: ש, תא: 180685, וח: 1800

רגיל/שמו

אל: אירופה 2, מותיים

דח: יעל ורד

מאת: היועץ המדיני, לונדון

בריטניה - ישראל - איראן

1. בהודע לנו על קיום הכרזה בבנין שגאיראן (ראו מברק 174) פנינו לפוראופ' ואמרנו שזה מעשה אשר לא ייעשה ונוגד כללי התנהגות דיפלומטית.

2. בפוראופ' אמרו לנו היום שמיד לאחר פניתנו הם התקשרו לשגאיראן ואמרו שהכרזה מהווה פגיעה ונוגדת הכללים הדיפלומטים ויש להסירה מיד ובי הפוראופ' מצפה משגאיראן שהמעשה לא יישנה.

3. שגאיראן הסירה הכרזה עוד ביום שמי.

תפ: שהח, מנכל, ממנכל, קידר, מותיים, טנוג, אירא, אירב, ורד

111.1

יח אפא

UNIT

UNIT

UNIT

UNIT: QUART. 10: 112. 0: 11211
TUE 7. 01: 0. 01 288051 10. 0081

UNIT: QUART.

UNIT: QUART. 2. 01: 010

TUE 7. 01: 0. 01

UNIT: QUART. 01: 010

UNIT: QUART. 01: 010

1. UNIT: QUART. 01: 010
2. UNIT: QUART. 01: 010
3. UNIT: QUART. 01: 010
4. UNIT: QUART. 01: 010
5. UNIT: QUART. 01: 010
6. UNIT: QUART. 01: 010

UNIT: QUART. 01: 010

משרד החוץ-מחלקת הקשר

אל: המשרד, נד: 124, מ: לונדון
 דח: מ, סג: 1, תא: 140685, יח: 1300

111.10

בלמס/מיד

אל: אירופה 2, מותיים

מאת: עתונות - לונדון

על בנין שאיראן היום כרוז גדול ובו כתוב-

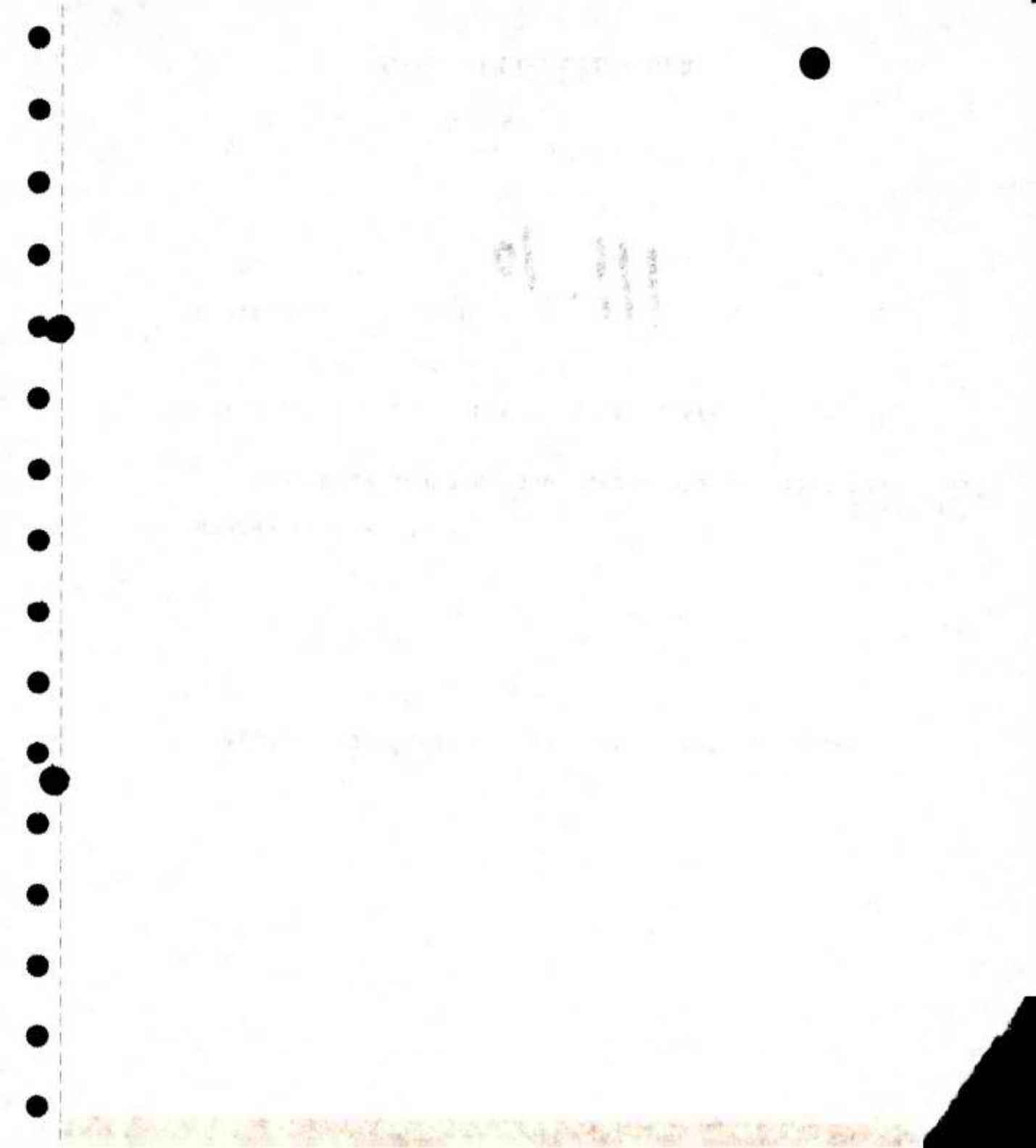
TAKE QUDS FROM ISRAEL TO FREE MUSLIM LANDS FROM THIS
 CANCEROUS

GLAND - IMAM KHOMENI

תפ: שהח, מנכל, ממנכל, ענוג, אירא, אירב, קידד, מותיים, ד/מרכו,
 ממד

321

י-ק אפוא

ר"ס אסלאמי

שמור

13.6.85

עזה 126.1

111.10

אל : השגרירות, לונדון

מאת : מקת"פ

הנדון : קונגרס אסלאמי קיצוני שייערך בלונדון
31.7- 3.8.85

רצ"ב לידיעתכם דיווח אצא שקיבלנו מהמינהל האזרחי
לאזח"ע בקשר לקונגרס הנ"ל המאורגן ע"י המכון
המוסלמי למחקר ולתכנון בלונדון.

ב ב ר כ ה,

משה מלמד

העתק : גב' יעל ורד, יועץ לשר
ממ"ד
אירופה 2
מזת"ים

אסלאמי 5 יקום

לספ"ח

למחלקה

אסלאמי ומוסלמית

1955

1955.5.11

1955.1.22

1955.1.22

1955.1.22

1955.1.22

1955.1.22

1955.1.22

1955.1.22

1955.1.22

1955.1.22

י"מ"ז

ח.פ.ט./י.ע.ע.-רמ"ח

א"ח"ע/י.ע.ע.-רמ"ח

נפת עזה/מפקד

נפת ח"י/מפקד

נפת רפיח/מפקד

קמ"ט דתות

שב"כ 848/ר' יחידה

הנדון: קונגרס של תנועות דת קיצוניות בחסות איראן שיערך בלונדון

1. בפגישה עם תאופיק חסן אהמד אלכורד "אבו-מחמד" ב- 20.5.85 בנפת ח"י נמסר כי קבל הזמנה להשתתף בקונגרס העולמי המוסלמי העולמי שיערך בלונדון בין התאריכים 31.7.85 עד 3.8.85 הנושא המרכזי של הקונגרס יהיה - השפעת הלאומיות על האומה (האסלאמית). הקונגרס מאורגן ע"י המכון האסלאמי בלונדון. "אבו-מחמד" מוטר כי הוא המוזמן היחיד מא"ח"ע.

2. בעבר נערכו 3 קונגרסים מוסלמים מעין אלה:-

- א. בשנת 1982 (דן בנושא החג').
- ב. בשנת 1983 (דן בנושא המדינה והמדיניות).
- ג. בשנת 1984 (דן במהפכה האסלאמית באיראן).

הקונגרס בהשגחה איראנית. יו"ר הקונגרס (שמשמש גם כראש המכון בלונדון) הינו פרופ' איראני בשם כלים צדיק. הקונגרס יהיה פרו-איראני.

3. הרעיון הכללי של הקונגרס שלילת רעיון הלאומיות שבינו רעיון אימפריאליסטי מזונו מהמערב וקריאה לאגף את דגם הבדינה האסלאמית באיראן שמנהיגים אותה העולמי. למעשה תמיכה בהתעוררות הרעיונית של האומה האסלאמית ואיחודה.

4. מטרתו העידה מארגונים חסאיים שונים ממדינות ערב והאסלאם בעלי אידיאולוגיה מהפכנית חתרנית, להלן שמות חלק מהארגונים שישתתפו בקונגרס בלונדון:-

- א. "הרכת חזבאללה" מלבנון.
- ב. "מונטמט אלג'יחד אל-אסלאמי" מסוריה ולבנון.
- ג. התנועה המהפכנית האסלאמית ("הרכת ת'וריה אסלאמית").
- ד. "הרכת אלג'יחד אל אסלאמי" נשצרים (אלה שרצחו את הנשיא סאדאת).
- ה. יבגיו גם בעיגים של גופים שונים באיראן עצמה.

סיכום

5. עמ"כ צילום מסמך מתורגם שנשלח בצירוף להזמנה מהמכון בלונדון, ובו מסודרים הנושאים בהם ידונו בקונגרס.

6. מסקני הנפות מתוקפים לבדוק, בעפרה שקטה, אם מוזמנים אישים דתיים נוספים אחרים לוועידה.

7. להערכתנו הסיבה להזמנתו של "אבו-מחמד" לקונגרס נעוצה בהיותו עדיין סוכר, י גורו חוץ, כראש ארגון דתי של אגודת "אל-תכפיר ואל היג'רה" (אעפ"י שלטענתו הוא עומד כיום בראש אגודת התיקונים האסלאמית - "ג'מעית אל-צלחה אל-אסלאמית") זכך הקשרים הקיימים בינו לבין שיה' אסעף בירד' אלתמימר מעטאף העומד בראש ארגון "אל-ג'יהד אל-אסלאמי".

8. ל י ד י ע ת כ ס .

משה ברדה - רס"נ
רכז דרום

מב/גלית

10. הלאומיות במדינה העות'מאנית, הלאומיות האירופית במדינה העות'מאנית, תפקיד הכת האירופאי
בניתוק המדינה העות'מאנית, צמיחת הלאומיות בתורכיה, התנועה הלאומית בעפון אפריקה, מערים
והחלקים האחרים בעולם הערבי....

7. הלאומיות הערבית, מקורות הלאומיות הערבית, הנצרות, היהדות ושורשי האימפריאליזם ללאומיות
הערבית, צמיחת הלאומיות הערבית, אובדן פלסטין, יסוד ארגון הליגה הערבית, משקלן של התנועות
הלאומיות והמנהיגים במדינות ערב.

8. הלאומיות ושורשיה, הגעת הלאומיות להודו ולמצרח הרחוק, האסלאם כנושא המוצג בהודו, תרבות
האינטרנציונאל באינדונסיה ובמלזיה, המפלגות החזקות של הלאומיות כמו הופד אלאסתקלאל
ארגון מוסלמי, מסג'ומי והנהגתם, תפקיד האימפריאליזם הגדול נגד הלאומיות, ההנהגה העבאית
כשומר נאמן ללאומיות.

9. שלב הלאומיות אחרי השלטון האימפריאליסטי, המדינות הלאומיות המוסלמיות, הלאומיות והעולם
הנסיונות וההשלמה בין הלאומיות והאסלאם, ניצול קידע האסלאמי בתנועות הלאומיות, המאבק
עם התנועה האסלאמית, בפירות תחוקהיות ופוליטיות של המדינות הלאומיות האסלאמיות, המאבק
הלאומי התרבותי והפוליטי של המוני המוסלמים.

10. נסיונות להגדרה (הסולדריה האסלאמית) בין המדינות הלאומיות, צמיחת הוועידה האסלאמית,
תפקיד הארגונים כגון - ועידת העולם האסלאמי, וריבוי הארגונים (האסלאמיים) בתמיכה
הארגונית במדינות הלאומיות באומה....

11. התנועה האסלאמית והלאומיות המפלגות האסלמיות והלאומיות, תפקיד הלאומיות בחלוקת התנועה
האסלאמית העולמית, רעיונות האנשים כמו סיר אהמד ח'אן, ג'מאל א-דין אל-אפנאני, מהמר עבד
רשיד רד'א, מחמד אקבאל, אלמאמס אלח'טיני.

12. הלאומיות ככלי לתרבות האימפריאליסטית ולפעילות המסיונרית, מלגות לימודים למזרחנים,
קבוצה ופרסום, הלאומיות והשחקן, הדמוקרטיה, הקפיטליזם, הציונות והמרכסיזם....

13. העתיד הנראה לעין של המדינות הלאומיות המוסלמיות, התבוסות של תנועות השחרור הלאומיות
כמו (אש"פ), פריצת התנועה האסלאמית העולמית החדשה....

זה זאולי יש עוד כותרות לנושאים שלא הוזכרו פה, אם יש לכם נושא אחד שלא הוזכר פה וצר
להופיע במסגרת הכללית של הוועידה הנכם מתבקשים לכתוב את הנושא.

המאמרים והמחקרים בשתי שפות ערבית ואנגלית, בתחום 50 דף מודפסים במכונת כתיבה (ברווז)
יכתבו על צד אחד של הנדיר בגודל A4. המחקרים והמאמרים חייבים להגיע לד"ר כלים
צדיקי, מנהל המכון האסלאמי, בתחילת חודש יוני (1.6.85), בקשר להזמנות לוועידה וההקלות
של הנסיעה, ישלחו לאחר הגעת החומר.

THE MUSLIM INSTITUTE
for Research and Planning

المعهد الإسلامي

6 END SLEIGH STREET, LONDON WC1H 0DS. Telephone (01) 388 2581

CANAL: MUSLIM INSTITUTE LONDON WC1

انعقاد مؤتمر المصطفى - حول

نشأة الفكر القومي على الامه

في المعهد الإسلامي بلندن

١٢ - ١٥ من الشهر ١٤٠٥

٢١٠٠ شعور (أيلول) ١٠ - ٢٠ آب (أغسطس) ١٩٨٥

المقدمة :

ان الافكار السياسية للمسلم هي في حالة تغيير . وان انفجار الافكار الجديدة والحركات ترفع بشكل مستمر الشعور السياسي للامة الى مستوى رفيع ، منذ الياوم الاول للاسلام . وان تشبهت هذه الافكار في نموذج (وطيفي) جديد ، سوف يشغل احسن جزء للعقدين او الثلاثة القادمة . وان عملية تكوين نموذج جديد للفكرة السياسية للمسلم سوف تتأثر بعاملين متعممين بعضهما البعض - هما سير الاحداث في ايران و الهيجان الفكري للامة الاسلامية ككل .

ان برنامج المعهد الاسلامي السنوي للمؤتمرات في لندن جاء كنتيجة للاحداث في ايران وكما محاولة لاجتاد منبر حر ومفتوح لانعكاس الهيجان الفكري للامة الاسلامية . ولقد الان تم لنا عقد ثلاث مؤتمرات وهي : الحج (١٩٨٢) ، و الدولة والسياسات (١٩٨٣) ، و الثورة الاسلامية في ايران (١٩٨٤) . ولقد جاءت المرحلة هنا الان بعدما بدأنا في اختيار بعض مصادر المفاهيم الرئيسية للمفوض التي عملت على تشويش فكرة وطوك المسلم السياسية وخاصة خلال فترة السيادة الغربية . وفي هذا المجال جاء الاختيار الاول والواضح وهو القومية .

ففي الوقت الحاضر الامة الاسلامية هي في موقف مقسم سياسيا الى دول قومية وان الاحساس السياسي للقومية نشأ لأول مرة في اوربا وذلك لتعبيد القوة والتأثير للكيسة الكاثوليكية الرومانية ، وبصورة خاصة للبابا - ففي دورها الاول طرحت بواسطة المروستانية كحركة ضمن المسيحية . وقد انتشرت القومية في اوربا الى الحصول على السلطة العليا على المسيحية وعلى ولايات الانسان الاخرى . ولقد اكتسبت القومية السيادة على الدول الأوروبية قبل ان

تصبح قوى استعمارية في بقية أنحاء العالم . وفي العالم الإسلامي نجحت القوى الاستعمارية في إيجاد نخبة حاكمة قومية علمانية على النمط الغربي ، واليوم فإسناداً نجد أن القوة السياسية في كل الدول القومية في العالم الإسلامي هي في أيدي مثل هذه النخب ، ولكن في إيران فقط قوة النخب القومية قد تكسرت واستبدل مكانها الدولة الإسلامية

إن السبيل الأكثر أهمية في وقتنا الحاضر هو فعلاً إذا كانت الظروف السياسية يجب أن

مناويز عامة للمقالات والبحوث :

فيما يلي ملخص بسيط لمناويز الأبحاث والمقالات والتي في النسخة تقديمها في هذا المؤتمر :

- ١ - فكرة عامة ، نظرية وتطبيق القومية واختبارها على ضوء القرآن الكريم وسيرة الرسول محمد (صلى الله عليه وسلم) .
- ٢ - تاريخ القومية كمدى سياسي ، القومية نظرية سياسية غربية ، القومية شراراً لمرضاة الدخالة والحضارة الغربية
- ٣ - نشوء الدول القومية ، الأسس الفلسفية للدول القومية ، القاعدة الإقليمية ، حذور المجتمع القبلية ، صافله (السيادة)
- ٤ - عالمية الدول القومية كشكل بدائي للمنظمة السياسية ، الدافع الأوروبي للاستحواذ الاستعماري ، الهدام مع المجتمعات التقليدية وقوتها ، بنية القوة في الدول المستعمرة الاحتياج لحري تيار المصادر التقليدية للقوة والسلطة
- ٥ - القومية كأداة من أدوات السياسة الاستعمارية ، دور القوى الأوروبية وقصدها في تقطيع وتفكيك المجتمعات الإسلامية التقليدية ، القومية كأداة تبشيرية مسيحية في أفريقيا ، عدم استمرارية خلافة مسوكتو ، الدول الإفريقية القومية ، الشرق الأوسط والأجزاء الأخرى من العالم
- ٦ - القومية في الدولة العثمانية ، القوميات الأوروبية في الدولة العثمانية ، دور القوى الأوروبية في تقطيع الدولة العثمانية ، نهضة القومية في تركيا ، الحركة القومية في شمال أفريقيا ، مصر والأجزاء الأخرى من العالم العربي

٧- القومية العربية ، مصادر القومية العربية ، المسيحية واليهودية والجذور الاستعمارية للقومية العربية ، نشوء الدول القومية العربية ، صراع فلسطين ، تكريس المنظمة العربية (جامعة الدول العربية) ، تقسيم الحركات القومية والتأثير في الدول العربية

٨- القومية والتنصّل ، قدوم القومية الى الهند والشرق الاقصى ، الاسلام اراء (القومية) كمسألة مطروحة في الهند ، خدمة الاممية في (اندونيسيا) و (ماليزيا) ، اعظم الاحزاب (القومية) مثل الوفد ، الاستقلال ، منظمة المسلمين ، مسخومي وبيادانهم ، دور الاستعمار الكبير للقومية ، القيادة العسكرية كحارس امين للقومية

٩- القومية ، محدودات القومية في القومية و الاممية ، استعمار في عالم القومية الاسلامي

دور المنظمات امثال - مؤتمرات العالم الاسلامي ، رابطة العالم الاسلامي ، ومكاشرة المنظمات (الاسلاميه) لدعم الانظمة والدول القومية في الامم ١٠

١١- الحركة الاسلامية والقومية ، (الاحزاب) الاسلامية والقومية ، دور القومية في العمل على تقسيم الحركة الاسلامية العالمية ، افكار لرجال مثل سيد احمد خان ، جمال الدين الافغاني ، محمد عبده ، رشيد رضا ، محمد اقبال ، الامام الخميني ١٢

١٢- القومية كاداة للثقافة الاستعمارية والنشاط التبشيري ، العلم الدراسية من عمل المستشرقين ، مجموعة الاعلام ، القومية والتحررية ، الديمقراطية ، الراسمالية ، الصهيونية ، العاركية ١٣

١٣- المستقبل ، البعد المنظور للدول القومية المسلمة ، انهزامية حركات التحرر القومية مثل (منظمة التحرير الفلسطينية) ، انشقاق الحركة الاسلامية العالمية الحديثة ١٤

هذا وربما هنالك بعض العناوين للموضوعات التي لم تذكر هنا ، فاذا كان لديكم موضوع اخر غير مذكور هنا وينبغي ان يكون ضمن البنية العامة للمؤتمر فيخرج التفضل في الكتابة فيه .

المقالات والبحوث باللغتين العربية والانجليزية ، وفي حدود ٥٠ صفحة مطبوعة على االاسف الكتائب وباسطر متفارقة ، وتكتب على جانب واحد من الصفحة من ورق طباعة مقاس ٨ ١/٢ . يجب ان تصل البحوث والمقالات الى الدكتور كلين صديقي مدير المعهد الاسلامي في : اوائل حزيران (١ / ٦ / ١٩٨٥) ، اما الدعوات الى المؤتمر بضمها تسهيلات السفر فيكون تيسر بعد وصول الدراسات .

Dr Kalim Siddiqui
6 Endsleigh Street,
London WC1 ODS
U.K

مارس ١٩٨٥

אכס"א - פ

דיפ; 196

111.10

יח' באדר התשמ"ה
11 במרץ 1985

305.2 - בריטניה

אל; דיר א. רוזן, לונדון
מאת; קשת'ס

הנדון; סמינר של קרן האיטלאם - 19-21.4.85

ראה נא את שכתב ההזמנה וסכתבו של ד"ר מרירה המצ"ב.
ההרגשה שלנו כאן היא שההזמנה למוזיאון האיטלאם נשלחה מתוך
ניסוס גרידא ושאיין למעשה עניין רבה שתהיה השתתפות ישראלית
בסמינר הנ"ל.

ברם, אנו ממליצים שתתקשר עם מארגני הסמינר ותברר פרטים וכן אם
מצפים שהנציג הישראלי יכין גם הרצאה. תגובת המארגנים תאפשר
לנו כאן לקבוע אם אמנם רצוי להמליץ על השתתפות מטעם מוזיאון
האיטלאם.

נודה על טיפולך בהקדם ותגובתך בעברך.

ב ב ר כ ה,

206
אביבה בריסקמן

העתק; ד"ר ג. מוריה, מנהל מוזיאון האיטלאם
מר ד. ריבלין, מנהל קשת'ס
גב' י. ורד, מנהלת כנסיות ✓

750 691

CO. EAST RIVER
11 1007 292

5.00E - 1702107

NO. 7000, 1911, 1912
SOME OTHERS

19-114-01 - 04.4.14-01

ALL INFORMATION CONTAINED HEREIN IS UNCLASSIFIED
DATE 08-17-2010 BY 60322 UCBAW/SJS

DATA TO BE USED IN THE FOLLOWING EXERCISES:

15567

[illegible]

NAME: T. J. HARRIS, JR. ADDRESS: 1000 N. 10TH ST.
CITY: DENVER, CO. STATE: COLORADO

תאריך:	6.3.80	מסלול:	מסלול - כנסיות	שם:	מר יעקב ורדי
חוק מע:		מחלק:		מחלק:	קרינה
		הנדון:			

אלה הם

לדגל ונכח א צבא נצחית

דגל ונכח קרן האומה האזרחית

אלה הוא קצתם

הוא

אזרחי קרן

יד ל.א. מאיר
ון לאמנות האסלאם

ירושלים 92542, רח' הפלמ"ח 2 ת"ד 4088 טלפון 661291/92 מברקים: לאממא

L. A. MAYER MEMORI

10 בפברואר 1985 INSTITUTE FOR ISLAMIC A

לכבוד
גב' אביבה בריסקמן
מחלקת קשרי תרבות ומדע
משרד החוץ
ירושלים

אביבה היקרה,

לוטה בזה הזמנת "קרן האמנות האיסלמי", עליה דברנו לפני ימים אחדים.

אנא הודיעונו אם יש עניין כלשהו בנוכחותנו בכנס המוזכר. אם עקרונית אתם מחייבים השתתפותנו, נדון אחר-כך בבעיות המימון.

בברכה,
ארי' מורי
ד"ר גבריאל מוריה
מנהל

Circular Letter No 2/Seminar

ISLAMIC ARTS FOUNDATION

5A Bathurst Street, London W2 2SD. Telephone: 01-724 0614. Telex: 894240 ISLAMIG

25.1.85

30 November 1984

Dear Museum Director/Curator

The Islamic Arts Foundation, a non-profit Trust registered with the Charity Commission in UK (No 282787), which organised the First International Seminar on "The Arts in Islamic Lands" in March 1982, plans to hold the Second Seminar on the subject early next year (19-21 APRIL 1985)

The scope and format of the 2nd Seminar will continue to be broadbased enough to include any aspect of "The Arts in Islamic Lands", as in the case of the 1st Seminar in 1982, which had attracted more than 50 art experts and scholars as well as teachers, administrators, dealers and collectors of Islamic arts from Eastern and Western countries.

However, within this wide spectrum, a specific theme on which the 1985 Seminar will concentrate is: "ISLAMIC ARTS RESOURCES IN WORLD MUSEUMS AND MAJOR PRIVATE COLLECTIONS". The aim is to review the present state of cataloguing of Islamic art collections in various countries of the world, and to explore the feasibility of developing a centrally available archives which should be easy of access to scholars and research workers in this field.

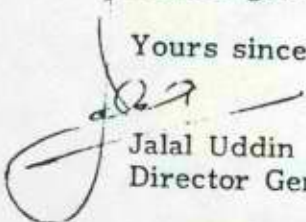
The Islamic Arts Foundation will be very happy to invite you and/or any of your colleagues directly responsible for your Islamic art collection(s) to participate in the Seminar. While participants are expected to travel on their own, they will be the guests of the Islamic Arts Foundation for the duration of the Seminar being held in the same place as in 1982, namely, Farnham Castle, in Farnham, 40 miles north of London, from 19-21 April 1985.

The Foundation will also appreciate receiving information about any published or unpublished material about Islamic art collection(s) in your esteemed country: with due acknowledgement references to these will be suitably included in the background material being prepared for the Seminar.

If you would like to receive further details of the Seminar project as it develops, do kindly drop us a line. We also hope to be able to include updated information about the Seminar in the forthcoming Winter issue of our quarterly journal Arts & The Islamic World.

Kind regards

Yours sincerely

Jalal Uddin Ahmed
Director General

ג'ק י-ם אלא

סיקור
נשוא

משרד החוץ
המרכז למחקר
מדיני

ירושלים, א' בטבת תשמ"ה

25 בדצמבר 1984

33/84

10.11.11

שמור

כנס שרי החוץ של "ארגון הועידה האיסלאמית"

מכלול ישראל-ערב

1. הכנס ה-15 של שרי החוץ המוסלמיים התקיים בצנעא (18-22 בדצמבר) בהשתתפות נציגי 44 מדינות ואש"ף. כצפוי נתקבלה סדרת החלטות עוינות לישראל במכלול הסכסוך. להלן עיקרי ההחלטות עפ"י הסוכנויות (טרם התקבל נוסח מלא ומוסמך):
- לבעיית פלסטין קדימות בשביל המוסלמים והיא במרכז בעיית מז"ת והמאבק הערבי-ישראלי.
- קריאה לנסיגה מלאה וללא תנאי של "האויב הישראלי" מכל השטחים הערביים והפלסטינים הכבושים. הדגשת זכות הפלסטינים לשיבה למולדתם, לרכושם, לריבונות ולמדינה עצמאית בפלסטין שבירתה ירושלים, וזאת בהנהגת אש"ף.
- אש"ף הוא הנציג הבלעדי של העם הפלסטיני ולו הזכות המלאה להשתתף באופן עצמאי בכל הועידות הבינלאומיות והפורומים האחרים המטפלים בבעיית פלסטין ובסכסוך הערבי-ישראלי.
- החלטת מועב"ט 242 איננה מהווה בסיס מתאים לפתרון.
- אין לנקוט בפעולה חד-צדדית להסדר בעיית פלסטין והסכסוך הערבי-ציוני. יש להמשיך בהתנגדות להסכמי קמפ-דיוויד.
- קריאה לוועידה בינלאומית בחסות או"ם לפתרון בעיית פלסטין ומז"ת. אש"ף ישתתף בוועידה כזאת במעמד שווה. גינוי להתנגדותן של ארה"ב וישראל לוועידה בינלאומית.
- גינוי תקיף לארה"ב בשל עוינותה לזכויות הפלסטינים, תמיכתה בישראל וסרובה להכיר באש"ף.
- קריאה לקהיליה האירופית לנקוט עמדות חיוביות יותר, לעומת העמדות שננקטו בכנס דאבלין ביחס לעניין הפלסטיני והמז"ת.
- קריאה לחברות הועידה האיסלאמית לשקול מחדש יחסיהן הדיפלומטיים עם ארה"ב ומדינות אחרות, לאור תמיכתן של מדינות אלה ב"אויב הציוני".
- שלילת תוכנית רייגן.
- גינוי לישראל בנושא הפיתוח הגרעיני.

- הוקמה ועדה בת חמש חברות למעקב אחרי פעילות "האויב הציוני" בתחום המדיני, הצבאי, הגרעיני, הכלכלי והתרבותי (טרם נודע מי חברים בוועדה).
- קריאה לאחדות ופיוס לאומי בלבנון, תביעה לנסיגה ישראלית מיידית וללא תנאי, וחיזוק ידי ההתנגדות של העם הלבנוני ל"אויב הציוני".

מצרים מול סוריה

2. היתה זאת השתתפות ראשונה של מצרים בפורום של הוועידה האיסלאמית מאז השעייתה בגלל חתימת הסכם השלום עם ישראל. כזכור, בוטלה ההשעייה בעקבות הפיסגה האיסלאמית במרוקו בינואר ש.ז.
3. בתחילת הכנס בצנעא ניסו סוריה, איראן ולוב - ללא הצלחה - לפתוח מחדש את שאלת ההשתתפות המצרית. נציגי ירדן, עיראק וסודאן היו בין המתנגדים לנסיון סוריה ושותפיה. ידוע שכבו לפני הכנוס נערכה מצרים במגעים דיפלומטיים להדיפת יוזמה מעין זאת נגדה.
4. בנאומו בכנס הדגיש שה"ח המצרי את זכויות העם הפלסטיני ואת מעמד אש"ף. דרש נסיגה ישראלית לקווי '67 וגיינה פעולות ישראל נגד הפלסטינים ב"אדמות הכבושות".
5. עפ"י סי"צ הביעה מצרים הסתייגות בקשר להחלטה בענין הסכמי קמפ-דיוויד. מאידך מוסרת סאנא (סוכנות הידיעות הסורית) שבהודעת הסיכום נרשמה הסתייגות מצד סוריה, לוב ואיראן כלפי חידוש חברות מצרים בוועידה האיסלאמית.
6. השתתפות מצרים בכנס וכשלון סוריה ושותפיה לחסום דרכה אליו מהווים הישג נוסף למצרים במאמציה לחזור למעגל הערבי.

אש"ף

7. ההחלטות בנושא הפלסטיני ובענין מרכזיות המעמד של אש"ף נתנו ביטוי מחדש לתמיכה הרבה שאש"ף מוצא מזה שנים בקרב הוועידה האיסלאמית. בראש משלחת אש"ף עמד פארוק קדומי, ואילו ערפאת שהה בצנעא ביום פתיחת הכנס (18.12). ערפאת רצה לנאום בישיבת הפתיחה (דהיינו, ביקש זכות יתירה ביחס למשלחות אחרות שנאמו לפי התור). נמסר שהופעה מיוחדת כזאת לא נתאפשרה בגלל התנגדות מספר מדינות רדיקליות (כנראה סוריה ושותפיה).
8. בהודעה לתקשורת (18.12) קרא ערפאת למדינות האיסלאם לזרז הקמת לשכה איסלאמית לתיאום צבאי עם אש"ף לשם "שחרור ירושלים והאדמות הכבושות האחרות", לבצע את הודעת מכה (ינואר 1981) בדבר ג'יהאד לשחרור ירושלים והמקומות הקדושים ולהקים לשכה איסלאמית להטלת חרם על ישראל.

מלחמת המפרץ

9. אופטימיות מוגבלת ששררה כנראה שעות אחדות בוועידה ביחס לסכויים להתקדם לישוב הסכסוך במפרץ (ושמצאה ביטוי בדברי מזכ"ל הוועידה היוצא חביב שאטי ב-21.12 כי הושגה פריצת דרך) פינתה את מקומה למחרת היום לתסכול המסורתי המאפיין את כל מאמצי התווך מאז ראשית

הסכסוך. שה"ח איראן חזר ב-22.12 על הקשיחות האיראנית הגורסת כי אין מקום לדיאלוג עם משטר צדאם חוסיין.

10. עדיין אין בידינו מידע בדוק ביחס למה שהתרחש בפרוזדורי הועידה. סביר להניח כי בשגרה את שה"ח ולאיתי לצנעא, בנגוד להעדרויות איראניות מועידות בעבר, ביקשה טהראן להמנע מהשארית הבמה למשלחת עיראק, ואף היתה מוכנה "לשחק" את משחק הניסוחים וטיוטות ההחלטה, שבמסגרתו אף השיגה לראשונה בפורום איסלאמי את שלילת השמוש בנשק כימי. נסיונה של בגדאד להגביר את הלחץ במימי המפרץ, ע"י פגיעה במיכליות בימים שבהם היתה הועידה מכוונסת, לא סייע ואולי אף חרץ את נחישותה של איראן להמשיך במלחמה ולא להסכים למהלכים מדיניים בצל הלחץ הצבאי-כלכלי של בגדאד.

חילופי מזכ"ל הארגון

11. הפקיסטאני שריף פירזאדה נבחר למזכ"ל הועידה האיסלאמית במקום התוניסאי חביב שאטי שסיים את תקופת כהונתו.

אסל אסל
הרב' (הרב')
בנימין (בנימין)

ח' כסלו תשמ"ה

2 בדצמבר 1984

111.10

אל : עודד ערו , רושינגטון .

טאת : י. ורד , יועצת לשח"ח .

ראה נא תרצ"ב , כדאי להביא לתשומת לבם של אנשי

. *Alpac*

ברכות ,

י. ורד

יעל ורד .

פ-י תל אביב 21.8.84

מנהל משרד הביטחון

GLGL

MOYD106 4 /AFP-PM79

PALESTINIENS-JERUSALEM

AMY

L'OCI FAIT DON DE 15 MILLIONS DE DOLLARS A LA VILLE DE
JERUSALEM

AMMAN 27 AOUT (AFP) - LE SECRETARIAT GENERAL DE L'ORGANISATION
DE LA CONFERENCE ISLAMIQUE (OCI) A FAIT UN DON DE 15 MILLIONS DE
DOLLARS A LA VILLE DE JERUSALEM; APPREND-ON DE BONNE SOURCE LUNDI A
AMMAN.

CETTE SOMME A ETE REMISE AU COMITE MIXTE JORDANO-PALESTINIEN
POUR LE SOUTIEN AUX HABITANTS DES TERRITOIRES OCCUPES; INDIQUE-T-ON
DE MEME SOURCE.

MG/ES

AFP 271330 UTC AOU 84

100

משרד החוץ-מחלקת הקשר

אלו המשרד, נר 12, מ: אנקרה
דח: ר, סג: ב, תא: 121164, זח: 1330

צמח/ספר 27

מחזורי ת' מ. המרכז, בל' יעל ור
6--71 --71080

1980 11 10 1321

рхдох р-1

111.10

זירת מרכז

11.10

ירדן

ישראל-ירדן-פקיסטאן

01. נשיא פקיסטאן: להחזיר את ירושלים בכוח, אם יהיה צורך

המקור: "אלראי", ירדן, 19 ספט '84 (עמ' 1)

נשיא פקיסטאן, מחמד צ'יאא' אלחק שיבח את יחסי ירדן-פקיסטאן. הוא ציין כי יחסים אלו הם חזקים והדוקים ומתבססים על שת"פ מתוך אחווה וכבוד הדדי. דברים אלו נאמרו בפגישה עם משלחת עתונאית ירדנית המבקרת בפקיסטאן כעת בראשות סגן יו"ר איגוד העתונאים, פרופ' חסן אלתל.

בענין נוכחות הציונים בפלסטין ובירושלים הכבושה הדגיש נשיא פקיסטאן את עמדת פקיסטאן היציבה התומכת בזכות הערבית והאסלאמית בפלסטין. הוא אמר, כי יש לאחד את השורה האסלאמית כדי להחזיר את ירושלים ומסגד אלאקצא.

הוא הוסיף כי אם ישראל לא תיסוג מירושלים בדרכי שלום, הרי שעל המוסלמים להשיב לעצמם

את עירם המקודשת רריח

שס/

חצב

כן החליטה המועצה לקבל את התפטרותו של השופט חנא אלאערג' שופט בית משפט השלום ברבת עמון, ואף זאת החל מיום 22 בספט'. מן התווי לציין כי במסגרת המינויים המשפטיים האחרונים התמנה השופט אלכילאני לנשיא בית הדין לערעורים על עבירות מס-הכנסה, ואילו השופט אלאערג' התמנה כשופט בבית המשפט בערכאה ראשונה באלכרכ. אלכילאני הצהיר כי הוא מתכוון עתה לפתוח משרד לייעוץ ומחקר משפטי.

חא/

05. הודעה מאת ראש ממשלת ירדן על חובת האזרח להזדהות
ע"י פנקס משפחה או תעודת זהות

המקור: "אלראי", ירדן, 19 בספט' 84 (עמ' 2)

ראש ממשלת ירדן אחמד עבידאת פירסם את ההודעה הנ"ל: למרות מה שפורסם בהודעה מספר 9 בשנת 1980 הכוללת יישום הסעיפים 12 נ-50 של חוק המעמד האישי לשנת 1973 הקוראים להסתמך על פנקס משפחה ותעודת זהות, בכל המשרדים המחלקות ומוסדות הממשלה גופים סטטוטוריים. מספר מוסדות עדיין מסכימים לקבל דרכונים ורשיונות נהיגה להוכחת זהות הפונים אליהם והן מסרבים להסתמך על פנקס משפחה ותעודת זהות במקום זמה שנאמר בהודעה הנ"ל.

אני חוזר ומזכיר לכל המוסדות הממשלתיים הציבוריים לבצע את שנאמר בהודעתי למלא אחר הוראות החוק של המעמד האישי.

שס/

4. המינהלה לענייני פלסטינים במשה"ח המצרי

המקור: "מאיו", מצרים, 20 באוגוסט '84 (עמ' 4, טור 3)

ראש המינהלה לענייני פלסטינים במשה"ח המצרי, הכפוף ישירות לשר החוץ, אומר, כי המינהלה מתענינת בכל צידי הבעיה הפלסטינית, בין אם הצד הפוליטי, הכלכלי או התרבותי, וכן בכל הקשור לתכנון המדיני של הבעיה, כ-30% מהמברקים שמשגרות המשלחות המצריות בחו"ל מגיעים למינהלה, כיוון שהם נוגעים לבעיה הפלסטינית.

ג.פ.

אסלם

ירושלים

5. נשיא פקיסטאן בסמפוזיון אסלאמי: "נשיב את ירושלים לרובנות האסלאמית"

המקור: "אלשרק אלאוט", סעודיה, 18 ספט' '84

סמפוזיון בחסות ארגון הועידה האסלאמית נפתח ב-18 ספט' בפקיסטאן, נושא הסמפוזיון "הסולידריות האסלאמית חיונית לשלום בעולם", ובו השתתפו אנשי מדע ואישים אסלאמים מארצות שונות. נשיא פקיסטאן פתח הסמפוזיון בדברי ברכה לנוכחים ולאחר אמר:

השלום הוא היעד שאליו שואפות כל המדינות, שהרי בכל ועידה או הסכם נשמעת הקריאה לשלום. אילו ההתחייבות במלים היתה מספקת להגשמת המטרה, כי אז היו בני האדם חיים בשלום ובבטחון, אולם צל המלחמה מאיים על כל אזור בעולם. מסר השלום שהביא עמו האסלאם בעל חשיבות מירבית בעולמינו היום מבחינת הנתונים והנסיבות. המצב במזה"ת מצער, משום שהאחים הפלסטינים חשופים לתוקפנות ישראלית חוזרת ונשנית, והישראלים זוממים לשנות את זהותו הרוחנית וההסטורית של מסגד אלאקצ'א, דבר המסב צער עמוק לאומה הערבית כולה. פקיסטאן נחושה בדעתה שיש להשיב את ירושלים לרובנות האסלאמית ולשחרר את פלסטין והאדמה הערבית הכבושה, שכן הסכנה המאיימת על השלום באזור, עקב עקשנותה של ישראל ברורה לכל.

הנשיא הפקיסטאני התייחס גם למלחמת עראק-אירן ושאל בתמיהה מדוע נכשלו מאמצי המוסלמים להפסיק מלחמה זו? הוא דיבר גם על הבעיה האפגנית ואמר בין היתר, כי מאבקו (ג'האד) של העם האפגני אינו למען עצמאות אפגניסטאן, כי למען עצמאותה של האומה האסלאמית כולה. דברים ברוח דומה השמיע מזכ"ל ארגון הועידה האסלאמית, אנעאם אללה ח'אן, אשר טען בעיקר, כי השלום הרצוי הוא שלום צודק עבור כולם, שכן ללא הצדק לא יתכן שלום אמיתי.

ש': כיצד הנך מעריך את ועדת האו"ם, העוסקת בזכויות העם הפלסטיני?

ת': למעשה זהו רעיון ערכי, וליתר דיוק רעיון פלסטיני. אחרי שהאו"ם קיבל מספר החלטות חשבנו שיש צורך להקים מנגנון באו"ם, אשר יישב את ההחלטות הללו ומכאן נוסדה הועדה. דאגנו שהועדה תהיה מורכבת ממדינות לא ערביות, משום שהעמדה הערבית היא מובנת לנו והיא מובטחת. באופן כזה הצלחנו לגבש לפחות 22 מדינות. הקבוצה האפריקנית בועדה זו מייצגת את המדינות האפריקניות. כלומר שבחירתן נעשתה על ידי הקהיליה האפריקנית וזו בקשה שהן ייצגו אותה בועדה. הועדה החלה בעבודתה ואנו שקדנו, בתור אירגון שיחרור, שהיא לא תעסוק במציאות הפלסטינית הנוכחית מבלי להתייחס לשורשים. זאת כי לא ייתכן שנרשה לעולם לדבר על בעית פלסטין כאילו זו ארעה בשנת 67 או 73. שהרי לבעית פלסטין שורשים ישנים, מאז שנת 1917 ושנת 1922 וכן הלאה. ואכן כך נוהגת הועדה בעבודתה. ועדה זו הגיעה לאחר עיון ממצה לכמה המלצות. זאת על יסוד זה שלא ייתכן שהעולם יחשוב על פתרון כלשהו למזה"ת והשכנת שלום בו, אלא על ידי מימוש הזכויות הקבועות של העם הפלסטיני. ההמלצות הללו מגדירות את הזכויות הקבועות של העם הפלסטיני כדלהלן.

א. זכותו של האדם הפלסטיני לחזור לביתו ולרכושו בפלסטין. זאת מבלי שים לב למיקומו של הבית, כלומר אם זה בחיפה או בשכם.

ב. בתור פלסטינים או בתור עם פלסטיני יש לנו זכות להגדרה עצמית על אדמת פלסטין. דבר זה פירושו, כי על ישראל לסגת מן האדמות שהיא כבשה, בנוסף למה שהעניק לה האו"ם. בועידת פאז החליטו ראשי מדינות ערב, כי הנסיגה תהיה מן האדמות שהיא כבשה בשנת 1967, אף אם הועדה לא הגדירה את האזור הזה, משום שהיא שאפה לאזורים רחבים יותר. אלא שהחלטת פאז הגדילה את הדרישות לאזור מסויים.

במגמה להמשיך את עבודת הועדה-וזה אינה מסתפקת, אך ורק בקבלת החלטות חשבנו, כי על הועדה להסדיר מיפגשים בינלאומיים כמו סימפוזיונים לאנשי הגות. למעשה, כבר נערכו שמונה סימפוזיונים והיו הסימפוזיון התשיעי. כידוע משתתפים בו פוליטיקאים ולא רק אקדמאים או אנשי הגות. זאת בהיותנו סבורים, כי העולם צריך לנהל עמנו את המערכה המדינית והדיפלומטית בפרלמנטים השונים בעולם.

הועדה עוקבת אחר מה שישראל עושה, כלומר הפעולות התוקפניות והשרירותיות שלה נגד עמנו והיא מכינה דוחות מידיים שאותם היא מגישה למועצת הבטחון ולמזכ"ל האו"ם.

דוחו"ת אלו דורשים להפסיק את הפעולות השרירותיות הללו.

נושא ירושלים

ש': הדוברים בסימפוזיון הרבו לדבר על ההחלטה מס' 181 ועל הלגיטימיות שבישות הפלסטינית, המתבססת על אותה ההחלטה, שנתקבלה פה אחד בפורום הבינלאומי. אולם כאשר הם מעלים קונספציה של פתרון הבעיה הפלסטינית הם פונים אל משהוא, שהוא פחות ממה שנקבע בשנת 67 וזה כולל כינאוס ירושלים. מה דעתך על תפיסה כפולה זו?

ת': ענין כינאוס ירושלים זוהי ההחלטה הנובעת מהחלטה מס' 181. החלטה זו תובעת מעמד מיוחד עבור ירושלים וזה מה שאנו מכירים בתור כינאוס ירושלים. עלינו להבחין כאן בין שני חלקי הנושא. ענין הלגיטימציה, שאם קיימת לגטימציה בעולם לקיום הישראלי, הרי זו מתבססת על החלטת החלוקה כלומר החלטה 181, גבולות 1967 הם ענין גיאוגרפי, ענין של היכן הוא הגבול.

אנו סבורים, כי ההחלטה 181. על אף אי לגיטימיותה, הרי היא קושרת את הלגיטימציה של קיום המדינה הפלסטינית היהודית בגלטימיות של קיום המדינה הפלסטינית הערבית. הלגיטימציה היחידה שישראל יכולה לדבר עליה היא הלגיטימציה של ההחלטה מס' 181. אולם העולם בוטה לשכוח, כי הלגיטימיות של ישראל קשורה ומותנית בלגיטימיות של המדינה הפלסטינית הערבית העצמאית, וזאת, כאילו אלו הם שני צדדים למטבע אחד. לא בוכל להפריד בין צד אחד לצד השני, מכאן שהם מדברים על ההחלטה 181 כאילו היתה זו הבסיס ללגיטימציה, אשר לירושלים. הרי העולם כולו פרט לקוסטריקה ולסלכדור אינו מכיר בשום ריבונות של ישראל על שום חלק שהוא מירושלים, מדוע מדברים אנו על חלק מירושלים ובכך אנו מאפשרים לעולם להעניק לישראל לגיטימיות בחלק האחר? אילו היתה ירושלים בידינו יכולים היינו לדבר על כל זה, עכשו כשהיא נמצאת מחוץ לריבונות הערבית אין אנו רוצים שהעולם יטשטש את הבעיה הפלסטינית בכללותה ואז הבעיה הופכת להיות גורלו של חלק מירושלים או גורל ירושלים כולה. לפיכך עדיף שאם אנו מדברים במסגרת או"ם והלגיטימציה של או"ם, שנתבסס על החלטה 181 מבחינת הלגיטימציה, שאם לא כן אנו נחשוב על השנים 1967, 1973, 1984 ו-1955 וכן הלאה ובשכח את שורשי הבעיה.

העמדה האמריקנית

ש': לאחרונה הכריז דין בראון, כי היחסים האמריקניים-ערביים יתפתחו במדה רבה, אם תצליח וואשינגטון להזיז את הבעיה הפלסטינית לקראת פתרון. האם לדעתך יעשה הממשל האמריקני פעולה רצינית בתחום זה במשך שנת הבחירות?

ת': אין אני מבדיל בין שנת בחירות בארה"ב לבין שנה ללא בחירות. זאת, משום שכל שנה היא שנת בחירות. אם אין אלה בחירות לנשיאות הרי אלה הן בחירות לסנט, לקונגרס או למושל מדינות. נוסף לכך, הרי מאז 1947 לפחות היתה לארה"ב עמדה בסיסית, והיא שהפלסטינים לא יקימו מדינה עצמאית בפלסטין; ואם נעייין במיסמכים של משה"ח האמריקני נמצא שעיקרון זה מצוי שם בבירור. אנו איננו רואים שינוי בעמדה זו של ארה"ב, שהרי היא מתכחשת לקיום העם הפלסטיני בתור עם וכן מתכחשת לזכותו של העם בזה, להגדרה עצמית והיא גם מסרבת לאפשר לעם הזה לבחור את נציגיו. כיצד נוכל לומר שאחרי הבחירות תשתנה המדיניות האמריקנית? אנו שומעים זאת הרבה פעמים אך אנו יודעים, וזאת מתוך מסמכי משה"ח האמריקני, כי הרעיון להקמת מדינה פלסטינית-ערבית נועד לדיבורים ולנאומים פוליטיים בלבד, בעוד שלפלסטינים לא יורשה להקים מדינה זו. אבל ישנו עניין אחר, והוא, שאם יהיה לערבים כוח רצון מדיני, הם יהיו מסוגלים לכפות על ארה"ב לעיין מחדש במדיניותה ובעמדותיה. אך אם הפגם הוא בנו, אז על מה אנו מדברים?

ש': אם יזכה מונדיל בבחירות, האם לדעתך הוא ינקוט מדיניות דומה לזו של קרטל כלפי המזה"ת או ינקוט מדיניות חדשה?

ת': בשאלת המזה"ת, הרי הן אם הנשיא יהיה מונדיל, ריגן או ג'קסון הרי את המדיניות מתווים כוחות שהם חזקים מהנשיא של ארה"ב ואלה הם האינטרסים. אם אנו בעולם הערבי נרתום את הפוטנציאל שלנו לשרות בעיותינו, ישפיע הדבר על התווייתה ויישומה של המדיניות האמריקנית. אם לא נעשה זאת הרי אללה יודע.

ש': אחרי מצור בירות היתה סיסמה אמריקנית, כי אש"פ ימלא תפקיד מדיני בלבד. באיזו מידה הצליחו האמריקנים לכפות סיסמה זו?

ת': הדבר אינו נכון. זאת משום שההתנגדות האמריקנית בתוך האדמות הכבושות לא נפסקה אף פעם והיא נעשתה בצורות שונות. רק אתמול (16/8) גילו הכוחות הציוניים מכונת נפץ בעיר ירושלים והאירוע הזה אינו מדיני. ההתנגדות הפלסטינית בתוך האדמות הכבושות או בלבנון ובתיאום עם ההתנגדות הלאומית הלבנונית, היא מציאות, אשר יום יום מדברים אודותיה מנגנוני התקשורת במערב.

זה שאש"פ משחק תפקיד מדיני, הדבר הוא נכון. שהרי אנו פועלים בתחום המדיניות הבינלאומית בצורה ברורה וגלויה לפחות משנת 1974, כאשר הלכנו לאו"ם. ארה"ב, הטוענת כי לאש"פ בועד תפקיד מדיני בלבד, עליה לפחות להכיר באש"פ.

התנגדות ארה"ב לועידה בינלאומית

ש': האם אפשר להתגבר על הויטו האמריקני, שארה"ב מטילה על הסכמה כמעט כללית לעריכת ועידה בינלאומית לשלום במזה"ת?

ת': הדבר הוא קשה. עלינו להשתמש בהתערבויות ובלחצים, כפי שקרה בסימפוזיון זה. מספר גדול זה של חברי פרלמנט מרחבי אירופה ואפריקה הדגיש את הצורך בהעלאת הנושא בפרלמנטים שלהם, זאת במגמה להניע את ממשלותיהם להשפיע על ארה"ב ולהשתתף בועידה זו.

הלובי הציוני

ש': כיצד תסביר את אי היכולת של הערבים לפרוץ את הלובי הציוני ולכונן כוח לחץ ערבי?

ת': הם לא נכשלו, אך הם גם לא ניסו לפרוץ את המחסום הזה, או את הלובי הציוני. לא נעשה שום ניסיון ערבי למען הכוונה מסוימת או יצירת זיקה הדדית עם המדיניות האמריקנית. נכון שקיים לובי ציוני, אולם במקביל קיימת היעדרות ערבית גמורה. אילו היה קיים לובי ערבי, הפעיל בשיעור של 25% מן הלובי הציוני או הישראלי, כי אז מסוגלים היינו למנוע דברים רבים. על אף שקיימת החלטה של אירגון הועידה האיסלאמית, כי הוא ינתק את הקשרים עם כל מדינה שתעביר את שגרירותה לירושלים, הרי הקונגרס האמריקני ממשיך במגמה להעביר את שגרירות ארה"ב לירושלים. במסע הבחירות שלו עומד מונדיל על החלטה זו, ואף כאשר היה סגן נשיא נהג לדבר על כך. עתה הוא אומר, כי ימשיך במאמציו אלה וכאילו בכך הוא מתגרה עם 40 מדינות מוסלמיות וערביות. נוכח מגמה אמריקנית זו, המתכחשת לזכויות העם הפלסטיני היכן היא התגובה האיסלאמית, הסולידרית עם התגובה הערבית?

העם הפלסטיני הוא חלוץ האומה האיסלאמית

ש': מה היתר אומר לידידי אש"פ?

ת': הייתי אומר, כי קיים עם, שהוא חלוץ ההתנגדות לשאפתנותה של ההתפשטות הציונית בפלסטין, אחרי כיבושה ע"י ישראל. העם הפלסטיני הוא חלוץ האומה האיסלאמית, משום שהוא שומר על הדבר הקדוש לו ביותר, שהוא מסגד אלאקצא. נראה, כי העולם שכח את הקשר בין מסגד אלאקצא לבין האיסלאם. עד כה לא חשב העולם המוסלמי על דרך לעמידה איתנה של בני ירושלים, ובמיוחד על תפקיד השמירה על מסגד אלאקצא.

ש': מה היתר אומר לאויבי אש"פ?

ת': אין יריבים לאש"פ, ישנם יריבים של העם ויריבים של הבעיה. אש"פ הוא סמל למאבקו של העם ומי שפועל נגד אש"פ פועל נגד בעיה צודקת של עם.

מ.ב.

משרד החוץ-מחלקת הקשר
בלמים

אלי בון , בריסל , האג , לונדון , פריס , רומא , אתונה ,
ביירות , גנבה , וינה , קופנהגן , בנגקוק , טוקיו , וואש ,
אוסנה , ני , בייס , מכסיקו , קרקס , נד : חוזם 67 ,
מ : המשרד

דח : מ , סג : ב , תא : 010584 , זח : 1730

11.10

מייד/בלמים

~~הוועדה הלאומית~~

דו"ח ארועים יומי

99.10

~~האג~~

ארועים עיקריים

- א. תגובות להרכבת ממשלת כראמה (4,2,1).
- ב. תקוות ערפאת להעביר מפקדת אש"ף לקהיר (5).
- ג. התייחסות להחזרת שגמזרים לישראל במצע המפלייד במצרים (7).
- ד. התייחסות למחתרת היהודית (8).

לבנון .

- 1. רשיד כראמה הודיע (30) על הרכב ממשלתו הכוללת 5 מוסלמים
22 סונים , 2 שיעים ודרוזי אחד (5-5 נוצרים . בתפקידים
העיקריים :
רשיד כראמה - רה"מ ושה"ח .
במיל שמעון - כספים ושכון .

פייר ג'ומייל - דואר , תקשורת ומסו"ת .
נביה ברי - משפטים , מים וחשמל .

וליד ג'ונבלאט - עבודות ציבוריות , תובלה ותיירות .
עדאל עסיראן (שיעי) הגנה וחקלאות .
עבד אללה אלראסי (יווני אורתודוכסי , חותנו של פרנג'יה) -
פנים . נד' ביירות (30) .

- 2. רק נביה ברי הודיע חד משמעית על סירובו להשתתף בממשלה
שהורכבה בניגוד להסכמה שהושגה בזמשק נסי"כ' ור' פלנגות (30) .
במיל שמעון ופייר ג'ומייל אמורים להוועד עם הנשיא ולגבש

משרד החוץ-מחלקת הקשר

עמדה. פייר ביקש לשחררו מהתפקיד. ציין שהקמת ממשלה ללא צבא המסוגל לסייע לה - היא חסרת משמעות. ייחזית הלבנונית יי' דחתה (30) קבלת החלטתה בשאלת ההצטרפות לממשלה, למרות שמפלגת יי'אלאחראי של שמעון הביעה (30) כבר הסכמה להשתתף בתנאי שתמשך המדיניות המסורתית הלבנונית כר' פלנגות (30).

3. אלסיאסה (26) הכוונתי מציין שכראמה דרש לסגור את הנציגות הישראלית בדי'ביה מאחר ומהווה מחסום מדיני, בטחוני ופסיכולוגי. נביה ברי באגרת ליו'יר הפלמנט האירופי ולאישי פלמנט בעולט מסב תשומת לבם לייצעדיה השרירותיים של ישראל בדרום ודורש לנקוט צעדים ביני'ל לשים קץ לכך כר' ביירות (30).

סוריה.

4. שביעות רצון בסוריה מהרכב הממשלה החדשה הכוללת את כל הצדדים. יי'הו אירוע גדול ותקווה גדולה ללבנון. סוריה תתמוך בממשלה החדשה ותשקוד על הצלחתה יי' כר' מונטה קרלו (1). ויי'אלבעת יי' מגדיר הרבנת הממשלה כיי'ציאה אל מהלך ההצלה יי' וקודא לסוריה לצאת נגד ישראל המנסה להבשיל הצלחת סוריה ולבנון. משימתה הבאה של סוריה שחרור דרום לבנון מהכיבוש הישראלי, ור' דמשק (1) שבכוונת ישראל להוציא איומיה לפועל (קר' פעולה צבאית) לאחר שהבטיחה תמיכת ארה'ב. עתה מרכיב ישראל מאמציה להביא להצבת כוחות הפודה בין כוחותיה לכוחות הסורים בלבנון - דבר שלא יעלה בידה. אש'יף

5. ערפאת ליי'אלקבסיי הכוונתי (כר'יטר 30) מקווה שמצרים תסכים להעברת מפקדות אש'יף לקהיר בראותו בכך יי'נצחון גדול למהפכ'י'ל שמשמעותו התרחקות מצרים מהסכמי קמפ-דיוויד יי'. נוכחות אש'יף במצרים תקרב את הארגון לשטחים. בכוונתו לבנס מושב המלי'פי בקרוב למרות ההתנגדות באש'יף. 182 חברי מלי'פי הסכימו להשתתף (מתוך כ-550) חברים, כולל מהשמחים. בתוניס נועד עם השגריר הסובייטי (30) עם משלחת פרלמנטרית בריטית ועם נציגי הקהילות הפילסטיניות בארה'ב ובקנדה.

6. עוזר מזכ"ל החזית העממית, מתח נסי'כ' (29) ביקורת חריפה על ערפאת וחר על הדרישה להדיחו מהנהגת אש'יף. מנה הנקודות עליהן הסכימו שתי החזיתות כבסיס להפעלה מחדש של מוסדות אש'יף ולכינוס המלי'פי' ובכללן: גינוי ביקור ערפאת בקהיר, גינוי הזמנת מצרים לוועידה האיסלאמית וראיית הוועת עמאן כבלתי מחייבת. השיחות באלג'יר הרגישו חילוקי הדעות בנקודות אלה, אך הביע הערכה להסכמת הווע'י'מי שלא לבנס המלי'פי' אלא לאחר הסכמת

משרד החוץ-מחלקת הקשר

כל הפלגים. התווך האלג'ירי-רד'ייתי בנושא קשרי פת'י-סודיה יהיה עם הוועי'ם של הפת'י'ח ולא עם ערפאת כאשר הבסיס הוא דחיית תוכנית רייגן ואי מתן יפוי כוח לירדן. ניצויין כי אבו עלי מוצטפא וג'ורג'י חנש חלוקים בדעותיהם בנושאים מדיניים וארגוניים. חנש הפסיק לאחרונה לקרוא להדחת ערפאת. חוואתמה, מזכ'ל החזית הדמוקרטית, לייניוויקי'י האמריקני נד' מונטה קרלו (30) שידרוש להקים הנהגה קולקטיבית לאש'יף ובי אם המל'י'פי תכשל בכך, יעמוד הארגון בפני פילוג מצרים.

7. מתוך מצע מפלגת השלטון לקראת הבחירות ב-27.5: המפלגה לא תקשור כל קשר עם המעצמות הגדולות, אם ממזרח ואם ממערב, ותסרב להקים בסיסים צבאיים ורים במצרים ולהצטרף לבריתות באזור. החזרת השגריר המצרי לישראל תלויה בנסיגת ישראלי מאדמות לבנוניות והמשך המו'י'ם בנושא מאבה. הבעיה הפלסטינית היא עיקר הבעיה הערבית. המפלגה תפעל למען הזכויות הלגיטימיות של העם הפלסטיני, ובראשן ההגדרה העצמית והקמת מולדת פלסטינית על אדמתו (מאיו 30).

8. פרשן צות אל ערב (30) על המחתרת היהודית, שהטרור היהודי אינו פעולה אינדיבידואלית אלא מורגת ע'י' המדינה ומאחוריה ניצב מ'שהו בכיר, כגון שר או דה'י'י' או אחד מעוזריו הבכירים. לכן המעצרים המשפטיים הם דק עניין פורמלי. הגיון מוטעה הוא לומר שהטרור היהודי הוא תגובה על מעשי הערבים, שכן הפלסטינים מגינים על זכותם במולדת. העם הפלסטיני זקוק לפיזאיות נהקרה, התאבדות בצל שלטון המפר את זכויותיו.

ירושלים - ועידה איסלאמית

9. משלחת מטעם י'ועדת ירושלימ'י הכפופה לוועידה האיסלאמית תסייר במדינות מוסלמיות כדי לגייס את תמיכתן הבספית ל'קורן ירושלימ'י. בהתאם להחלטת כינוס החירום לתמוך בתושבי השטחים בסכום של 20 מליון דולרים שיוענקו לוועדה הירדנית-פלסטינית המשותפת (סי'י'ב' 30).

בדיה'י'מ'י.

10. ר' מוסקבה בערבית (29) שהודעות פרס והרצוג על מפגשיהם במדוקו הן י'פרובוקציה ישראלית'י להכפשת מדוקו. מרכז.

משרד החוץ-מחלקת הקשר

תפ: שהח, דהמ, שהבט, מנכל, ממנכל, סמנכל, סמד, רס, אמן, הסברה,
טעת, מטב, תרבות, כנסיות, כלכלית, טקס, קונס, הדרכה, אורחים,
טטחים, מחט, מקצב, ארבלו, ארבל3, מטפס, תפוצות, פרי'נ, מצרים,
מצפא, אירא, אירב, מזאר, מאסוק, מאפ, אמלט, מותים, לבנון, ארבל2,
מעתמבקים, מתאסמטחים

זירת מרכז ירדן

ישראל-ירדן

111. / 0

01. סכום של 30 מליון דולר דרוש לשפוף העתיקות האסלאמיות בירושלים

המקור: "צות אלשעב", ירדן, 25 יולי '84 (עמ' 1)

נקוד אחראי בארגון הערים הערביות אמר, כי הארגון הכין מחקר מקיף בעניין העתיקות האסלאמיות בירושלים הכבושה.

הוא הוסיף כי המחקר הוכיח כי מספר רב מאתרי העתיקות המקודשים זקוק באופן דחוף לשפוף ולתחזוקה וכי סכום השפוצים הדרושים הוא 30 מליון דולר. הארגון כעת מנסה לאסוף סכום

שס/

זה.

ירדן-ערב

02. מקום מושב המזכירות הכללית של התאחדות האוניברסיטאות הערביות הוא בירדן

המקור: "אלדסתור", ירדן, 23 יולי '84 (עמ' 5, טור 1)

ירדן הסכימה לשמש כמקום מושב המזכירות הכללית של התאחדות האוניברסיטאות הערביות. נודע כי משרדי המזכירות הכללית יהיו באוניברסיטה הירדנית או באוניברסיטה "אלירמוכ".

שס/

ירדן-פלסטינים

03. נסיון לאחד מחדש את פלגי התאחדות הגופים הפלסטינים

המקור: "צות אלשעב", ירדן, 28 יולי '84 (עמ' 15)

חברי המזכירות הכללית של התאחדות הסופרים והעתונאים הפלסטינים, כסאם אבו שריף וח'דר ג'מיל הלאל עזבו את דמשק ב-27/7 בדרכם לפראג, כדי לנהל שיחות עם המשורר הפלסטיני, יו"ר ההתאחדות, מחמוד דרויש, אשר יצא את פריס ב-28/7 בדרכו לבירה הצ'כית. בשיחות הם ידונו בדרכי אחד שני פלגי ההתאחדות על בסיס התקנון הפנימי של ההתאחדות, בהתאם להסכם המדיני והארגוני, אשר נחתם בין תנועת פת"ח ופלגי הברית הדמוקרטית.

שס/

04. התבטאות מיליטנטית של חבר פרלמנט ירדני

המקור: "צות אלשעב", ירדן, 25 יולי '84 (עמ' 21)

חבר הפרלמנט הירדני, המהנדס לית' שכיילאט אמר, כי הבחירות בישראל אינם מענינות אותו, משום שהוא אינו מאמין בתמורות מדיניות וכי הדיבורים על כינון שלום הן דברי הבל. הוא הוסיף, כי האמצעי היחיד להשבת זכויותינו מידי הציונים הוא פתרון צבאי כפי שציווה אללה במצבים כגון אלו, כל דיבור בכיוון אחר אינו, אלא ביטוי לפחדנותינו ולכשלונותינו, במילוי חובותינו כלפי אלוהינו בראש ובראשונה וכלפי אדמותינו.

הוא הוסיף, כי אם לא תדבוק אדמתינו הערבית בדרך הצבאית, בעמידה מול ההתגריות הישראליות תהיה מולדתנו הערבית לטרף קל בפי אויב עושק זה.

שס/

ירדן-ספרד-יוגוסלביה-רומניה

05. שר החוץ הירדני נפגש עם שגרירי ירדן בספרד, יוגוסלביה, רומניה

המקור: "אלראי", ירדן, 22 יולי '84 (עמ' 2, טור אחרון)

שר החוץ הירדני, טאהר אלמצרי, נפגש במשרדו ב-21/7/84 עם שגרירי ירדן ברומניה, הד"ר נאצר אלבטאינה, אשר הגיע לרבת עמון לאחר שייצג את שר החוץ בסיום אותו ערכה הועדה ה-7 למעקב אחר מלחמת עראק-איראן. ועדה זו הורכבה ע"י מועצת שרי החוץ הערביים, אשר נערכה בבגדד בפברואר. הסיום כלל את הונגריה, רומניה, צ'כוסלובקיה, יוגוסלביה, גרמ"ז. כמו כן נפגש השר

זירת מרכזירדן

1. ישראל-ירדן: סכום של 30 מליון דולר דרוש לשפוע העתיקות האיסלאמיות
בירושלים ("צות אלשעב", ירדן) ----- 2
2. ירדן-ערב: מקום מושב המזכירות הכללית של התאחדות האוניברסיטאות
הערביות הוא בירדן ("אלדסתור", ירדן) ----- 2
3. ירדן-פלסטינים: נסיון לאחד מחדש את פלגי התאחדות הגופים הפלסטינים
("צות אלשעב", ירדן) ----- 2
4. התבטאות מיליטנטית של חבר פרלמנט ירדני ("צות אלשעב", ירדן) ----- 2
5. ירדן-ספרד-יוגוסלביה-רומניה: שר החוץ הירדני נפגש עם שגרירי ירדן
בספרד, יוגוסלביה ורומניה ("אלראי", ירדן) ----- 2-3
6. ישראל-סעודיה: מפלגת העבודה אינה טובה מ"חירות", ובעבר היא אשר
הגשימה את התפיסה הציונית-גזענית ("אלג'זירה", סעודיה) ----- 3-4
7. סעודיה-קוריה: עוזר שר ההגנה הקוריאני נפגש עם מפקדי צבא
בכירים ("אלג'זירה", סעודיה) ----- 4

צקר לכבוד מזכ"ל המפלגה הערבית הדמוקטית וחברי מפקדת המפלגה. בסעודה נכחו: מפתח הר הלבנון מחמד עלי אלג'וזו האחראי המדיני על ענייני בירות בסאם מטרג'י, חבר מפקדת המפלגה עלי פזי וחברי תנועת הליכוד: עמאר חורי, פואד מאמון ועבד אלע'ני שאתילא. אי/

אסלם

מצרים-תורכיה-אסלאם

04. ועידת ארגון ערי הבירה והערים האיסלאמיות

המקור: "אלאח'באר", מצרים, 29 יולי '84 (עמ' 4)
מאת: עבד אלעזיז זאיד

ועידת ערי הבירה האיסלאמיות, שהתקיימה באנקרה החליטה לבחור בקהיר כמקום מושבה של הועידה הרביעית ושל ראשות מועצת הנהלת הארגון ל-4 השנים הבאות. הועידה החליטה עוד, להוציא לאור עלון מידע על ערי הבירה והערים האיסלאמיות וכן להוציא את כתב העת של הארגון בצרפתית בנוסף לשתי השפות: הערבית והאנגלית שבחן הודפס. כן החליטה להקים מנגנון טכני של מומחים שיתאם את הפעילויות הטכניות של הארגון ומנגנון נוסף של מומחים מוסלמים לשם חקר הבעיות המשותפות וקביעת קנה מידה לבניה ארכיטקטונית איסלאמית.

מצרים שיגרה לוועידה משלחת בראשותם של מושל מחוז קהיר, האלוף (לואא') יוסף צברי אבו טאלב, ויו"ר המועצה העממית של קהיר, עבד-אל-לטיף בלטיה.

פתיחת הוועידה:

הוועידה השלישית של ארגון ערי הבירה והערים האיסלאמיות התקיימה באיסטנבול. את הוועידה פתח ראש ממשלת תורכיה, שהעלה על נס את התקדמות היחסים בין תורכיה וערי הבירה הערביות האחרות. הוא אמר, כי היחסים מתפתחים ומכים שורשים זה 1500 שנה במיוחד בתחום הדתי וכי תורכיה גמרה אומר לשמור על המורשת התרבותית, בכל מחיר.

ראש עיריית אנקרה, מוחמד אלטנמור, דיבר בוועידה על התוצאות הצפויות מטיפול והידוק הקשרים. הוא הביע את אמונתו, כי הוועידה תכשיר את האוירה לשיתוף פעולה חדש למען אחדותם של המוסלמים, ולשמירה על המורשת התרבותית האיסלאמית, שהיא חובה מקודשת לשם הבטחת קידום החיים הכלכליים והחברתיים בצד החיים התרבותיים של כל מוסלם מבני אומתנו.

קופה לשיפוץ האתרים:

יו"ר ארגון ערי הבירה והערים האיסלאמיות, המהנדס עבד-אלקאצר חמזה כושכי אמר, כי מטרת המפגש באנקרה היא הגשמת מטרות הארגון, שמאז הקמתו עברו 4 שנים של פעילות ברוכה במעשים והשגים. אנו נתנו את ההזדמנות לכמה ערים מוסלמיות להצטרף לארגון לצד ערי הבירה; הוקמה קופה לשמירת המורשת האיסלאמית שתתן בידי הארגון את היכולת להשתתף במימון פרויקטים של אחזקה ושיפוץ אתרים ארכיאולוגיים וערים בעלות חשיבות היסטורית ותרבותית בעולם האיסלאמי. הארגון הוציא לאור את כתב-העת המדעי המיוחד שלו. עד כה פורסמו 4 כרכים בשפה הערבית ו-3 כרכים באנגלית. העבודה נמשכת להוצאת הכרכים הבאים וכן החלה העבודה להוצאת הכרכים בצרפתית.

מדריך לידע הנדסי:

יו"ר הארגון הודיע עוד, כי הנהלת הארגון מקדישה, עתה, את מאמציה להוצאת מדריך על ידע הנדסי בעולם האיסלאמי וכן עלון מידע על ערי הבירה והערים האיסלאמיות.

המעשה האחרון שבו עסק הארגון הוא הכנת כנוס האיכלוס בעיר האיסלאמית שבמסגרתו הוחלט להועיד פרסים כספיים וסמליים על עבודות ומחקרים שיצטיינו בכינוסים אלה.

פעילות הכינוס החלה באנקרה וניתן לה עידוד בתערוכה מיוחדת מערי הבירה והערים האיסלאמיות. המהנדס, עבד-אלקאדר חמדה מסר לעיתון "אלאח'באר" כי הארגון עוסק עתה בפעולות ובפרוייקטים מיוחדים בתחום ניתוח הדגם הארכיטקטובי והתכנוני בתקופות איסלאמיות שונות וכן בקביעת אבני בוחן לדגמים המצטיינים בכל תקופה; זאת כדי שאפשר יהיה ללמד במחלקות

ללימודי ארכיטקטורה באוני' של המדינות האיסלאמיות.

מנגנון טכני של מומחים:

על תוצאות הועידה, אמר מושל קהיר, אלוף (לואא') יוסוף צברי, כי ההחלטות החשובות ביותר שאליהן הגיעה הועידה הן:

הקמת מנגנון שיקבץ תחת קורת גג אחת מומחים מערי הבירה וערים איסלאמיות לשם תיאום טכני בין פעילויות הארגון לבין יתר הארגונים הערביים והאיסלאמיים, שהן בעלות אופי משותף. על מנגנון זה הוטל לארגן ולהכין את שנת האיכלוס האיסלאמית שתתקיים בשנת 1987 במסגרת שנת האיכלוס שמארגן האו"ם.

היועץ הטכני וההנדסי של קהיר וחבר ועדת האיכלוס של הארגון, המהנדס פתחי אבו-אלע'אר מסר, כי הוחלט: לארגן פעילויות בתחום המחקר והפירסום ע"י מינוי קבוצות עבודה של מומחים מוסלמיים, לשם עריכת מחקרים ועבודות משותפות בין ערי הבירה והערים האיסלאמיות; הוצאה לאור של כתב עת לענייני התיישבות איסלאמית; הנחת היסודות ללימודי ארכיטקטורה ותכנון ע"פ הערכים והמסורות האיסלאמיות; הנחת יסודות איסלאמיים בתכנון האיכלוס והבניה וכן ארגון פעולות תכנון הבניה במדינות הערביות. סגן יו"ר הרשות הכללית לבניית הרכבת התחתית, אלוף (לואא') פואד עבד-אלעזיז השיב, בזמן קיום הועידה, על שאלותיו של ראש ממשלת תורכיה, כאשר ביקר בתערוכה הקהירית של פרויקט הרכבת התחתית.

ראש ממשלת תורכיה התעניין בשאלה, כיצד מתגברים על בעיות האדמה המצרית ומגרעותיה, שדומות במידה רבה לאדמת תורכיה בכל הקשור לפעולות החפירה וביצוע פרויקט הרכבת התחתית. האלוף (לואא') פואד השיב כי נעשו פעולות לטיפול בבעיות הניקוז והמלחים כדי לשמור הפרויקט מהתמוטטות ומסדקים.

ראש ממשלת תורכיה הביע את רצונו ללמוד מנסיונה של מצרים בתחום זה.

מרוקו מציגה את מועמדות קהיר:

המשלחת הקהירית הופתעה מדרישת ראש המשלחת של העיר מראקש שהציע את קהיר במקום שבו תקויים הועידה הרביעית של הארגון. פה אחד נבחרה קהיר כמקום מושבה של הועידה הבאה מבין שלוש הערים שהיו מועמדות: קהיר, טהראן ופאס.

לב/

כלסטינים

פנים

05. ראיון עם עבאס זכי, ראש משרד אש"פ בעדן וחבר משלחת פת"ח בשיחות הפילוסופיות

המקור: "פלסטין אלת'ורה", (בטאון אש"פ המרכזי), קפריסין, 14 ביולי '84 (עמ' 11)

עבאס סכי, חבר המועצה המהפכנית של פת"ח וראש משרד אש"פ בעדן, שהוא גם זקן הסגל הדיפלומטי שם, שימש כחבר משלחת פת"ח בדו-שיח הפלסטיני והיה אחד המעטים שהשתתפו בו מראשית שיחות ההכנה הראשונות.

בראיון שנערך עמו ע"י "פלסטין אלת'ורה" נאמר בין השאר:

ש': בשיחות עדן החלטתם לקרוא לעריכת דו-שיח כולל בזירה הפלסטינית, בו ישתתפו הצדדים השותפים להסכם וצדדים נוספים שמושבים בדמשק. קיימות עתה שתי אפשרויות: או שאותם צדדים נוספים יצטרפו לדו-שיח או שלא. באשר לאפשרות הראשונה, נשאלת השאלה: מה יקרה אם יצטרפו אותם צדדים, ועל פי ההסכם יסתבר שפת"ח יצטרך ללכת יחד עמם כצד אחד לישיבות המל"פ? ואם כך יקרה, כיצד תוכל המועצה למצות את הדין עם אלה שנטלו נשק לידיהם כאמצעי לחיסול אש"פ ומוסדותיו?

ת': אינני מאמין כי מישו מחמשת הצדדים שדנו בעדן ובאלג'יר בבעיות המאבק הפלסטיני יחרוג מן העמדה העקרונית שנקבעה כלפי אלה שהשתמשו בנשק נגד העם הפלסטיני, נציגו היחיד ומוסדותיו החוקיים. ההנהגה הפלסטינית וארבעת הפלגים האחרים מחזיקים בעמדה שיש להתנגד

3. פרטים על הועידה השלישית של הערים והבירות

האסלאמיות, שהתקיימה בתורכיה

המקור: "אלאהראם", מצרים, 30 ביולי '84 (עמ' 6, פ. חשובים)

להלן החלטות הועידה, שבה השתתפו 36 בירות וערים אסלאמיות. לוועידה היו שתי מטרות עיקריות: האחת היא עיון מחדש בתקנון הפנימי של הארגון, בחירת מועצה חדשה, הרכבת המנגנונים המקצועיים ובראשם קרן לשמירה על מורשת האסלאם שתממן פרויקטים של אבטחה ושיפוץ אתרים הסטוריים וערים שיש להן חשיבות הסטורית ותרבותית לאסלאם.

המטרה השניה היא חילופי ידע ונסיון על השיכון בעיר האסלאמית הועידה דרשה לשמור על עתיקות הערים בעראק, איראן וישראל. הועידה פרסמה החלטותיה הסופיות, לפיהן היא פנתה לעראק ואראן להפסיק את המלחמה ביניהן כדי לשמור על המורשת האסלאמית. כמו כן שיגרה מברקים לאו"ם, למועצת הבטחון ולארגון אונסקו בו היא מבטאת את דאגתה נוכח מה שקורה על אדמת ישראל וכן דרשה את התערבותם המיידית כדי להפסיק את הטרגדיה האנושית.

החלטות הועידה הן:

- (1) הקמת קרן לשמירה על המורשת האסלאמית.
- (ב) ירושלים, שכם ועזה יהיו פטורות מתשלום דמי השתתפות לארגון בגלל מצבן. ביירות גם היא תהיה פטורה מתשלום דמי השתתפות בשנתיים הקרובות בגלל מצבה.
- (ג) שוויון מלא בהצבעה ובאפשרות להבחר בין הבירות והערים החברות בארגון.
- (ד) משך הקנדציה במועצת ההנהלה של הארגון תהיה 4 שנים במקום שנתיים.

השתתפותה של משלחת מצרים בוועידה היתה בולטת. המשלחת הציגה בפני באי הועידה את הנסיון שיש לה בתחום השיכון והשירותים ובתחום שמירה על אתרים ועתיקות.

גורמים אסלאמיים, כדי לסיים את סכסוכיהם ולעמוד מאוחדים, לסיכול מזימות הישראלים להריסת מסגד אלאקצא ולהשתלטות על האדמות הערביות הכבושות.

קבלת הפנים העממית הנהלת שנערכה לערפאת מבטאת את מידת מחויבותינו לבעית השחרור ותמיכתנו באש"ף בהנהגת ערפאת. לדבריו, יחסיה הטובים של ארצו עם מדינות ערב מסייעים לעם במאלזיה למלא תפקיד מרכזי במאמצים המושקעים להשבת הזכות הפלס' הגזולה. הוא הביע את שמחתו של העם במאלזיה לביקור ערפאת ואמר: קיימנו שיחות משותפות שבמהלכם סקרנו את המצב בכללותו ואת היחסים הבולטרליים שבין מאלזיה לאש"ף, הדגשנו בפני ערפאת את נכונות מאלזיה להגיש את כל מה שנתבקש כדי לתמוך באש"ף ללא סיג.

בראיון מיוחד שהעניק ל"אלשרק אלאוסט" שה"ח של מאלזיה אחמד רצ'אא' אמר: על המוסלמים בכול רחבי הארץ לתמוך במאמצי התיווך האסלאמיים להפסקת המלחמה הנמשכת מזה ארבע שנים בין שתי השכנות המוסלמיות איראן ועיראק. הוא אופטימי לגבי ~~ההכנות~~ הכול הצדדים הנלחמים להפסיק את המלחמה הזו שאת מחירה ישלמו כול המוסלמים ותועלת יפיק ממנה רק האויב הישראלי.

מלחמת ההתשה בין איראן לעיראק פגקה ברגש האחריות של העמים האסלאמיים לשחרור האדמות הקדושות ונתנה לאויבים הזדמנות להפקיר את המקומות הקדושים, להתנחל באדמות הפלס' ולגרש את תושביהן ממולדתם. ביקור ערפאת במאלזיה נתן הזדמנות לדון בבעיה קשה זו אשר חייבים לסיים אותה באופן כלשהוא כדי שהערבים והמוסולמים יתפנו לטפל בבעיות הגורלית אשר החלה להדאיג, בגלל הסכסוכים שבין המדינות הערביות והאסלאמיות המעורבות בהן.

שה"ח הדגיש כי ארצו תתמוך באש"ף בהנהגת ערפאת אשר זכה לקבל במהלך ביקורו במאלזיה כול סיוע ותמיכה בכול הדרגים הרשמיים והעממיים. שה"ח אמר כי הטקס העממי שנערך לרגל ביקורו של אבו עמאר באיצטדיון הספורט הוא בבחינת משאל עם לנכונות העם במאלזיה להקריב את כול הקורבנות להצלת ירושלים ושאר האדמות המקודשות.

משרד החוץ-מחלקת הקשר

7693

נבנס

בלמים

אל: המשרד, נר: 5, מ: אנקרה
דח: ר, סג: ב, תא: 030784, רח: 1130

בלמים/רגיל

אל: מותיס, המרכו.

דע: אסטנוול.

מאח: הממונה אנקרה / שקד.

ביגונאייאדין י (29/6) הצהרת הקונסול הכללי של איראן
באסטנוול שהמלחמה נגד עיראק תמשך עד להפלת צדאם חוסיין, אחכ'
יקים איראן צבא מתנדבים לשחרור ירושלים. לדבריו משתפת עיראק
פעולה עם ישראל ואם תמחק ישראל מן המפה תאבדנה המעצמות את
השפעתן באזור ושלום ישרור במזהית.

במסיבת עיתונאים שערך שגריר איראן באנקרה לרגל יום ירושלים
' אמר השגריר שירושלים היא כבודם של המוסלמים.

תפ: שהח, מנכל, ממנכל, קיור, מותיס, ורד, ר/מרכו, ממד, רס, אמן

יחידת אספא
A

11.10

236667 על 23 FORMS חלקי יסודות גורמים

ירושלים, כב' סיון תשמ"ד

22 יוני 1984

1-ס אספא

11.10

אל : בטמ"ח

מאת : מנהל מחלקת איסוף, ממ"ד

הנדון: איראן - יום ירושלים

א. עם עלייתו של ח'ומייני לשלטון הכריז על יום הששי האחרון של חודש רמדאן כ"יום ירושלים". ביום זה נערכו באיראן הפגנות אנטי-ישראליות ובמסגדים הושמעו דרשות הקוראות ל"שחרור ירושלים".

ב. בשנת 1983, בה חל יום ירושלים ב-8.7.83 חלה הסלמה. לא הסתפקו בהפגנות באיראן גופא. סטודנטים, או "סטודנטים" איראניים הפגינו לפני נציגויות ישראל במנילה ובלוס אנג'לס. באנקרה קיים השגריר האיראני מסיבת עיתונאים בה קרא לעולם המוסלמי להתאחד כדי "להסיר את הגידול הממאיר ששמו ישראל". בוינה פורסמו כרוזים הקוראים להפגין נגד "יהוד אל-קודס".

ג. השנה חל יום ירושלים ב-29.6.84, והיה רצוי להפנות את תשומת לבם של הקב"טים בחו"ל כי במידה וקיימת בארץ כהונתם נציגות איראנית עלולה להתקיים פעילות אנטי-ישראלית כלשהי.

ד. אגב, ל"יום ירושלים" האיראני אין קשר ל"יום ירושלים" של הועידה האסלאמית.

ב ב ר כ ה,

ברוך גלעד

העתק: מנהל המרכז

מר צ. קידר, סמנכ"ל

סמנכ"ל למינהל

גב' יעל ורד, יועץ לשה"ח

111.10
20 June 1984
20/6/84
20/6/84 - 20/6/84
P 1100

C Mr Michael Latham (Rutland and Melton): To ask the Secretary of State for Foreign and Commonwealth Affairs, whether he was notified that the Iranian Embassy had received planning permission for the display of controversial banners on the day described as Al-Quds Day in 1983.

C Mr Michael Latham (Rutland and Melton): To ask the Secretary of State for Foreign and Commonwealth Affairs, whether, pursuant to the Minister of State's answer to the honourable Member for Rutland and Melton on 25 May, Official Report, columns 607-8, the Iranian Charge d'Affaires was also told that the public display of controversial political material outside the mission was unacceptable to Her Majesty's Government.

NOS WC & WIC

MR RICHARD LUCE

In my reply to the honourable Member on 25 May, I said that in the Summer of 1983 the Iranian Charge d'Affaires was called to the Foreign and Commonwealth Office and told that the displaying of controversial banners would require planning permission from Westminster City Council. The Iranian Embassy did not receive planning permission for such a display. At the same meeting the Iranian Chargé d'Affaires was categorically requested not to put up any banner containing controversial political material.

20 June 1984

111.10

137
2 10/16

20/11/84 - 20/11/84
P 10/16

C Mr Michael Latham (Rutland and Melton): To ask the Secretary of State for Foreign and Commonwealth Affairs, whether he was notified that the Iranian Embassy had received planning permission for the display of controversial banners on the day described as Al-Quds Day in 1983.

C Mr Michael Latham (Rutland and Melton): To ask the Secretary of State for Foreign and Commonwealth Affairs, whether, pursuant to the Minister of State's answer to the honourable Member for Rutland and Melton on 25 May, Official Report, columns 607-8, the Iranian Charge d'Affaires was also told that the public display of controversial political material outside the mission was unacceptable to Her Majesty's Government.

Nos WC & WLC

MR RICHARD LUCE

In my reply to the honourable Member on 25 May, I said that in the Summer of 1983 the Iranian Charge d'Affaires was called to the Foreign and Commonwealth Office and told that the displaying of controversial banners would require planning permission from Westminster City Council. The Iranian Embassy did not receive planning permission for such a display. At the same meeting the Iranian Chargé d'Affaires was categorically requested not to put up any banner containing controversial political material.

(00049)00049 2207 : 1232

מגבר

2157 200500 200500

200734-521

הוסף על ידי מפעיל מילת מפתח: 06/06/2008

מחלקת איסוף , רענ 3 , רענ 40 , רענ 40 , רענ 40 , רענ 41 ,

דעם 41 , דעם 61 , דעם 61 , דעם 81 , פונעם 8200

י"ח. 504, שבכ, ראובן, שמואל, ע. ראובן למחקר, נח. בסיסי,

אויף-למדן , רוהם , רוהם , רוהם , רוהם , טהבט , רמטכל ,

סגן המטכ"ל, שר החוץ, ע.ר. המוסד, טכני,

250327

במלחמה

דוק' 22:7: דער +

(continued)

19.6.84/838/P280/1:70

304:71 '52

מסור: ט"ז

סבוע: ד. - טהראם

190940:DTT

מלמ: מ'יראנ, מטוט, חטיפה, פרטנויות, פיגועים, לבנון, יום-ירושלים

הנדון: איראן /// הגובה הארצי להטיפת המטות.

מבטלמטל

רדיו טהראן טען, במסגרת חגיגה ראשונה להטיפת המטות הארצי, כי הטיפת מטות הפוקר אפ-27 מצבא איראן, שנחת ב-29.6.83 בנציה, הינה ייחודית של שלושה צדדים: ישראל, מצרים, צרפת. טענתה היא ייתכנו את תשומת הדב של העולם המוסלמי מיום ירוטלים העולמיים שאמור להערכ ב-29.6.

ר. טהראן טען כי המטות ייחוס עיני סוכנים אמריקאים של האיונות הבינלאומי. הדיון היטנות את ההטיפה הזו לזו, שהייתה ב-6 וה-7 ביולי 1983, במהלכה נחטפ מטות בוינג 747 מקור האויר האיראני בפרס. הדיון מציין שגם הטיפת בערכה ערב ייחוס ירוטלים העולמיים.

הטנה ייחוסים המוסלמים בעולם מציין בצורה חדשה את היום הזה. הדיון הוסיף וציין כי ייתכנום ההפכנים הלכני הודיעו לעירובאים איראנים כי לרגל המאורע בכוננים שלם את השיונות האימפריאליים העולמי להקים חדשים.

הדיון ציטט ייתכנים מהפכנים לכוננים יי שאמרו: ייאנו מצפים לכך שהיום הזה יהיה יפה יותר מאי פעם הודות להטפה הגוברת של מהפכה האיסלאמית בעולם המוסלמי. במזנה ייתכנים מהפכנים לכוננים יי משתמש הדיו באופן כספי כדי לכנות את מבצעי הפיגועים הכי הרושם בבירות, בעשר נגד הכרייל מטנה טעברה.

ייחוס ירוטלים העולמיים הוא המצאה של הפובליקה האיראנית, וארגונים ערביים רבים לא מכירים בו. הוא מציין ביום שישי האחרון של חודש הרמציאן, (הטנה יהיה זה ב-29.6). בהגובתו נמנע ר. טהראן מכל מחיית ביקורת נוספת על הדיונות הצרפיות.

סוף אישור יפעל גאגאג

מזכ"ל אגודת העולם האסלאמי קורא למוסלמים לגלות יוזמה להצלת מסגד אלאקצא

המקור: אלג'זירה, סעודיה, 19 יוני '84

מזכ"ל אגודת העולם האסלאמי - הדוקטור עבדאללה עמר נציף, הפנה קריאה למוסלמים לרגל השבוע העולמי של מסגד אלאקצא ומאבקו של העם הפלס' המוסלמי באדמה הכבושה. חלל בשבוע האחרון של חודש רמד'אן. נציף קרא למוסלמים בכל מקום לגלות יוזמה להצלת מסגד אלאקצא, לתמוך ולעזור למוסלמים באדמה הכבושה ע"י הגשת תרומות לקרן של מסגד אלאקצא והמסגדים באדמה הכבושה שבאגודה.

מטרת השבוע הזה, שנערך ע"פ המלצת המועצה העליונה העולמית למהגרים היא לחזור ולהזכיר למוסלמים את חובתם לאדמה המקודשת. דבר זה יהיה ביטוי לסולידריות האסלאמית כדי שבעיית ירושלים ומסגד אלאקצא תשאר חיה בהכרה הפנימית של המוסלמים עד ליום הניצחון. הוא קרא למוסלמים לשכוח את סכסוכיהם השוליים, אשר מועילים רק לאויבי אללה, ולעמוד בשורה אחת כנגד אויבי האומה האסלאמית. הוא הוקיע את החילול הציוני של המקומות האסלאמיים הקדושים, בהדגישו בכך את הצורך בעמידה אסלאמית בדרך להצלת מסגד אלאקצא.

ז.כ.

אותנו מכל עבר.

מ.נ.

ישראל-ערב

6. יצא לאור בקהיר ספר הדן ב"פסיכולוגיה של הישראלים"

המקור: "כלסם" (בטאון הסהר האדום הפלסטיני), קפריסין (?), מאי '84 (עמ' 108)

"הישראלי - מי הם?" ("אלאסראא יליון - מן הם?") - זהו שמו של ספר חדש שיצא לאחרונה לאור בקהיר, מאת ד"ר קדרי חפני, עוזר מרצה לפסיכולוגיה באוניברסיטת "עין שמס". ספר זה כולל ארבעה מחקרים פסיכולוגיים: "הקהילה הציונית בין ההשקפה האגדתית וההשקפה האובייקטיבית". "הגשמת האשליה: מחקר בפסיכולוגיה הישראלית". "נוער זקן: מחקר על ה'צברים' הישראליים". ו-"המבנה הפסיכולוגי הישראלי ובעיות המלחמה והשלום". הספר כולל גם שורת מחקרים שנכתבו בתקופה שכין ראשית שנות השבעים ועד ראשית שנות השמונים.

הספר הוקדש ע"י מחברו לזכרה של אנתצאר אסמאעיל, אשר נפלה חלל ב-17 ספטמבר '82 בבירות, בעת היותה אחות בביה"ח "עכו", בשעה שעסקה בהצלת קורבנות טבח צברא ושתילה. היא נעצרה ע"י הציונים והפאשיסטים הפלנגיסטיים, נאנסה, ואח"כ נרצחה.

ח.א.

07. מועצת חכמי הדת בהתנגדות האזרחית קוראת לשחרור ירושלים
המקור: "אלנהאר", לבנון, 28 ביוני '84

מועצת חכמי הדת בהתנגדות האזרחית פרסמה הודעה ב-27.6, בה קראה למוסלמים לסייע להתנגדות בכל צורותיה, וכן לסייע לכל הכוחות האחרים, המתנגדים לישראל, למדיניותה ולשאיפותיה בלבנון. כן דרשה לקבוע את יום ירושלים כיום חידוש המחוייבות של בעית ירושלים.

11. לבנון/חודש הקשר הטלפוני בין בירות לדרום
המקור: "אלנהאר", לבנון, 15 ביוני '84

ב-14 ביוני חודש הקשר הטלפוני בין הדרום לבירות לאחר 10 ימים של ניתוק.
סוכנות הידיעות הבינ"ל מסרה שחשיפת כבל הטלפון גילתה שהוא נפגע מיריות באזור
שבין אלסעדיאת ואלג'יה. התיקון נמשך 4 ימים; וזאת לאחר שכוחות ישראל אפשרו
זאת.

משרד החוץ-מחלקת הקשר

4744

101

בלמים

אל: המשרד, נר: 27, ט: אנקרה
דח: ר, סג: ב, תא: 180584, רח: 1030

11.10

בלמס/רגיל

אל : מרכז/ערב 2

דע : מותים , אתונה (א), ניקוסיה/עבר
מאת : הממונה אנקרה

ירדן תורכיה (לשלכם חזים 1136)

- בכל העתוננים כאן על הגעת דוחי אלחטיב לאנקרה לרגל יייום הסולידריות עם ירושלים יי, שעליו הכריזה ועדת ירושלים של ארגון הועידה האיסלמית. על השתתפות תורכיה ביום הסולידריות הודיע אתמול דובר משהחי התורכי. - העתוננים ייהודיים יי, ייגיומהוריים יי, ו-ידיילי ניוזי מתייחסים לדוחי אלחטיב כמי שמשמש היום ראש העיר ירושלים, ואילו ייתרגיומן יי מגדירו כראש העיר הגולה מאז 1980. ב-ידיילי ניוזי נמסר בהקשר זה שעיריית אנקרה החליטה להסב את שם הרחוב שבו ממוקמת נציגות אשייפי ל-ירחוב פלסטין יי. = שקד. =

תפ: שהח, שהב, מנכל, ממנכל, ר/מרכז, רס, אמן, ממד, קידור,
מותים, מינרבי, ענוג, אירא

ס' אסלא

אל.א.א. יא. 377

משרד החוץ
המרכז למחקר
מדיני

ירושלים, ט' אייר תשמ"ד
11 מאי 1984

11.10

אל : מנהל כנסיות
מאת : ערב 1, ממ"ד

הנדון: פעילות מוסלמית נוצרית

אל-שרק אלאוסט (סעודיה 10.5) מסר עפ"י מקורות דיפלומטיים ברבאט שהאגרת ששיגר
חסן ה-2 לאפיפיור עוסקת במעמדה של ירושלים.

המקורות מציינים כי באגרת הצעות לפעילות משותפת מוסלמית-נוצרית למניעת יהוד
ירושלים והפיכתה לבירת ישראל.

בן מוסיפים המקורות כי עמדת הוותיקאן, הדוגלת בבינאום ירושלים, תוכל להשפיע
על מדינות אירופה שלא להכיר בירושלים כבירת ישראל.

בכ"ה,
דניאל קדם

העתק: גב' יעל ורד
שג'רומא
תפוצות

1-מ אסלא

בכנס
דחיפות: רגלי
מאת: חצב

מד: 8.5.84/836/1003/4

מסי נר: 62

111.10

מסור: עכאטי-סעודיה

תזק: 2.5.84

מלמ: אסלאמ, מגעים, ירושלים, שגרירות

====

הנדון: אסלאמ / סינוס החירום של שחי החוצ המוסלמיים לא יתקיימו

=====

טכטטטטטט

ההדיום החיוניים שעוררה הפעילות האסלאמית האיינטנסיבית של ועדת ירושלים
במטרה לסכל את המזימה הציונית שעיקרה העברת השגרירויות הזרות
מירושלים.

עושים רושם שסינוס החירום של שחי החוצ המוסלמיים לא יתקיימו .
מקורות מהימנים הדגישו שמדינות האסלאם תסתפקנה בפעילותן המשותפת
במסגרת החלטות ועדת ירושלים.

סופ רונני שושי גגגג

TELEX
TELEX
TELEX
TEL

משרד החוץ-מחלקת הקשר

700

** נכנס

שמו

**

**

**

ס-הסברה

א: המשרד, נר: 63, מ: 101
ד: מ, סג: ש, תא: 080584, ו: 1905

111.10

שמו

הועידה האסלאמית - יום ירושלים
לחום 338 מ-4.5

שוחחתי עם ס/מנהל מדור ארגוני בלמיז אשר לא ידע כלל על החלטת
ועדת ירושלים
לערוך את יום ירושלים.
הנמיח לבדוק הנושא ולהתיקני בתמונה. שמיין. =====

תפ: שהח, מנכב, ממנכב, ורד, ענוג, אירא, אירב, יגר, הסברה

336007 טל 10.82

10.82

DATE 12 Feb 1962
1000 0000 0000 0000

01.111

1000 0000 0000 0000
1000 0000 0000 0000

1000 0000 0000 0000 1000 0000 0000 0000
1000 0000 0000 0000

1000 0000 0000 0000 1000 0000 0000 0000
1000 0000 0000 0000 1000 0000 0000 0000

1000 0000 0000 0000 1000 0000 0000 0000

שטור

ושינגטון, ניו יורק (כולל נאו"ס), אוסבה, לונדון, פאריס
(כולל אונסק"ו), רומא, בון, האג, וינה, מקסיקו, ביירס

רגיל

111.10

א. ועדת ירושלים של ועידת האסלאם החליטה לערך ב-18.5 את יום ירושלים, לארגן
מסע הסברה בנידון כולל ביקורי אישים מוסלמים בפירים לטערב.

עקבו נא והודיעו לנו הידוע על פעולה בנידון.

ב. הסברה שולחת חומר תגובה מתאים למקרה שיידרש. נראה לנו שעיקר הסברתנו
בענין ירושלים צריכה להתרכז בחיבטים החיוביים של החיים בעיר, וזאת לקראת יום
ירושלים החל ב-30.5.

ורד - הסברה

(תואס)

יעל ורד

4.5.1984

1996

CCF = 0.00125

(1995)

1942-43

1443

**

TSA

**

**

**

משרד החוץ-מחלקת הקשר

שמו

אל: פריס, נר: 60, מ: המשרד
 דח: ב, סג: ש, תא: 020584, דח: 1500
 נד: אונסקו

111.10

שמו/בהול

אונסקו

בדצמבר 1980 או 1981 התקיים באונסקו סמינר על ירושלים
 והאסלאם מטעם הוועידה המוסלמית. בסיומו פורסמה מודעה
 בתשלוש בלה מונד ובעתונים אחרים הקובעת שאל קודס היא בראש
 ובראשונה ערבית ומוסלמית. נורה אם תשלח בדרך המהירה ביותר 10
 צילומים של המודעה. אם ישנו גם טקסט באנגלית-אנא שלח

ורד- הסברה

תפ: ורד, יגר, הסברה, אליאב, ארבל 3

זבזבז 00040(00040)25 רר 11 מנמת משהח מוסד

מאת: החצב 00173(00173)

מגבל

241500 241500

זמח=250144

טכטטט

בלמס

רגול

מאת:חצב

מד: 24.4.84/836/2789/3

מקור: עכאטי-סעודיה

תזייק: 18.4.84

מליימ: איסלאם, ישראל, אסטרטגיה, ועידה-איסלאמית, התנחלויות, ועידות

מליימ: המלכ-חסן, ארה"ב, יאסר-ערפאת, הסברה, עשיית ירושלים

הנחיה: ישראל-איסלאם-ארה"ב// האסטי האיסלאמית נגד העברת שגרירויות זרות

לירושלים.

טכטטטט

מקור יודע דבר באירגון הועידה האיסלאמית הדגיש כי האסטי האיסלאמית

בזירה הבינ"ל תתבסס על הפעולה במסי סיוונימ ובניהם:

א. פתיחה במסע דיפי בשירות העולם כדי להבהיר את הסכנות הנובעות מן התכנון

הציוניות השואפות ליהד את ירושלים הכבושה ולשנות את המונומנטימ

הדתיים שלה ומנ הפעילות הציונית השואפת להעביר את השגרירויות הזרות

לירושלים וכן את השפעתו של צעד זה על יחסי המדינות המוסלמיות עם המדינות שיושפעו מן הפעילות הישרי.

ב. אימוץ קריאתו של ערפאת לעריכת ועידת חרומ של שרי החוצ של המדינות המוסלמיות.

גודע שקיימת נטיה חזקה לערוך את הועידה בחודש זה.

ג. עריכת איקורים בדרג גבוה של מנהיגים ואישים מוסלמים בשירות המערב בתקופה הבאה ובכלל זה איקור מלכ מרוקו בארה"ב.

ד. פתיחה במסע הסברה נרחב בזירה הבינ"ל במגמה להדגיש את זהותה הערבית

והאיסלאמית של ירושלים ולחשוף את התוכנית הציונית רחבה

שנועדה לסלף את המונומנטימ הדתיים וההיסטוריים לירושלים

ולפגוע בדתות המונוטאיסטיות.

סופ. אורה מ. גאגא

י-ח אילנה

111.10

בלמס
רגויל
מאת: החצב
מ"ד: 23.4.84/836/2701/9
מקור: סימזת
תזיק 23 1830
מל"מ: אסלאם, ירושלים, ועידות

====

הנדון: אסלאם/החלטה אסלאמית להכריז על יום ה-18 במאי כעל יום ירושלים.

====

טלטלטלט

הוחלט להכריז על יום שיש ה-18 מאי כיום ירושלים בכל המדינות החברות בארגון הועידה האסלאמית.

רדיו רבאט מסר אחי"צ (23 אפר') כי הכרזה זאת הינה במסגרת ההגנה על קודשיו האסלאמי והעמידה בפניו הטרור הציוני עם כל משאביו האומה האסלאמית. עוד צויין הרדיו כי החלטה זאת הינה במסגרת החלטות המושב ה-9 של ועדת ירושלים שהתכנס לאחרונה ברבאט.

סופ דיאנה דוד גגגג

TELEX

בלמס

רגיל

מאת: חצב

מד: 22.4.84/836/2560/4

מקור: ייצות אלשעבי יירדן

תאריך: 20.4.84

מל"מ: יירדן, טאהר-אלמצרי, איסלאם, בעיית-ירושלים, מסמכ, שגרערעם,

מל"מ: מוסדות-כלכליים,

==

הנדון: יירדן-איסלאם/יירדן תגיש ליוועידת ירושלים יי שני ניירות עבודה:

האחד מדיני והשני בעניין ייקרן ירושלים.

==

טלטל

שר החוץ היירדני טאהר אלמצרי נועד ב-19.4.84 עם חביב אלשטי המזכיר הכללי של ארגון הועידה האסלאמית.

אלמצרי מסר לאחר הפגישה כי יירדן תגיש למושב הנוכחי של ועידת ירושלים שני ניירות עבודה שאחד מהם נוגע בצורה כללית לירושלים וכוונת מספר מדינות להעביר את שגרירותן מתל אביב לירושלים, ואילו נייר העבודה השני עוסק בקרן ירושלים אשר תידון בעיני הישיבות של המושב הנוכחי.

סוף גודי יעל גאגאג

משרד החוץ-מחלקת הקשר

7947

KSI

שומר

111/0

אל: בון , בריסל , האג , לונדון , פריס , רומא , אתונה ,
ביירות , ניקוסיה , סינגפור , קהיר , ג'נבה , וינה ,
קופנהגן , שטוקהולם , ברן , בנגקוק , טוקיו , וושי ,
אוסטה , מדריד , ני , בייירס , מבסיקו , קרקס ,
נר: חוזם 1253 , מ : המשרד
דח: מ , סג: ש , תא: 220484 , דח: 1430

שומר/מיד

כינוס יועדת ירושלימי

1. יועדת ירושלימי הפועלת במסגרת ארגון י'הועידה האסלאמית
התכנסה
בפאס- מרוקו בין ה-18 ל-20 דנא בראשותו של חסן מלך מרוקו
בתוקף
תפקידו כיו"ר הועדה. נמסר כי חסן היה היוזם של הכינוס הנוכחי
שהוגדר
ככנס חירום.

14.2 המדינות החברות בועדה הן:
מרוקו, סעודיה, ירדן, לבנון, סוריה,
עיראק, אשפי פקיסטן, בנגלה דש, אינדונזיה, גיניאה, ניג'יר סנגל
ומאוריטניה. בולן השתתפו בכינוס הנוכחי, חלקנמקרב
הערבים (נענו
לבקשת חסן שוגרו שרי החוץ לכינוס, בראש משלחת אשפי עמד טרפאת.

3. החלטות הכינוס נעפיי סימפי 4.21:
ניתוק הקשרים עם קוסטה ריקה ואלסלוודור וזאת בהתאם להחלטה
קודמת
של י'ארגון הועידה האסלאמית לנתק את הקשרים
הדיפלומטיים, הכלכליים
והתרבותיים עם כל מדינה שתעתיק שגרירותה לירושלים.
הומלץ לקבוע את יום 18.5.84 כיום ירושלים לגינוי פעולותיה של
ישראל

אסלאם

משרד החוץ-מחלקת הקשר

בעיר

להגביר את הקשרים עם הוטיקן ולעודדו לנקוט עמדה ברורה
ומפורשת
בנגד צעדיה של ישראל.

הקמת גוף לאיסוף תרומות למען ירושלים.
קיום מגעים עם החברות הקבועות במועבי"ש כדי לזכות בתמיכתן.
הומלץ שהמלך חסן יסע לארהב כדי להסביר את העובדות בנושא
ירושלים ויהתקפנות הציונית הגוברת עליה.
הוטל על מוכי"ל הארגון ליישם את ההחלטות ולעקוב אחר צעדי
ישראל
וגופים זרים בירושלים.

4. מטרת הכינוס הנוכחי הייתה למנוע את המגמה של העברת
שגרירות
לירושלים וביחוד זו של ארהב. מכאן ההחלטות התקיפות כנגד קוסטה
ריקה
ואל סלוודור, ונסיעתם המתוכננת לוויינגטון של חסן מלך מרוקו
וחביב
אל שאסי-מוכי"ל הועירה האסלאמית בסוף החורף.
בהקשר לכך יש לראות גם את ההחלטה על הנסיון לתאם פעולה עם
הוטיקן
בנושא

מרכו/בינערבי

תפ: שהח, דהמ, שהבט, מנכל, ממנכל, סמנכל, ממד, רס, אמן, הסברה,
סעת, משב, תרבות, כנסיות, כלכלית, סקס, קונס, הדרכה, אורחים,
שטחים, מחע, מקצב, ארבלו, ארבלז, משפט, תפוצות, פרי"נ, מצרים,
מצפא, אירא, אירב, מואר, מאסוק, מאפ, אמלס, מות"ס, לבנון, ארבלז,
מתאשטחים

10/10/03 10-1

11. 10

זבזבזב 00062(00062) ממ 11 מנמת מוסד משהח ארכנ דווה ראמנ קמנר מחקר
מסופ ענ30 ענ41(2) ענ61(2) רזמע מחבש(2) מגדל תושב מההס מקשח בסיס רוהמ
שהבט רמכל סרמט שרהח ערמס כלכל וייעע ענ20(2) ענ51(2) רזמז(2) ענ52
מאת: החצב 02492(02492)
מגבל
210845 210845 מידיו

211029=ΠΜΤ

הוסף על ויחזיו מפעיל מנמת מס: 36 בתאריך 211124

ארסיונ, רמד דווח, ראמן, קמנר, ע. ראמן למחקר,
מחלקת איסוף, רענ 3, רענ 41, רענ 41, רענ 61, רענ 61,
רזמע, מחבש רענ 3, מחבש רענ 3, ויח 8200, תושב, מהס,
מח. קשח, מח. בסיסי, רוהמ, שהבט, רמטכל, סגן רמטכל,
שר החוצ, ע.ר. המוסד, רענ כלכלי, וי.ע.ע. עייני מתאם הפעולה בשטחים,
רענ 2, רענ 2, רענ 51, רענ 51, רזמז, רזמז, רעני 52,
סכסכס

כלמס

מזיזתו

מאת: חצ'י

21.4.84/836/2382/6:TM

מקור: סימפ

210800:ק'י'זΠ

מל"מ: ארזשלימ, מרוקו, כינא סימ, ישראל, מג'עזים, וזשיקאנ, המלכ-חסינ, סיגוריה

מל' ימ' ארה' י' ב, נאום

00000000000000000000

הנדון: איסלאם / החלטות יועדת ירושלים

טלטלט

ייעודת ירושלים יי סיומה את סינוס החרום שלה בפאס אמש (20.4).
הועדה החליטה על ניתוק מיידי של הקשרים עם קוסטה ריקה ואל סלוואדור.
בהתאם להחלטות המוסלמיות הקוראות לחברות יי ארגון הועדה המוסלמית יי
לנתק את קשריהן הדו-פלומטיים, הכלכליים והתרבותיים עם כל מדינה שתעתיק
שגרירותה לירושלים.

הומלצ לקבוע את יום 18.5.84 סיום ירושלים, כגיונוי לפרולותיה של ישראל
סירושלים בשתיים עם מוקדי הכוח הציוניים-אמריקאיים ואחרים.
הוחלט להגביר את הקשרים עם הוטיקאנ ולעודדו לנקוט עמדה ברורה ומפורשת
בנושא צעדיה של ישראל בירושלים. הוחלט לתבוע מחברות יי ארגון הועדה
המוסלמית יי לנקוט בצעדים החוקיים להקים רשות או גוף לאיסוף תרומות
למען ירושלים.

הומלצ, שהמלכ חסנ יסע לארה"ב- אמ ויתאפשר- כדוי לקיים מגעים עם
השלטונות האמריקאיים ולהסביר את העובדות בנושא ירושלים והתוקפנות
הציונית הגוברת עליה.

הועדה החליטה לקיים מגעים עם החברות הקבועות במועצה יי ובגושים
הביניים השונים, כדוי לזכות בתמיכתן.

הוטל על מזכירות ארגון הועדה המוסלמית להמשיך לישם את כל ההחלטות
בנושא ירושלים ולאסוף מידע מוקדם בדבר כל צעד שיכצעו סירושלים ישראל
או גופים זרים.

בנאום הסיכום הזחיר המלכ חסנ מפנוי המשכ הסיכוש של ירושלים והשטחים
הערביים האחרים.

בשני יומי הסינוס השתתפו נציגים-ממרוקו, סעודיה, ירדן, פלסטינ, לבנון,
סוריה, פאקיסטאן, בנגלה דש, אינדונזיה, עראק, גיניאה, ניזיר, סנגל
ומאוריטניה.

סופ
אוהד
ענבל גגגג

זבזב 00049
מאת: החצב 02492 (02492)
מגבל
210845 210845
זמח=211029

סכסכס

ירושלים-אסל

11.10

בלמס

מזידידי

מאת: חצב

מד: 21.4.84/836/2382/6

מקור: סזימפ

תזייק: 210800

מליימ: ירושלים, מרוקו, סיוניס, ישראל, מגעז, ותיקאנ, המלכ-חסינ, ביקורח

מליימ: ארהייב, נאומ

=====

הנדונ: אסלאמ / החלטות יועדת ירושלים

=====

טלטלט

יועדת ירושלים סזימה את סיונס החרום שלה בפאס אמש (20.4).

הועדה החליטה על ניתוק מזידידי של הקשרים עם קוסטה ריקה ואל סלוואדור.

בהתאם להחלטות המוסלמיות הקוראות לחברות יארגונ הועידה המוסלמית

לנתק את קשריהן הדיפלומטיים, הכלכליים והתרבותיים עם כל מדינה שתעתיק

שגרירותה לירושלים.

הומלצ לקבוע את יומ 18.5.84 סיום ירושלים, כגיונו לפרולותיה של ישראל

בירושלים בשתיים עם מוקחי הכוח הציוניזם-אמריקאיים ואחרים.

הוחלט להגביר את הקשרים עם הותיקאנ ולעודדו לנקוט עמדה ברורה ומפורשת

בנושא צעדיה של ישראל בירושלים. הוחלט לתבוע מחברות יארגונ הועידה

המוסלמית לנקוט בצעדים החוקיים להקים רשות או גוף לאיסוף תרומות

למען ירושלים.

0570:WGT**=,LWFC

י:סימטריה מרחבית • מתחת

הומלצ, שהמלכ חסנ ויסע לארה"י-ב- אמ ויתאפשר- כדי לקוימ מגעים עם
השלטונות האמריקאיים ולהסביר את העובדות בנושא ירושלים והתוספנות
הציונית הגוברת עליה.

הועדה החליטה לסיים מגעים עם החברות הסבועות במועה"י ובגושים
הסינ"ל השונים, כדי לזכות בתמיכתן.

הוטל על מזכ"לות ארגון הועידה המוסלמית להמשיך לישם את כל ההחלטות
בנושא ירושלים ולאסוף מידע מוסדמ בדבר כל צעד שיבצעו בירושלים ישראל
או גופים זרים.

בנאום הסיכום הזהיר המלכ חסנ מפני המשכ הכיבוש של ירושלים והשטחים
הערביים האחרים.

בשני ימי הכינוס השתתפו נציגים ממרוקו, סעודיה, ירדן, פלסטין, לבנון,
סוריה, פאקיסטאן, בנגלה דש, אינדונזיה, עראק, גינאה, ניזיר, סנגל
ומאוריטניה.

ס"ב
איהד
ענבל גגגגג

חטן 11/22/84 אפריל 1984

אין פארגעסן צו זאגן - **דאס** איז דאס צווייטע פאקטאָר, צווייטע
פאקטאָר איז דאס צווייטע פאקטאָר, צווייטע פאקטאָר איז דאס צווייטע
פאקטאָר, צווייטע פאקטאָר איז דאס צווייטע פאקטאָר.

פאקטאָר איז דאס צווייטע פאקטאָר, פאקטאָר איז דאס צווייטע פאקטאָר,
פאקטאָר איז דאס צווייטע פאקטאָר.

פאקטאָר איז דאס צווייטע פאקטאָר, פאקטאָר איז דאס צווייטע פאקטאָר,
פאקטאָר איז דאס צווייטע פאקטאָר, פאקטאָר איז דאס צווייטע פאקטאָר,
פאקטאָר איז דאס צווייטע פאקטאָר.

פאקטאָר איז דאס צווייטע פאקטאָר, פאקטאָר איז דאס צווייטע פאקטאָר,
פאקטאָר איז דאס צווייטע פאקטאָר.

פאקטאָר איז דאס צווייטע פאקטאָר, פאקטאָר איז דאס צווייטע פאקטאָר,
פאקטאָר איז דאס צווייטע פאקטאָר, פאקטאָר איז דאס צווייטע פאקטאָר,
פאקטאָר איז דאס צווייטע פאקטאָר.

דאס
פאקטאָר
פאקטאָר

אלא זין
זבים
חסי'ם
ורו פאליט
א פאק

קדושת ירושלים במסורת האסלאם

שנייה
ס'ם

111/10

חזה לצרוס-יפה

תדפיס מתוך מילד חוב' 21 (231)

ZM 297
23/8

קדושת ירושלים במסורת האסלאם

חזה לצרוס-יפה

21. נאמר כאן במפורש "אדמת הקודש" כמו בזכריה ב', י"ד).

פסוקים אחרים בקוראן מעידים, לפחות בעקי-
פין (כגון סורה ב', קל"ו ואל"ך), שכיוון התפילה
הקדום (קיבלה) של מוחמד ובני עדתו היה כלפי
ירושלים, כוודאי גם זאת בהשפעת מנהגי היהודים
והנוצרים בחצי האי ערב באותה תקופה.
מוסרי מסורות מפי מוחמד, היסטוריוגרפים ומ-
פרשי קוראן מספרים על כך במפורט, ויש המסביר-
רים זאת כנוהג עלי-פי צו אלוהי מפורש כדי לכ-
בש את לב יהודי ערב לבשורתו הדתית של
מוחמד. לפיכך אחד מכינוייה של ירושלים באס-
לאם עד היום הוא "אולא אלקבלתין" — הראשון
בשני כינוי התפילה (והשני הוא זה השולט באס-
לאם — הכיוון למכה). הכיוון למכה נקבע זמן קצר
אחרי בואו של מוחמד ממכה לאלמדינה — כנר-
אה, בעקבות ניתוק הקשרים אשר היו בין
מוחמד ליהודים בראשונה. באותה תקופה ומאו-
תר טעם הועתק גם הצום באסלאם מצום העשור
בחודש הראשון, מערב עד ערב, כדוגמת יום
הכיפורים שלנו, לצום חודש ימים בחודש רמדאן
מעלות השמש ועד שקיעתה. אך הקשרים בין
היהדות והאסלאם נתקיימו גם לאחר הניתוק. כך,
למשל, צום העשור בחודש הראשון נשאר צום
רשות באסלאם (אלא בשל ביטול העיבור יכול הוא
לחול בתקופות שונות), ורעיונות היסוד של הצום
נשארו זהים לרעיונות יום כיפור — בקשת מחי-
לה, תשובה, גזירת הדין על הבריות הורדת הקור-
אן כשני הלוחות, וכיו"ב. אפילו בפרטי הניסוח
של צום זה בקוראן ("ואכלתם ושיתם עד אם
תכירו בין החוט הלבן לחוט השחור באשמורת
הבוקר" — סורה 7, 187) ניכרת השפעתה המפור-
רשת של המשנה: "מאימתי קורין את שמע בשח-
רית? משיכיר בין תכלת ללבן" (ברכות א', ב).
ואם בדין יסודי כצום כך, ברעיון כללי כקדו-
שת ירושלים על אחת כמה. גם לאחר שינוי כיוון

אחת הבעיות השנויות במחלוקת קשה ביותר
בינינו לבין הערבים היא בעיית ירושלים.
ארצות ערב עומדות בתוקף על קדושתה של עיר
זו באסלאם, ומיליוני מוסלמים לא-ערבים תומ-
כים בטענה זו בלהט. יש טעם איפוא לחזור
ולברר לעצמנו את מקורה של טענה זו וממדיה
האמיתיים. מדוע מייחס האסלאם, שצמיחתו הר-
חק, מכאן, בחצי האי ערב, קדושה דוקא לירו-
שלים? האם כל חכמי האסלאם היו תמיד תמימי
דעים בנוגע לקדושתה? מה הגורמים שהביאו
לטיפוח רעיון זה במסורת האסלאם? תשובותי
תהינה בהכרח חלקיות, הן משום סבך המסורות
והבעיות הכרוכות בשאלה זו והן משום ריבוי
החומר הנוגע לה במקורות הערביים ובספרות
המחקר כאחד.

מקור קדושתה של ירושלים באסלאם

מקור קדושתה של ירושלים באסלאם הוא
ביהדות ובנצרות כאחד. החוקרים נחלקו בשאלה,
השפעתה של איוו דת על מוחמד היתה חזקה
יותר, ומי היו רבותיו המובהקים, ויש הנוטים
לראות במוריו יהודים או נוצרים לא-אורתודוכ-
סים, בני כיתות סוטות. אך אין חולק שמוחמד
קיבל מהם רעיונות יסוד כגון ייחוד האל, הברית
הכרותה בין אדם לקונו, אחריותו המוסרית של
אדם למעשיו, יום הדין, שכר ועונש, וכיוצא באלו
לרוב. אם כך הרי אין כל קושי להניח שקיבל
מאותו מקור גם את רעיון קדושת ירושלים. אמנם
בקוראן נראה שאין ירושלים נזכרת (אף שרוב
המפרשים המוסלמים וגם חלק מהחוקרים נוטים
לראות בפסוק הראשון בסורה י"ז רמז לירושלים).
ואולם קדושת ארץ-ישראל וההבטחה האלוהית
לבני ישראל לרשתה מפורשת בדברי משה לבני
עמו בסיפור המרגלים: הרי בני עמי — הכנסו
לארץ הקודש אשר הבטיח לכם אללה (סורה 5,

התפילה, הוסיפה הילה של קדושה לעטר עיר זו הרחוקה מערש האסלאם, הילה שטופחה במיוחד בחוגים חסידיים מוסלמים, שהיו קרובים לרעיונות יהודיים ונוצריים.

כיבוש ירושלים על-ידי הערבים

המאורעות ההיסטוריים הגדולים שאירעו לאחר מות מוחמד בשנת 632 סייעו לחזק את קדושת ירושלים ונתנו משמעות מעשית לה. זמן קצר אחרי מות הנביא פרצו המוסלמים בסערה מתוך חצי האי ערב עד שהגיע שלטונם מגברלטר במערב ועד הודו וסין במזרח. ירושלים הרחוקה והזרה נעשתה קרובה עם כיבושה על-ידי הערבים כבר בשנת 638, בימי החליף השני עומר בן אלח'טאב.

המסורות על פרטי כיבוש זה לוטות בערפל ואפילו שנת הכיבוש מוטלת בספק. המקורות הנוצריים-ביוזנטיים כמקורות המוסלמים הערביים מספרים דברים סותרים רבים על הכיבוש, דברים שמקורם כנראה במגמות פרו-נוצריות ואנטי-נוצריות. אך בתוך מיכלול סיפורים זה תוורות כמה הנחות-יסוד הנוגעות לענייננו. בתקופת הכיבוש היה הר הבית מכוסה אשפה, והחליף עומר ציווה להסיר את האשפה, והקים בו מבנה ראשוני לתפילה — דבר שגרם לכך שעד ימינו מכנים, שלא כדין, את בניין כיפת הסלע כ"מסגד עומר". אחת המסורות המולמיות על פרשה זו, המובאת אצל ההיסטוריון הנודע אלטברי (מת בשנת 923) מוסיפה כי יהודי י"המיר דתו לאסלאם וישמו כעב אלאחבאר (כלומר כעב החכם, כלשון "חבר" בתלמוד) יעץ לחליף עומר להקים את בית התפילה צפונה מן הסלע, היא אבן השתיה, אך החליף סירב, כי ראה בכך כוונה יהודית כמנסה להביא כל מתפלל מוסלמי המכוון כלפי מכה להשתחוות גם לפני אבן השתיה. לפי אלטברי: אף אמר החליף עומר לכעב במפורש: "באללה יא כעב, בלבבך עדיין יהודי אתה,

י עיין בספרו הגדול: "תאריח אלרסל ואלמלוכ",

שכן ראיתי כיצד חלצת את נעליך (טרם עלותך להר הבית). אולם אנו לא צווינו על (הקדשת) הסלע (בהר הבית) כי אם צווינו (לפנות בתפילה לתנו) אל הכעבה (שבמכה)". לפיכך ציווה עומר שמקום התפילה ייקבע דרומית לסלע באופן שהמתפללים יפנו אליו גבם בפנותם למכה.

אין ספק כי טיהור מקום המקדש מאשפתות היה בעיני הספרות היהודית אחד הגורמים החשובים (בצד היחס הסובלני למדי של האסלאם ליהדות בכלל) לראיית הכובש הערבי כמביא גאולה מעולה של ביוזנטיון. כך, למשל, אומר מחבר "נסתרות דרכי שמעון בר יוחאי", אפר קליפסה שחזרה סמוך לתקופת הכיבוש הערבי: "והמלך השני [עומר] שיעמוד מישמעאל יכבוש את כל המלכויות, ויבוא לירושלים וישתחוה שם (לאלוהי ישראל) ויעשה מלחמה עם האדומים [ביוזנטיון], ויברחו מפניו, ולכד המלוכה בחזקה. הוא יהיה אוהב ישראל ויגדור פרצותיהם ופרצות ההיכל, וחוצב הר המוריה ועושה אותו מישור כולו, (וקורא לישראל לבנות) בניין בהיכל. בימיו תיושע יהודה ועליו יצמח צמח בן-דוד".

הקמת המסגדים בהר הבית

רק כששים שנה לאחר כיבוש ירושלים בידי הערבים, היינו בסוף המאה השביעית, הוקם הבניין הנפלא "כיפת הסלע", שהוא הבניין האסלאמי הקדום ביותר ששרד, על אף כל השינויים והשיפוצים שחלו בו במרוצת הדורות. הוא הוקם על-ידי החליף האומיי עבד אל-מלכ בשנת 691, ובבניין מצויה כתובת המעידה על כך. אך החליף העבאסי אל-מאמון (מת בשנת 831), שקינא בעבד אל-מלכ על מפעלו זה, מחק בכתובת זו את שמו של עבד אל-מלכ ושם במקומו את השם

ספר תולדות הנביאים והמלכים, בהוצאת De Goeje חלק א', כרך ה', ע' 2408.
ראה יהודה אבן שמואל, מדרשי גאולה (ירושלים תשי"ד) ע' 189, ועיין שם המבוא והספר כולו ע' 102-198.

אלמאמון — אלא שלא טרח לשנות גם את שנת
הבנייה!

הדעות חלוקות על נסיבות הקמתו של בניין
זה. זמן רב שררה במחקר הדעה, שהחזיק בה
גדול חוקרי האסלאם, גולדזיהר, כי עבד אל-מלכ
נתכוון בכך ליצירת מקום עלייה לרגל שיהיה מק-
ביל ומתחרה לכעבה במכה, שהיתה אז בידי מורד
מסוכן בשם עבדאללה בן אלוזביר — בין שהחליף
עבד אל-מלכ לא רצה שנתניגו יעלו לרגל לאיזור
המרד, ובין שעבדאללה בן אלוזביר הוא שאסר על
נתיני האומיים, שבהם מרד, לבוא למכה ולקיים
שם דיגי העליה לרגל, מסופר כי עבד אל-מלכ לא
הסתפק בהקמת מקדש "כפת הסלע" המפואר,
אלא אף גייס לצרכיו מוסרי מסורות (חדית') מפי
הנביא כביכול, ובמיוחד את אבן שהאב אלוזרי
(שהיה עוד נער רך בשנים ועל-כן לא יכול כלל
להיענות לבקשת החליף האומי), שיפיצו אימ-
רות חדות מפי הנביא, כביכול, בשבח התפילה
בירושלים, במיוחד על הר הבית ובכיפת הסלע.
המפורסמת שבהן היא מפי אבו הורירה, שרבים
מטילים ספק במהימנותו כמוסר מסורות, אך גם
מפי אחרים, וזה לשונה: "אין לעלות לרגל (כל-
שונה: אין לקשור את האוכפים) אלא לשלושה
מסגדים: מסגדי זה (באל-מדינה) והמסגד הק-
דוש (במכה) ו(המסגד) בירושלים". מסורת זו
ורבות כיוצא בה נפוצו בספרות ימי הביניים
המוסלמית בעשרות נוסחאות ואף היום מרבים
להביא מהן, ובגללן נקראים ירושלים והר הבית
גם בשם: "ת'אלת' אלמסג'ד" — השלישי במס-
גדים. יש מספרים שבאותם ימים ניסה עבד אל-
מלכ גם לטפח פולחן בהר הבית במקביל לפולחן
הכעבה, כגון "טואף", הקפת הסלע מימין לשמאל
(להיפך מן הנהוג בהקפת הכעבה), ועוד מנהגים,
שנחשבו לחידושים אסורים בדת ("בדעה").

אך נראה שכל המסורות הללו אינם אלא פרי
המצאתו המגמתית (האנטי-אומית) של היסטור-
יון שיעי בן המאה התשיעית לספירה ושמו אלי-
עקובי, שבעקבותיו הלכו כמה הסטוריוגרפים
מוסלמים ואף ביזנטיים. אולם רוב ההסטוריוגרא-
פים המוסלמים הנודעים אינם מוסרים כלל על

נסיגן נועז זה ליצור מוסד מקביל ומתחרה לכע-
בה, ועל-כן מטילים היום חוקרים רבים (ובראשם
מורי ורבי ש.ד. גויטיין) ספק רב באמיתות הס-
פור. לפי גויטיין לא היו הסיבות שהביאו את
עבד אל-מלכ להקמת "כפת הסלע" פוליטיות
דוקא, אלא סיבות דתיות מובהקות, ומשני סו-
גים: (א.) התגברות הילת הקדושה שהקיפה את
א"י בכלל ואת ירושלים בפרט באסלאם ובמיוחד
בחוגים הסידיים (שהיו מושפעים אולי במיוחד
מחוגים נוצריים נוצריים) שהרבו בעלייה לרגל
לארץ-ישראל, ראו בשהייה בה מעשה מצווה וט-
ענו שכל פירותיה "חלאל", היינו כשרים למהד-
רין ונקיים מ"ספק חמסין וגולות"; (ב) הנסיון
להתחרות בכנסיות הנוצריות המפוארות, שנראו
כעין השפלה לאסלאם הכובש, ואף לעלות עליהן
בתפארת הבניין. עדות מסייעת להנחה זו אפשר
למצוא בפסוקים המקשטים את כיפת הסלע מבפ-
נים ובהם דברי פולמוס אנטי נוצריים. (הפסוק על
ה"אסרא" המשמש בסיס לקדושת ירושלים באס-
לאם, מתוך סורה י"ז, ראה להלן, איננו מצוי
בכיפת הסלע!) ואכן עבד אל-מלכ הצליח במא-
מציו ומקדש כיפת הסלע שהקים, כנראה בעזרת
מומחים מביוזנטיון ומארצות אחרות שמחוץ לת-
חומי האסלאם, היה לתפארת לאסלאם.

לא ברור אם עבד אל-מלכ עצמו או (כמתקבל

* עיין ש.ד. גויטיין "קדושתה של א"י בחסידות ה-
מוסלמית" ידיעות החברה לחקירת א"י ועתיקותיה,
י"ב, תש"ו ע' 120-126. המאמר הופיע בתרגום אני
גלי ובהרחבה רבה בקובץ מחקרים מאת ש.ד. גוי-
טיין בשם S. D. Goitein, Studies in Islamic
History and Institutions, Leiden 1966.
עיין גם — W. Caskel, Der Felsendom u. die
Wahlfahrt, Koeln 1963. S. D. Goitein, The
Historical Background of the Erection of the
Dome of the Rock, Jaos 70, 1950, pp.104-108
סיפורים רבים מן הספרות החסידית והעממית
המוסלמית על נושא זה מביא השופט הירושלמי,
מוגייר אלדין אלחנכלי, בן המאה ה"ט", בספרו על
תולדות ירושלים וחברון. ראה גם במאמריו הנ"ל
של ש.ד. גויטיין.

* עיין O. Grabar, The Umayyad Dome of the
Rock in Jerusalem, Ars Orientalis III 1959,
pp. 33-62. בתיאור היסודות האמנותיים של כיפת
הסלע עסקו חוקרים רבים ובראשם ק. קרוול
ומרגריט ון ברשם.

מוחמד בדרך כלל לתקופת ילדותו הקדומה, כש היה כבן שלוש.

אם אמנם מתאר פסוק זה חוויה אפוקליפטית של מוחמד אפשר שבמקורו נתפרש הביטוי "אלמסג'ד אל־אקצא", המסגד הקיצון, כבית הפי- לת שמימי כביכול (ובוודאי שלא היתה הכוונה למסגד שהוקם בירושלים רק בתקופת האומיים, ושנקרא בשם זה על שום הויהו שנתגבר בספי- רות התדית' ובפירושי הקוראן בין ביטוי זה לירושלים). בלא הצלחה ניסה המזרחן אלפרד גויוס למצוא מקום מתאים לביטוי זה בסביבות מכה (ג'עראנה), ויש הוקרים הסוברים כי עוד במקורו רומז הפסוק הקוראני על ירושלים ועל א"י, שתו- ארה בקוראן גם במקומות אחרים בדומה לנאמר כאן "אשר ברכנו את סביבתו" (ראה סורה כ"א פסוק ע"א). על-כן שיער יוסף הורוביץ, שהכוונה היא לבית-הפילה שמימי ולירושלים כאחד — "לירושלים של מעלה". לדעתו יש להבין כך את דברי מפרשי הקוראן הראשונים, שמסכימים בדרך כלל ש"אלמסג'ד אל־אקצא" פירושו "בית אלמק- דס", היינו ירושלים, אלא שכוונתם היתה, לדע- תו, לירושלים של מעלה. ברבות הימים נתערב- בו המושגים, ו"המסגד הקיצון" שבירושלים של מעלה הובן כמצוי בירושלים של מטה, זו שבא"י, ועל-כן נקרא המסגד שהוקם על-ידי האומיים בהר הבית בשם זה.

הרי לנו תוספת עדות לעובדה הידועה, שלא תמיד יש לעובדות ולמשמעות המקורית של פסוק או

יותר על הדעת) אלוליד בנו אחריו הוא שהקים את הבניין השני בהר הבית הידוע בשם "אל- מסג'ד אל־אקצא", שנבנה כנראה על יסודותיה של כנסייה קדומה. אבל אין ספק ששני הבניינים היו לצמד בלתי נפרד (אף שיש מסורות על תח- רות ביניהם כפי שסופר על מסג'ד מכה ומדינה). בנין כיפת הסלע בא כביכול לשמור ולפאר את הסלע הקדוש שביסודו, ובו יכול המאמין, כמובן, להתפלל גם תפילת יחיד, ואלו הבניין השני משמש מסגד, מקום תפילה, במיוחד להפיר- לה בציבור ביום ששי (ועל-כן הוא נקרא "ג'אמ- ע"), המלווה את הראשון.

"אסרא" ו"מעראג'"

הקמתם של כיפת הסלע ומסג'ד אל-אקצא, וב- עיקר שמו של המסגד השני, מעידים שבינתיים התפתחה באסלאם מסורת נוספת על קדושת ירושלים, אשר שלא נתגבשה עדיין, אך היא שתהיה למפורסמת במסורות על קדושת ירושלים באסלאם. מסורת זאת קושרת את קדושת העיר בפסוק הראשון של סורה י"ז ("סורת אל־אסרא" או "סורת בני אסראיל") וזה לשונו: "השבח לאללה אשר הסיע את עבדו-בלילה ("אסרא") מן המסגד הקדוש (שבמכה) למסגד הרחוק ביותר ("אלמסג'ד אל־אקצא"), אשר ברכנו את סביבתו, כדי להראות לו (אות) מאותותינו כי (אללה) הוא השומע והרואה".

פסוק זה, בפסוקים אחרים בקוראן, אפשר רומז במקורו על חווית ההקדשה של הנביא מוחמד — מעין החזיונות האפוקליפטיים שהיו שכיחים בספרות היהודית והנוצרית במאות הראשונות לספירה. בעקבות כמה מקורות קדומים יש קושי רים להווייה זו גם סיפור הקדשה אחר של מוח- מד, שאינו מצוי בקוראן, אס-כי הפרשנות המ- אוחרת קושרת אותו לפסוק הראשון של סורה ע"ד. הוא הוא הסיפור הידוע על הבקעת הוהו של מוחמד וטיהור לבבו בשלג על-ידי שני מל- אכים, אך סיפור זה הופרד מסיפור ה"אסרא" וה"מעראג'" והועתק בספרי הביוגרפיות של

* ראה למשל, B. Schrieke, Die Himmelfahrt Muhammads, Der Islam, VI, 1916, pp. 1-30 ספרות המחקר על נושא זה ענפה ביותר. לענין התפתחות ספרות האגדה והפלא סביב אישיותו של מוחמד עיין במיוחד בספרו של Tor Andrae, Die Person Muhammads in Lehre u. Glauben seiner Gemeinde (Stockholm 1917) עיין באנציקלופדיה האסלאמית ערכים "אסרא" ו"מעראג'". הערך האחרון נכתב במהדורה הראשונה של האנציקלופדיה על-ידי יוסף הורוביץ, שפירסם עוד מאמרים על נושא זה בספרות המקצועית. מתוך הספרות המקצועית הרחבה על נושא זה ראויים לציון מיוחד מחקריו של ג'ואו וידנגרן משנות הח' מישים, המנסים לבדוק את סיפורי "המעראג'" על רקע רחב יותר של חקר משווה של דתות.

מספר מוחמד מה שראה ברקיעים, שם פגש מל"אכים שונים ורבים מנביאי האסלאם כגון יחנן המטביל, ישו, אברהם (עמו אף התפלל), דוד ושלמה, יוסף ואחרים. לאחר שראה גם את המת-ענים בייסורי עונשיהם, הגיע לכסא הכבוד, אשר ממנו הוסרו למענו אלפי מסכות האש המקיפות אותו. אז זכה לדבר פנים אל פנים עם אללה ו"לשמוע מפיו את יסודות בשורת האסלאם. באמ"ר רת "נשמע ונעשה" חוזר מוחמד ממרומים כשהוא מקבל על עצמו לקיים עם מאמיניו גם מצוות עשה של חמישים תפילות ביום. רק בהשפעת משה הוא מבקש פעמים אחדות מאללה הקלה בענין זה עד שנקבעות חמש תפילות-חובה ביום. לאחר שגבראל מראה למוחמד גם את גן-העדן לפרטיו מחזיר הוא אותו למיטתו במכה בשלום ואף מבטיחו שגם אם לא יאמינו במסעו המופלא הזה כל שומעיו — יאמין אבו בכר באמיתות ספורו. ו"כך היה. על-כן זכה אבו-בכר, החליף הראשון באסלאם לאחר מות מוחמד, בכינוי "אלצדיק", כלומר המאמין בדברי הנביא שהם אמת.

אכן הראשונים לא אבו לקבל סיפור זה כלל. אפילו לאחר שעמד מוחמד בבחינת מהימנות ו"תיאר את מראה ירושלים כפי שראה אותה במ"סעו, רק מעטים היו מוכנים לקבל סיפור זה ולא כפשוטו אלא בצורת חלום שבו הראת המלאך גבראל למוחמד את ירושלים הרחוקה. בדורות הבאים עוד החזיקו תיאולוגים שכלתניים בתפ"ס זה, אך ללא הצלחה. אחד מעיקרי האמונה באסלאם מאז ועד היום הוא שמוחמד עלה בגופו השמימה, ושעלייה זו אירעה בהר הבית, מעל הסלע; "אלמעראג' חק" (סיפור המעראג' הוא אמת לאמיתו). בדורות אחרונים העזו רק מעטים לכפור באמיתות הסיפור, שפירנס את האסלאם במוטיבים של נס ופלא. היו שביקשו לבאר על דרך האליגוריה המיסטית, כמשל לעלייתו הרוח-נית של מוחמד; והיו שניסו אפילו ללגלג עליו בפרהסיה, כגון המשורר העיוור אבו אלעלא אל-מערי, בן המאה ה"א, שהיה קרוב לכפירה ב"תחומים שונים. ואולם הסיפור השתרש בלב ה"מוסלמים (ואף השפיע מחוץ לאסלאם, כגון על

מונח חשיבות מכרעת בתולדות הדת. בתורה ש"בעל-פה באסלאם, בפרשנות הקוראן, בביוגרף-פיות של הנביא ואפילו בנוסח עיקרי האמונה האסלאמית, נתגבשה עד-מהרה האמונה כי הפ"סוק הראשון בסורה י"ז רומז לירושלים של מטה וקורש אותה למאורע מסוים כחי הנביא שאירע זמן קצר לפני הגירתו ממכה למדינה. פרטי פר"ש זה זו סופרו בהרחבה מדור לדור, אם כי הושמו תמיד בפי בני דורו של הנביא, כשהראשונים ממעטים מתוך זהירות והאחרונים מוסיפים פר"טים מפרי דמיונם ומספקים על ידי כך את הצטר-כות החמונים לסיפורי בלאות שנתרחשו לנביא המחוקק. בסיפור זה נתמוגו פרשיות שונות — של מסע לילי ("אסרא") והעליה לשמים ("מעראג'"), ונוספו לו מוטיבים אגדיים מן המצויים בדתות שונות, כגון המוטיבים של בהמת פלא וביקור בעולמות עליונים.

וזה עיקר הסיפור: באחד הלילות בא המלאך גבראל לבית אם האני, אשת מוחמד, במכה וה"עיר את מוחמד. הוא ציווה עליו ללבוש את בגדיו ולרכב עמו על בהמת הפלא "אלבוראק" (אולי מ"לשון ברקא, ברק — בהמה צחורה כהמורו של משיח!). בהמה זו שונה היתה מכל הבהמות, "יו"תר מחמור ופחות מפרד", ראשה ראש אדם וגו"פה גוף של סוס, עיניה ככוכבים מאירים, רעמתה כמעשה מקשה של אבני חן וכו' וכו'. (בדורות מאוחרים הוסיפו לתיאורה גם זנב כשל טווס וכנ"פים כשל נשר, ובמיניאטורות פרסיות רבות כך צוירה דמותה). לאחר מסע פלאות קצר הגיע מוח"מד על בהמתו בעקבות המלאך גבראל לירוש"לים. לפי מסורות מאוחרות קשר את בהמתו ה"מופלאה בטבעת המיועדת לבהמות הנביאים ש"היתה תקועה בכותל המערבי. על-כן נקרא הכותל עד היום בערבית "אלבוראק". מסורות אחרות מ"ספרות שהבהמה המופלאה השתתפה אף היא ב"סיור השמימי ורק הקדומות שבמסורות אינן נוג"עות בנקודה זו כלל. על גבי הסלע, אגן השתייה, מצא מוחמד סולם מופלא ("מעראג'") עשוי זהב וכסף ואבנים טובות ובו עלה עד אשר הטיסו גב"ריאל עמו אל הרקיעים העליונים. מכאן ואילך

הדין (ועל כן מבקשים מוסלמים רבים להקבר בקרבת מקום ויש מסורות שאפילו מוחמד ביקש זאת). ואף זו: איזור הר הבית יהיה חלק מגן העדן לעתיד לבוא; כאן טבור העולם וכאן מתחת לסלע, מתאספות כל הנשמות אחר מיתתן.⁸ בעולם האמונה והאגדה העממית באסלאם נירכזת מעתה נימה חדשה, מראשיתו ניסה האסלאם לשוות למכה מעמד עליון, בדומה לירושלים ביהדות, ולשם כך העתיק לחצי האי ערב, ובמיוחד למכה, מכלול סיפורים מן התורה והאגדה היהודית ומן המקורות הנוצריים (ביחוד סיפורים על אברהם, הגר וישמעאל, וכן מקום העקידה, באר לחי רואי וכו'). מסורות על ירושלים כמרכז העוֹלָם, כמקום בריאתו של אדם הראשון, נאמרו גם על הכעבה. גם הכעבה מצויה כנגד מקדש של מעלה ("אלבית אלמעמור"), ויש אומרים שאבי ניה נחצבו מהר הזיתים, ועוד. והנה אנו מוצאים תהליך הפוך, וירושלים מסתייעת לחיזוק קדושתה בדימויים הלקוחים מקדושת הכעבה, ממכה וממוחמד. נעשה אפילו נסיון לקשור אותן זו לזו ככלה (הכעבה) הבאה אל חתנה (הסלע) לפני יום הדין הגדול והנורא... הנה כי כן שתי הערים קשורות עתה באסלאם בתולדות הנביא המייסד, באסכאטולוגיה ובקוסמולוגיה כאחד.⁹

אכן אין להתעלם גם מן היסודות האליליים הנעוצים בהערצת סלע-ענק זה המצוי בכפת הסלע, שהוא לפי מסורתנו אבן השתייה, המקום שעמדו עליו הארון והלוחות, האבן שעליה חלם יעקב, האבן "שממנה השתה העולם" וכו'. הערצה זו מקורה בפולחן-אבנים קדום, ועל כך מעיד

ראנטה), ועמו נקבעה קדושת ירושלים באסלאם, כשהוא משמש לה ביסוס היסטורי ותיאולוגי כאחד, ביום הכ"ז לחודש רג'ב, הוא החודש השביעי בלוח השנה המוסלמית, אף נקבע חג שבו נערכה תפילה מיוחדת לזכר המאורע. יום זה נקבע, כנראה שלא במודע, משום שדבקה בו קדושה אלילית מיטת ה"ג'אהליה", תקופת הבערות שקדמה להופעת מוחמד בחצי האי-ערב. (במסורת קדומות על ה"מעראג" אנו מוצאים תאריכים שונים לגמרי למאורע זה).

ירושלים ומכה: מוטיבים עממיים ואליליים

עתה נפתחו מסלולים חדשים ורחבים להערצת ירושלים באסלאם ונוסף רובד חדש, בעיקרו אלילי, ליסוד המונותיאסטי הראשון של קדושתה. כך, למשל, חפס הסלע הגדול, אבן השתייה לפי מסורתנו, מקום מרכזי יותר ויותר באמונה על קדושת ירושלים, ועל-כן נבנתה עליו גם כיפת הסלע. תחילה קשרו אותו בסיפור ה"מעראג" בלבד, שהרי מכאן עלה מוחמד למרום, כישו בשעתו (ובוודאי השפיעו הסיפורים הנוצריים על סיפורי ה"מעראג" באסלאם). לימים התחילו מראים בסלע עקבות כף רגלו של מוחמד, ואחר-כך גם סימן אוכפן, ואפילו את המקום שבו לחץ ה"מלאך גבריאל בידו על האבן וריקעה לפני מוחמד. (בניגוד למסורות קדומות על עלייתו של מוחמד ממקום סמוך לכפת הסלע ולא מן הסלע עצמו).

האגדות העממיות על הסלע וקדושתו באסלאם נתגלגלו עתה, בהשפעת המסורות היהודיות והנוצריות, אל אברהם והעקידה (ומראים גם את כף רגלו של זה בהר הבית), אל מלכי צדק מלך שלם, אל יעקב (הסולם), אל דוד ושלמה ועוד ועוד. התחילו מראים בהר הבית גם את מקום תפילתם של מרים אם ישו, את עריסתו של ישו וכסאו, את מקום עלייתו לשמים וכיו"ב. לפי המסורת האסלאמית, זהו גם מקום תפילתם של המלאכים, ואחד מן המקומות המשוערים לגחיתתה של תיבת נוח אחר המבול. בהשפעת היהדות נפוץ צה המסורת, שכאן מקום תחיית המתים ויום

⁸ חומר רב מסוג זה נאסף בספרם של R. Kriss — H. Kriss, Heinrich, Volksglaube im Bereich des Islam I, Wiesbaden 1960 p. 137 ff. ראה גם ח.ה. הירשברג — מקומה של ירושלים בעורלם המוסלמי, בתוך: ירושלים, מחקרי ארץ-ישראל, בעריכת מ. איש שלום, מ. בניהו, ע. שוחט, כרך ב', ירושלים, השכ"ט, ע' נ"ה-ס'.

⁹ על צמיחת אגדות אלה ורבות אחרות הקשורות לא רק בכיפת הסלע אלא במקומות שונים בהר הבית וסביבו ראה גם H. Busse, The Sanctity of Jerusalem in Islam — Judaism XVII, 1968, pp. 441-468 העוסק בקצרה גם בתולדות העיר וביחסה למכה ואל מדינתה.

באלמדינה מאלף תפילות בכל מקום אחר פרט למכה¹⁰. מרובים הסיפורים על אנשים שנדרו להתפלל בירושלים או לעלות לרגל אליה, והנביא או אשתו מימנה או עומר בן אלח'טאב, העיד תיד להיות החליף השני באסלאם, מניאים אנשי שים אלה מלקיים את נדריהם ומייעצים להם ל"התפלל במקום זאת במכה או במדינה. עומר אף היכה בשוט, לפי המסופר, שני אנשים שחזרו מירושלים, באמרו: "האין לכם כעבה לעלות לרגל אליה...". ואולם מסורות אלה לא נכללו בקובצי התורה שבעל-פה המקובלים כמהימנים באסלאם. בהם מופיעה ירושלים כמקום השלישי בקדושתו, ואף למעלה מזה. על כך מעידות אמרות כגון אלו: "טובה תפילה באלמדינה מאלף תפילות בכל מקום אחר פרט ל(תפילה במסגד) אלאקצא", או "חמש תפילות בירושלים מטהרות את המת" פלל מחטאיו (וישוב להיות טהור) כביום היוולדו". אמרות רבות מדברות בשבח קיום המצוות בירושלים ובאיסור (ויש אומרים, באי-האפשרות) לחטוא בה. (חומר רב מסוג זה נאסף בספרו של מוג'יר אלדין אלחנבלי הנזכר בהערה 4).

עם כל זאת, כשבא המשפטן המוסלמי אלמ' אורדי, בן המאה ה-11, בספרו הידוע "דיני השל" ון ("אלאחכאם אלסלטאניה"), לחלק את הארצות שבהן שולט האסלאם ("דאר אלאסלאם" בניגוד ל"דאר אלחרב") לשלושה סוגים, מצויה מכה ב"מקום הראשון, אלמדינה במקום שני אך מיוחד (אלחג'אז), ואלו ירושלים אינה נזכרת כלל ב"הקשר זה, בהיותה מובלעת כחלק טבעי בשאר ארצות האסלאם ("בלאד אלאסלאם"), ללא סייגים וחוקים מיוחדים. (במכת, למשל, ובמידה פחותה גם באלמדינה, אסור לשפוך דם, לצוד ציד, לכרות עצים וכו', ואסור ללא מוסלם להמצא שם)¹¹.

¹⁰ אמרות אלה ועוד רבות הוברו במיוחד כנגד ה"חדית' הנ"ל, המעמיד את ירושלים במקום השלישי ליד מכה ואלמדינה או אחריהן, ועיין על כך — M. S. Kister — "You shall only set out for three Mosques", A study of an Early Tradition, Museon 1969, pp. 173-196

¹¹ ראוי להעיר כאן שמשפטן לבנוני ידוע בן ימינו

גם ויהיו המקום עם גורן ארונה היבוס, עובד האלילים. כבר העיר במאה הקודמת ארנסט רנאן, כי האנושות מתפללת תמיד באותם מקומות, ורק ההסברים לקדושתם של המקומות משתנים בכל דור ובכל דת. לזאת אפשר להוסיף כי האנושות מתפללת תמיד גם באותם מועדים, ורק ההסבר למועד התפילה משתנה. (כחג ה"מעראג' החל ב"כ"ן בחודש רג'ב, שהיה יום אלילי מקודש במכה). והרי זה כוחן של דתות מונותאיסטיות כיהדות וכאסלאם, שידעו לקלוט יסודות אליליים אלה ול"עבדם ברוח מונותאיסטית מובהקת. אך המון ה"עם, שלא יכול לעמוד בדרישותיה של דת מונותאיסטית צרופה כמו היהדות או האסלאם, המשיך עתה את פולחן האבנים, המעינות, העצים והקבריים הקדושים, בלבוש מונותאיסטי על-ידי קיר שור הפאטישים למאורעות מחיי הנביא המייסד ושאר קדושים. וכרוך בכך גם פולחן הרליקויה לסוגיה, כגון השערות מזקנו של מוחמד, השמורת בארון קטן בצד הדרומי-מערבי של הסלע (זמן-מה הראו שם אפילו את קרני האיל מעקידת יצחק בצד אוצרות קדומים של מלכי פרס ועוד).

ההתנגדות לקדושת ירושלים

הזכרתי שהיתה גם התנגדות לקדושת ירושלים באסלאם, מראשיתו ועד ימינו, אך התנגדות זו מעולם לא היתה חזקה, ואף שייסודותיה היו דתיים טהורים לא יכלה לעמוד בפני זרמים אדירים של היספעות יהודיות ונוצריות, ושל הערצה עממית ושל סיפורי נפלאות מחיי הנביא מתנגדי ירושלים חשו ואף אמרו במפורש שקדושתה של ירושלים היא כנטע זר באסלאם ואינה אלא "חיקוי מעשיהם של יהודים" ("משאבהתן לליהוד"), ושיש בה משום ערעור מעמדן הייחודי של מכה ומדינה באסלאם, ובמיוחד כמובן של מכה.

התנגדות זו באה על ביטוייה בעשרות מסורות קדומות מפי הנביא כביכול, שתכליתן לשטש או לצמצם את קדושתה של ירושלים באסלאם כגון: "יש לעלות לרגל אל שני מסגדים בלבד, אל מכה ואל מדינה" או "טובה תפילה

גיש את אופיה המוסלמי של העיר.¹¹ אף על פי כן עוד הוחזרה בשנת 1229 ירושלים (ומר"צו"1), יחד עם חלקים מהגליל, לדי הצלבנים, אם כי ללא שליטה בהר הבית.¹²

מעמד ירושלים כאסלאם היום

חזיון דומה אנו רואים גם בימינו, שהרי האסלאם לא הבדיל מעולם בין דת למדינה, ומאורעות פוליטיים היו תמיד בעלי משמעות דתית למאמיניו כשם שערכים דתיים מתגבשים בו באידיאל לוגיה של תנועות מדיניות.

ירושלים, אשר עם כל קדושתה המוצהרת ביסלאם, היתה חרבה ועוובה במאה התשע-עשרה, חזרה לעורר תשומת לבם של חכמי הדת והפוליטיקאים הערבים משנות העשרים ואילך, נוכח מעמדה המיוחד (והכוח המערבי בכלל זה) בעיני המתושבים היהודים. הוקמו ועדות שונות להגנת הכותל מפני היהודים, המבקשים לגולל תוך שינוי ה"סטאטוס קוו" בו — והמופ"ת חאג' אמין אלחוסייני, התבלט בפעילותו בענין זה. הוא הפיץ ברחבי העולם הערבי תמונה של כיפת הסלע ודגל עם מגן דוד מתנוסס עליו (כנראה היתה זו תמונה שהפיצה "שיבת ציון" ב"סוף המאה ה-19" לצורך איסוף כספים בגולה). זו היתה לדידו ראייה על כוונות היהודים לחזור ולהשתלט על הר הבית ולהקים בו מחדש את בית המקדש.¹³

בשנים האחרונות לפני מלחמת יוני 1967 נשעמו שוב בארצות ערב דעות, כי שכנות ישראל

גם בראשית המאה ה-20 קם הוגה גדול לאסלאם בשם חקי אלדין בן תימיה (מת בשנת 1328), שיצא במפורש, אך בלי הצלחה, נגד קדושת ירושלים כאסלאם, אגב נסיונו הכללי לטהר את האסלאם מספחים זרים שעיוותו דמותו הקדומה בטירתה. ירושלים כבר היתה אז לחלק בלתי נפרד ממסורת האסלאם, ולא מעט תרמו לכך גם הסכנות שארבו לה ולכל א"י ("אלשאם") במרוצת הדורות. בתחילה היתה ארץ-ישראל נחלה לאיום מתמיד מצד ביזנטיון השכנה, ול-מים באו מסעי הצלב והגשימו את האיום הנוצרי למעשה. הכיבוש הצלבני (1099) והפיכת כיפת הסלע לכנסיה נוצרית גרם, אמנם כעבור זמן נכבד, לחכמי הדת המוסלמים שיעוררו למלחמת מצווה כדי לכבוש את ירושלים חזרה מידי הכופרים.¹⁴ אגב כך טופחה הספרות בשבחה של ירושלים ("מצאיל אלקדס"), שהיתה אמנם מצודה גם קודם לכן כחלק מן הספרות בשבחן של ערים שונות. לאחר כיבושה של ירושלים מחדש, על-ידי המוסלמים בהנהגת צלאח אדין (1187), ובמיוחד מן המאה ה-19 ואילך, באה בנייה מרובה בסביבות הר הבית ובעיר בכלל, כנראה כדי להד-

הסתמך על אלמאורדי בהצאתו לפני האקדמיה הבין-לאומית למשפט בהאג בשנת 1966. אף שסטה מדברי אלמאורדי בפרטים רבים וגם שיבשם לא פעם — הלך בעקבותיו בעניין ירושלים ולא הזכיר רה בין המקומות הקדושים לאסלאם. ראה S. Mahmassani, *The Principles of International Law in the Light of Islamic Doctrine*, RADI, Academy of International Law, T 117, Leiden 1967, pp. 250-251.

תודה נתונה לפרופ' נ. פינברג שהסב תשומת לבי לפרט זה. עיין גם — N. Feinberg, *The Arab-Israel Conflict in International Law, A critical Analysis of the Colloquium of Arab Jurists in Algiers*, Jerusalem, 1970, p. 110.

¹² עיין ע. סיון — אידיאולוגיה של ג'האד בתקופת מסעי הצלב בתוך "מלחמת קודש ומאטריוולוגיה בתולדות ישראל ובתולדות העמים" קובץ הרצאות שהושמעו בכינוס האחד-עשר לעיון בהיסטוריה, ירושלים תשכ"ה, ע' 107-119. ראה גם — E. Sivan, *Le Caractère Sacré de Jerusalem dans L'Islam, aux XIIe-XIIIe Siècle*, *Studia Islamica* 28, 1967, p. 149-182.

¹¹ ראה — א. אשתור, ירושלים בימי הביניים המאוחרים בתוך: ירושלים, מחקרי ארץ-ישראל, כרך ה', ירושלים תשט"ו, ע' ע"א-קט"ז, וכן: ספר ערבי על שבחי ירושלים, תרביץ, תשכ"א, ע' 209-214. על ירושלים עד תקופת מסעי הצלב עיין במאמרו של ש.ד. גויטיין — ירושלים בתקופת הר"ר ערבית (638-1039) בתוך: ירושלים, מחקרי ארץ-ישראל, כרך ד', ירושלים תשי"ג, ע' פ"ב-ק"ג.
¹⁴ עיין למשל. ע. סיון "המזרח התיכון בתקופת מס" עי הצלב" בתוך: ח. לצרוסייפה (עורכת) "פרקים בתולדות הערבים והאסלאם" (מהדורה ג') ע' 254.
¹⁵ ראה י. פורת — צמיחת התנועה הלאומית הערבית הפלסטינאית 1918-1929, ירושלים 1971.

הפוליטיות, ואפילו בכוח מקרים גרידא (והדליקה במסגד אלאקצה תוכיח). כאמור, אין כל הבחנה בין התחום המדיני לתחום הדתי בתפיסת האס-לאם.

לפיכך נראה שעלינו להשלים עם העוב-דה, כי כשם שירושלים קדושה לנו ומ-אותה סיבה דוקא — היא קדושה גם למוס-למים. באופן עקרוני, אם כי לא למעשה, מו-דים גם כיום המוסלמים שירושלים קדושה לא רק להם אלא גם בעיני מיליוני מאמינים מבני כל שלוש הדתות המונותאיסטיות. על-כך יעידו דבריו של פרשן קוראן מודרני, הסופר סיד קוטב, הוגה קיצוני בדעותיו הדתיות, איש "האחים ה-מוסלמים" שהוצא להורג במצרים בשנת 1966. ב-פירושו לפסוק הראשון בסורה י"ז הוא כותב את הדברים הבאים: "והמסע (של הנביא) ממכה לירושלים קושר את (שלוש) אמונות הייחוד ה-גדולות זו לזו למן אברהם וישמעאל ועד חותם הנביאים (מוחמד). הוא קושר את המקומות ה-קדושים לכל הדתות המונותאיסטיות זו בזו וכ-אילו מכריז מוחמד, אחרון הנביאים, במסעו ה-מופלא הזה (ממכה לירושלים) על קדשי הנבי-אים שקדמו לו ועל כך שבשורתו כוללת אותם בתוכה וקושרת עצמה בהן. שכן מסע זה רומז אל דברים שמעבר לגבולות הזמן והמקום... והוא מקיף תחומים רחבים יותר מכל תחומי הזמן וה-מקום ומכיל בקרבו משמעויות עמוקות יותר מ-אלה הנראות לעין בעת הקריאה הראשונה של הפסוק"¹⁸.

Juynboll, Authenticity of the Tradition Literature. Discussions in Modern Egypt, Leiden, 1969

¹⁸ ראה פירושו הגדול "פי טילאל אלקוראן" (בצל הקוראן) כרך 15 ע' 12.

לעיר העתיקה יש בה סכנה להר הבית המקדש למוסלמים. עכשיו שירושלים נתונה לשלטון יש-ראל, מצויים חכמי דת מוסלמים קיצוניים, הטוענים שפנינו מועדות גם לכיבוש מכה ואלמדינה ולחידוש הישוב היהודי בחג'אז¹⁹. ואו-לם רוב חכמי הדת בוכים על נפילת ירושלים לידי הכופרים וחוזרים ומעלים, כפי שקרה אחרי מסעי הצלב, את קדושתה של העיר וגודל חשיבותה במסורת המוסלמית. האוניברסיטה הדתית הגדו-לה אלאזהר בקהיר פעילה מאד בפירסומים מסוג זה. אף על פי כן נשמעים גם בימינו קולות נגד הערצת ירושלים באסלאם, שאינה אלא חיקוי ליהודים. כך, למשל, יוצא בימים אלה ממש סו-פר מצרי מודרני, הלוחם כאבן תימיה בשעתו, אך בכלים מודרניים יותר, לטיהור האסלאם מס-פחי דורות אחרונים, גם נגד קדושת מסגד אל-אקצא וטוען שמקורה של זו רק בחיקוי המסורת היהודית²⁰.

אך קולו אינו אלא קול אחד ממעטים, שלא יוכלו למסורת שנתקדשה בדורות ושהיכתה שר-שים עמוקים בליבם של מיליוני מאמינים מוסל-מים. מסורת זו עוד מתחזקת כעת בכוח הנסיבות

¹⁹ ראה ח. לצרוסייפה — "לחקר ספרי הלימוד הער-ביים" המזרח החדש, תשכ"ז ע' 219 וכן "היש מחשבה דתית חדשה בין חכמי אלאזהר כיום?" בתוך: "העלמא ובעיות דת באסלאם", ספר זכרון לא. הר ד"ל, ירושלים, תשל"א, סעיף אחרון.

²⁰ אבו ריה — "אציא עלי אלסונה אלמחמדית" ("אורות על המסורת מפני מוחמד"), קהיר מהדו-רה ג', בלי ציון שנה, ע' 169. מובן, שאבו ריה מסתמך בדבריו על מסורות קדומות שנמסרו כ-דברי נביא האסלאם, חבריו ונשותיו, ואף על פי כן יש העוה רבה בדבריו. ספר זה ואחרים מפרי עטו הם חלק ממאמציו לבדוק את מהימנותה של ספרות המסורות שבעליפה ולהעמידה ככל האפ-שר על בסיס היסטורי. עיין גם G.H.A.

11.10

APPEL de PARIS POUR JERUSALEM

Pour tous les croyants, spécialement pour les musulmans, les chrétiens et les juifs, et aussi pour tous les hommes épris d'humanisme et de spiritualité, Jérusalem est un de ces lieux où souffle l'Esprit. C'est par excellence la Ville sainte de tous les croyants.

C'est pourquoi nul ne peut se désintéresser du sort réservé à Jérusalem et à son avenir.

Les Lieux saints qui sont vénérés par l'Islam, le christianisme et le judaïsme ne sauraient être séparés de la Ville sainte au sein de laquelle ils sont des signes. De même ces Lieux saints n'existent qu'avec leurs communautés musulmane, chrétienne et juive qui en sont l'âme.

Historiquement et culturellement, Jérusalem est une cité arabe qu'on ne saurait dissocier de la Palestine sans trahir l'histoire, la géographie et les droits inaliénables de ses habitants et de l'ensemble du peuple palestinien.

Tout homme respectueux du droit, soucieux de la justice ne peut que condamner avec fermeté l'annexion de Jérusalem. Il s'agit là d'un acte unilatéral, illégitime. C'est une véritable provocation à l'égard des Palestiniens.

Le patrimoine sacré représenté par Jérusalem qui est commun aux trois religions monothéistes ne saurait être accaparé par l'une d'entre elles. C'est pourquoi nous dénonçons la judaïsation de Jérusalem.

Cette politique, ouvertement destinée à remplacer la population arabe, chrétienne ou musulmane, par une population exclusivement juive, s'accomplit au moyen d'expulsions individuelles ou massives, de dynamitages de maisons et de quartiers entiers, suivis de l'édification de grands ensembles réservés aux seuls juifs. Cette politique qui défigure Jérusalem a été appliquée sur l'ensemble de la Palestine et reflète la nature discriminatoire de l'Etat d'Israël.

Nous condamnons l'occupation et l'annexion par étapes de la ville de Jérusalem contrairement à toutes les décisions des Nations Unies, aux recommandations internationales et à la loi internationale. De même nous exigeons la reconnaissance et la réalisation des droits nationaux inaliénables du peuple palestinien, qui lutte pour la restauration de sa souveraineté sous l'égide de l'Organisation de la Libération de la Palestine, son seul représentant légitime, la fin de l'occupation et de l'annexion, le retour des réfugiés, l'abolition de la discrimination.

Le problème de Jérusalem, s'il a de fortes implications religieuses, est néanmoins d'abord un problème politique.

Nous réaffirmons que Jérusalem et son peuple ne font qu'un. De même que Jérusalem et la Palestine ne sont qu'une seule et même réalité. C'est seulement quand elle sera redevenue la capitale de la Palestine que les communautés musulmane, chrétienne et juive pourront y vivre dans un climat de fraternité auprès de leurs Lieux saints pour adorer et chanter les « Louanges du Dieu Unique ».

Nous appelons tous les croyants, tous les hommes épris d'humanisme et de spiritualité, tous ceux qui luttent pour la justice, à signer cet Appel de Paris qui sera diffusé dans l'ensemble de la presse internationale par les soins du Comité Al Qods.

● Cette déclaration a été adoptée à l'unanimité par le Séminaire sur Jérusalem, réuni à Paris les 1er et 2e décembre 1980 à l'UNESCO, par l'Organisation de la Conférence islamique.

● Adressez vos signatures au siège provisoire du Comité Franco-Jérusalem (Al-Qods), 49, rue du Faubourg-Poissonnière, 75009 PARIS.

APPEL de PARIS POUR JERUSALEM

Pour tous les croyants, spécialement pour les musulmans, les chrétiens et les juifs, et aussi pour tous les hommes épris d'humanisme et de spiritualité, Jérusalem est un de ces lieux où souffle l'Esprit. C'est par excellence la Ville sainte de tous les croyants.

C'est pourquoi nul ne peut se désintéresser du sort réservé à Jérusalem et à son avenir.

Les Lieux saints qui sont vénérés par l'Islam, le christianisme et le judaïsme ne sauraient être séparés de la Ville sainte au sein de laquelle ils sont des signes. De même ces Lieux saints n'existent qu'avec leurs communautés musulmane, chrétienne et juive qui en sont l'âme.

Historiquement et culturellement, Jérusalem est une cité arabe qu'on ne saurait dissocier de la Palestine sans trahir l'histoire, la géographie et les droits inaliénables de ses habitants et de l'ensemble du peuple palestinien.

Tout homme respectueux du droit, soucieux de la justice ne peut que condamner avec fermeté l'annexion de Jérusalem. Il s'agit là d'un acte unilatéral, illégitime. C'est une véritable provocation à l'égard des Palestiniens.

Le patrimoine sacré représenté par Jérusalem qui est commun aux trois religions monothéistes ne saurait être accaparé par l'une d'entre elles. C'est pourquoi nous dénonçons la judaïsation de Jérusalem.

Cette politique, ouvertement destinée à remplacer la population arabe, chrétienne ou musulmane, par une population exclusivement juive, s'accomplit au moyen d'expulsions individuelles ou massives, de dynamitages de maisons et de quartiers entiers, suivis de l'édification de grands ensembles réservés aux seuls juifs. Cette politique qui défigure Jérusalem a été appliquée sur l'ensemble de la Palestine et reflète la nature discriminatoire de l'Etat d'Israël.

Nous condamnons l'occupation et l'annexion par étapes de la ville de Jérusalem contrairement à toutes les décisions des Nations Unies, aux recommandations internationales et à la loi internationale. De même nous exigeons la reconnaissance et la réalisation des droits nationaux inaliénables du peuple palestinien, qui lutte pour la restauration de sa souveraineté sous l'égide de l'Organisation de la Libération de la Palestine, son seul représentant légitime, la fin de l'occupation et de l'annexion, le retour des réfugiés, l'abolition de la discrimination.

Le problème de Jérusalem, s'il a de fortes implications religieuses, est néanmoins d'abord un problème politique. Nous réaffirmons que Jérusalem et son peuple ne font qu'un. De même que Jérusalem et la Palestine ne sont qu'une seule et même réalité. C'est seulement quand elle sera redevenue la capitale de la Palestine que les communautés musulmane, chrétienne et juive pourront y vivre dans un climat de fraternité auprès de leurs Lieux saints pour adorer et chanter les « Louanges du Dieu Unique ».

Nous appelons tous les croyants, tous les hommes épris d'humanisme et de spiritualité, tous ceux qui luttent pour la justice, à signer cet Appel de Paris qui sera diffusé dans l'ensemble de la presse internationale par les soins du Comité Al Qods.

● Cette déclaration a été adoptée à l'unanimité par le Séminaire sur Jérusalem, réuni à Paris les 1er et 2e décembre 1980 à l'UNESCO, par l'Organisation de la Conférence islamique.

● Adressez vos signatures au siège provisoire du Comité Franco-Jérusalem (Al-Qods), 49, rue du Faubourg-Poissonnière, 75009 PARIS.